

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΗ'

Δευτέρα 21 Φεβρουαρίου 2022

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 8475, 8480, 8482, 8484, 8488, 8490, 8491, 8494, 8500

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:

α) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

i. με θέμα: «Πιέρια Όρη: ανεμογεννήτριες στα 2.188 μέτρα υψόμετρο», σελ. 8475

ii. με θέμα: «Προσχηματικό το νέο πρόγραμμα οικιακών Φωτοβολταϊκών», σελ. 8477

iii. με θέμα: Να σταματήσουν οι διεκδικήσεις της Ιεράς Μονής Αγίων Θεοδώρων Αροανίας σε εκτάσεις γης στα χωριά Χειμαδιό και Κουτσοχέρα του Δήμου Πύργου Ηλείας, σελ. 8478

iv. με θέμα: «Αναβολή εφαρμογής του τέλους ταφής απορριμμάτων για την Κρήτη», σελ. 8480

β) Προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Τραγική η κατάσταση του Καταστήματος Κράτησης Λάρισας», σελ. 8482

γ) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Το πάγωμα των κατεδαφίσεων αυθαιρέτων σε αιγιαλό και παραλίες θα οδηγήσει σε τακτοποίησή τους;», σελ. 8485

δ) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

i. με θέμα: «Με πολύ αργούς ρυθμούς το πρόγραμμα απορρόφησης πλεονασμάτων σταφίδας - Οι σταφιδοπαραγωγοί κινδυνεύουν να χάσουν την φετινή συνδεδεμένη ενίσχυση», σελ. 8488

ii. προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των αγροτών και ικανοποίηση των αιτημάτων τους», σελ. 8489

iii. προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Χρονοδιάγραμμα εκτιμήσεων και αποζημιώσεων των ζημιών που προκλήθηκαν στα εσπεριδοειδή και τα κηπευτικά της Αργολίδας από τον παγετό της 26η Ιανουαρίου», σελ. 8492

iv. με θέμα: «Επιχορήγηση φυσικών προσώπων που δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, αλλά κατέχουν αγροτικές εκμεταλλεύσεις εξαιτίας του σεισμού της 27ης Σεπτεμβρίου 2021», σελ. 8493

ε) Προς τον Υπουργό Υγείας:

i. με θέμα: «Την κατάσταση του συστήματος υγείας στη Σάμο», σελ. 8494

ii. με θέμα: «Επείγοντα μέτρα για τη στελέχωση και ασφαλή λειτουργία της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού στο Βοστανείο Νοσοκομείο Μυτιλήνης», σελ. 8495

iii. με θέμα: «Σοβαρές ενδείξεις κακοδιοίκησης στο Νοσοκομείο Χίου», σελ. 8497

iv. με θέμα: «Ενίσχυση σε προσωπικό και επαναλειτουργία του Γ.Ν.Δ Αττικής "Η Αγία Βαρβάρα"», σελ. 8498

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάθεση σχεδίων νόμων:

1. Οι Υπουργοί Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτικής Προστασίας, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Μετανάστευσης και Ασύλου, Υποδομών και Μεταφορών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθώς και ο Ανα-

πληρωτής Υπουργός Οικονομικών κατέθεσαν τη 18η Φεβρουαρίου 2022 τα σχέδια νόμων:

α) «Κύρωση της συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν σχετικά με τη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια στον τομέα της πρόληψης και της εξάλειψης των συνεπειών φυσικών καταστροφών και ανθρωπογενών ατυχημάτων», σελ. 8475

β) «Κύρωση της συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Μαυροβουνίου επί της συνεργασίας και προστασίας από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές», σελ. 8475

2. Οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Προστασίας του Πολίτη, Μετανάστευσης και Ασύλου και Επικρατείας καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών κατέθεσαν τη 18η Φεβρουαρίου 2022 το σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Σύμβασης της Χάγης της 13ης Ιανουαρίου 2000 για τη διεθνή προστασία των ενηλίκων», σελ. 8475

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 8489 – 8500
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 8475 – 8489

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 8490, 8491, 8494, 8500
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. , σελ. 8475, 8480, 8482, 8484, 8488

B. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 8475, 8476, 8477
ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ Γ. , σελ. 8488, 8489, 8490, 8491, 8492, 8493, 8494
ΓΚΑΓΚΑ Α. , σελ. 8494, 8495, 8496, 8497, 8498, 8500

ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. , σελ. 8478, 8479, 8480, 8490, 8491

ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ Χ. , σελ. 8498
ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ Β. , σελ. 8480, 8481, 8482, 8493
ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ Μ. , σελ. 8494, 8495, 8496
ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. , σελ. 8482, 8483, 8484
ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Α. , σελ. 8497, 8498
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ε. , σελ. 8482, 8484
ΠΟΥΛΑΣ Α. , σελ. 8492
ΣΚΡΕΚΑΣ Κ. , σελ. 8476, 8477, 8478, 8479, 8480, 8481, 8482

ΤΑΓΑΡΑΣ Ν. , σελ. 8485, 8487
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. , σελ. 8485, 8486, 8487
ΧΑΡΙΤΣΗΣ Α. , σελ. 8488, 8489

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΗ'

Δευτέρα 21 Φεβρουαρίου 2022

Αθήνα, σήμερα στις 21 Φεβρουαρίου 2022, ημέρα Δευτέρα και ώρα 17.09' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία της Η' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΣΟΦΙΑΣ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Με έγγραφό του ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ενημερώνει το Σώμα ότι οι επίκαιρες ερωτήσεις, που θα συζητηθούν είναι οι εξής: Οι με αριθμό 409/14-2-2022, 410/14-2-2022 και 413/14-2-2022 επίκαιρες ερωτήσεις και η με αριθμό 2079/5-1-2022 ερώτηση του κύκλου των αναφορών και ερωτήσεων κατά το άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής θα απαντηθούν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωνσταντίνο Σκρέκα.

Οι με αριθμό 400/11-2-2022, 403/11-2-2022, 406/14-2-2022 και 414/14-2-2022 επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Γεώργιο Γεωργαντά.

Οι με αριθμό 412/14-2-2022, 415/14-2-2022 και 424/14-2-2022 επίκαιρες ερωτήσεις και η με αριθμό 1650/2-12-2021 του κύκλου των αναφορών και ερωτήσεων ερώτηση και κατά το άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής θα απαντηθούν από την Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας κ. Ασημίνα Γκάγκα.

Η με αριθμό 1110/39/11-11-2021 ερώτηση του κύκλου των αναφορών και ερωτήσεων κατά το άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νικόλαο Ταγαρά. Η με αριθμό 401/11-2-2022 επίκαιρη ερώτηση θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Προστασίας του Πολίτη κ. Ελευθέριο Οικονόμου.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι οι Υπουργοί Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτικής Προστασίας, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Υγείας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Μετανάστευσης και Ασύλου, Υποδομών και Μεταφορών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών κατέθεσαν τη 18^η Φεβρουαρίου 2022 τα σχέδια νόμων: α) «Κύρωση της συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας του Αζερμπαϊτζάν σχετικά με τη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια στον τομέα της πρόληψης και της εξάλειψης των συνεπειών φυσικών καταστροφών και ανθρωπογενών ατυχημάτων» και β) «Κύρωση της συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Μαυροβουνίου επί της συνεργασίας και προστασίας από φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές».

Οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Προστασίας του Πο-

λίτη, Μετανάστευσης και Ασύλου και Επικρατείας καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών κατέθεσαν τη 18^η Φεβρουαρίου 2022 το σχέδιο νόμου: «Κύρωση της Σύμβασης της Χάγης της 13ης Ιανουαρίου 2000 για τη διεθνή προστασία των ενηλίκων».

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ξεκινάμε με την τέταρτη με αριθμό 409/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα - Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Πιέρια Όρη: ανεμογεννήτριες στα δύο χιλιάδες εκατόν ογδόντα οκτώ μέτρα υψόμετρο». Θα απαντήσει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Κωνσταντίνος Σκρέκας.

Κυρίες συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

Σας παρακαλώ να προσπαθήσουμε να κρατάμε τους χρόνους γιατί είναι πάρα πολλές οι ερωτήσεις.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, δεν πέρασαν δύο χρόνια από τότε που ανέβηκε ο κ. Μητσοτάκης στα Τζουμέρκα και υποσχέθηκε ότι θα απαγορεύσει τις ανεμογεννήτριες πάνω από τα χίλια μέτρα ύψος. Τώρα τι κάνετε στα Πιέρια; Ξεκινάτε από τη θέση Παπά Χωράφια στα χίλια τετρακόσια μέτρα με ανεμογεννήτριες, στην Άνω Μηλιά στη θέση Πέντε Πύργοι στα χίλια εξακόσια μέτρα ανεμογεννήτριες και φτάνετε στο ρεκόρ δύο χιλιάδες διακόσια μέτρα μέτρα στην κορυφογραμμή των Πιερίων με δεκατρείς ανεμογεννήτριες.

Για τη θέση Παπά Χωράφια έχουμε αρνητική γνωμοδότηση από το Δημοτικό Συμβούλιο Κατερίνης, την Ομοσπονδία Ενοικιαζόμενων Δωματίων και Διαμερισμάτων Πιερίας - Ημαθίας - Πέλλας, τον Σύλλογο Ελεύθερων Επαγγελματιών Ελατοχωρίου Νομού Πιερίας και Λοιπών Διαμερισμάτων Δήμου Πιερίων, το χιονοδρομικό κέντρο Ελατοχωρίου, τον Δασικό Συνεταιρισμό Ελατοχωρίου, το Τοπικό Συμβούλιο Ελατοχωρίου, τον Ελληνικό Ορειβατικό Σύλλογο Κατερίνης, τον Σύλλογο Ενοικιαζόμενων Δωματίων και Διαμερισμάτων Παραλίας Κατερίνης, τον Φυσιολατρικό Σύλλογο Λιτοχώρου Όλυμπος, την Ένωση Τουριστικών Πρακτόρων Πιερίας.

Και όλα αυτά σε μια περιοχή -ακούστε και αυτό το ενδιαφέρον- που δεν έχει γίνει ειδική ορνιθολογική αξιολόγηση -και θέλω να μας εξηγήσετε το γιατί- ενώ βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με τη «Natura Πιέρια Όρη».

Ακούστηκε για την ποιότητα της μελέτης περιβαλλοντικών επι-

πτώσεων, για την οποία καλείστε να απαντήσετε και με την επίκαιρη ερώτηση. Η πανίδα περιγράφεται σε μισή σελίδα, ειδικά για τα πουλιά υπάρχει μόνο η αναφορά. Η πανίδα γενικότερα στα Πιέρια Όρη αποτελείται κυρίως από αλεπούδες, κουνάβια, λύκους, σκίουρους, αγριογούρουνα, λαγούς, μικρά αρπακτικά πουλιά, πέρδικες, ορτύκια και άλλα πτηνά. Δεν έχει προκύψει αυτό από έρευνα πεδίου -ακόμη κι αυτό το ευτελές- αλλά από αυτούσια αντιγραφή από ένα blog, το aridea1 blogspot και από μια εκδρομή ορειβατικού συλλόγου το 2008. Δεν υπάρχουν περιγραφές των υπόγειων υδάτων της περιοχής ως οφείλατε, των συννεργιστικών και σωρευτικών επιπτώσεων.

Θέλουμε να σας εξηγήσετε ποιες είναι οι ποιότητες των περιβαλλοντικών μελετών που γίνονται πλέον αποδεκτές από το υπουργείο. Τα υπόλοιπα στη δευτερολογία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, δεν νοείται να ακούγεται ότι η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης είναι μία ευτελής διαδικασία. Είναι μια διαδικασία την οποία έχουμε ψηφίσει, έχει περάσει από τη Βουλή των Ελλήνων, έχει εγκριθεί και προστατεύει αυτή τη στιγμή το περιβάλλον της χώρας μας. Θέλω να σας πω, λοιπόν, ότι η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης για τη συγκεκριμένη περιοχή είναι σε εξέλιξη και ειδικότερα να σας απαριθμήσω αυτά τα βήματα τα οποία έχουν λάβει χώρα μέχρι σήμερα.

Από τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας έχει εκδοθεί με αριθμό πρωτοκόλλου 7704/2014 η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τη δραστηριότητα σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανεμογεννήτριες, που προτείνεται να εγκατασταθεί στη θέση 5 πύργου της Δημοτικής Ενότητας Πέτρας του Δήμου Κατερίνης της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας. Η προαναφερθείσα απόφαση τροποποιήθηκε με την αριθμό 5043/2020 απόφαση.

Επίσης, στην εν λόγω υπηρεσία έχει κατατεθεί αίτημα για περιβαλλοντική αδειοδότηση αιολικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύος 29,4 MW το οποίο προτείνεται να κατασκευαστεί στη θέση Παπά Χωράφια του Δήμου Βέροιας. Το περιεχόμενο της υποβληθείσας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές μελετών της υπουργικής απόφασης 170225/14. Για το παραπάνω έργο, μάλιστα, η αρμόδια υπηρεσία κίνησε την προβλεπόμενη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καλώντας τους αρμόδιους φορείς και τις αρμόδιες υπηρεσίες να εκφράσουν τις απόψεις τους μέσω του ηλεκτρονικού περιβαλλοντικού μητρώου.

Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης είναι σε εξέλιξη, ενώ μέχρι σήμερα έχουν γνωμοδοτήσει η Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κεντρικής Μακεδονίας, η Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και η Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού Κεντρικής Μακεδονίας του Υπουργείου Τουρισμού.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η κρίση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας η οποία χορηγεί τις βεβαιώσεις παραγωγού, σχετικά με τη χωροθέτηση ή μη έργου σε ζώνη αποκλεισμού, σε καμία περίπτωση δεν δεσμεύει την περιβαλλοντική αρχή η οποία είναι αρμόδια στη συνέχεια να αποφανθεί οριστικά και δεσμευτικά κατά την άσκηση καθκόντων της αρμοδιότητάς της.

Τα επόμενα στη δευτερολογία μου, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Σας ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Υπουργέ, εσάς σας φαίνεται μια περιβαλλοντική μελέτη, όπως την περιέγραψα, επαρκής; Επειδή υπάρχουν καταγγελίες από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις για την ποιότητα των περιβαλλοντικών μελετών που εγκρίνετε, γι' αυτό σας το αναφέρω. Δεν είναι μεμονωμένο φαινόμενο. Είναι ο κανόνας, δεν είναι η εξαίρεση.

Τώρα, αναφερθήκατε στη γνωμοδότηση του Υπουργείου Τουρισμού. Ας ακούσουμε ποια είναι η γνωμοδότηση. Είναι αρνητική η γνωμοδότηση για τα Παπά Χωράφια. Εκτιμούμε ότι η προτεινόμενη κατάσταση θα επιφέρει σημαντική όχληση στο χιονοδρομικό κέντρο Ελατοχωρίου και ιδιαίτερα να προκαλέσει αρνητικές επιπτώσεις στην τουριστική ανάπτυξη περιοχής, θα επηρεάσει αρνητικά τη δυνατότητα ανάπτυξης των δραστηριοτήτων φύσης και εναλλακτικού τουρισμού στην ευρύτερη περιοχή και σας γνωστοποιούμε ότι υπηρεσία μας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων γνωμοδοτεί αρνητικά.

Όμως, πάμε και σε ένα άλλο. Πάμε στην Άνω Μηλιά, στα χίλια εξακόσια μέτρα εντός «NATURA». Εδώ πέρα εσείς προχωράτε σε αυτό το έργο, όταν ο Βουλευτής σας της Πιερίας ζητούσε με αναφορά του στον κ. Σταθάκη το 2018 -ένα χρόνο πριν αναλάβετε ως Κυβέρνηση- να σταματήσει αυτό το έργο.

Το καταθέτω στα Πρακτικά για να φρεσκάσουμε τη μνήμη μας. (Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κρίτων - Ηλίας Αρσένης καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα αναφορά, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το δε τρίτο έργο για την κορυφογραμμή των Πιερίων είναι συγκλονιστικό. Φτάνουμε πλέον να βάζετε αιολικά στα δύο χιλιάδες διακόσια μέτρα υψόμετρο, εντελώς μέσα σε «NATURA». Κοιτάξτε, πρέπει να βάζετε μια τάξη σε αυτό το θέμα. Την ίδια στιγμή καταργείτε την απολιγνιτοποίηση, προχωράτε με εξορύξεις υδρογονανθράκων, είχαμε εκβρασμούς στην Κέρκυρα, τώρα βάζετε πλέον αιολικά σε κάθε περιοχή «NATURA», εκτός από τις περιοχές των απάτητων βουνών.

Οι δράσεις σας είναι εντελώς ενάντια στην κλιματική κατάρευση. Δεν κάνετε κάτι για να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση. Κάνετε το ανάποδο. Κάνετε ό,τι μπορείτε για να την επεκτείνετε. Πρέπει να μπει ένα τέλος εδώ πέρα, κύριε Υπουργέ. Καταλαβαίνετε σε τι κατάσταση φέρνετε τη χώρα μας; Θα τα συζητήσουμε και στη συνέχεια και για τα φωτοβολταϊκά. Περιμένω τις απαντήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Κατ' αρχάς θα πρέπει να αποφασίσουμε, κύριε συνάδελφε, αν θέλουμε αιολικά πάρκα, αν θέλουμε αξιοποίηση του ανέμου στη χώρα ή όχι.

Θέλω να σας πω, για παράδειγμα, ότι στη Γερμανία το 60% της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στη Γερμανία της πολύ χαμηλότερης ηλιοφάνειας από την Ελλάδα. Η συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών στο ενεργειακό της μίγμα είναι κατά 60%, όταν στην Ελλάδα είναι μόλις στο 32%-33%. Εμείς προσπαθούμε να το αυξήσουμε. Γιατί; Γιατί με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνουμε χαμηλότερες τιμές ενέργειας, αφού σήμερα το να παράγεις ενέργεια από τον άνεμο και από τον ήλιο είναι τέσσερις και πέντε φορές φθηνότερο από το να παράγεις από τον λιγνίτη και το φυσικό αέριο. Αλλά δεν είναι μόνο το κόστος παραγωγής που είναι πιο φθηνότερο. Είναι ότι κάνεις και πολύ μεγαλύτερη ζημιά στο περιβάλλον όταν τελικά χρησιμοποιείς ορυκτά καύσιμα τα οποία εκπέμπουν διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, που ενοχοποιείται για την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής που είναι κλιματική κρίση.

Άρα πρέπει να αποφασίσουμε εμείς πώς θα αυξήσουμε τη συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο μίγμα ηλεκτροπαραγωγής της χώρας μας. Δεν θέλετε να αξιοποιήσουμε το πλούσιο αιολικό δυναμικό; Δεν θέλετε να αξιοποιήσουμε τον λαμπρό ήλιο που διαθέτει η χώρα, που είναι πολύ μεγάλο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα; Για πρώτη φορά η Ελλάδα έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με τις βόρειες χώρες σε ό,τι αφορά τον κλάδο της ενέργειας. Στη νέα κανονικότητα η οποία έχει ακολουθήσει την πανδημία του κορωνοϊού εκείνες οι οικονομίες που θα είναι πραγματικά ανταγωνιστικές είναι αυτές οι οποίες έχουν ανταγωνιστικότερο κόστος παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας με βιώσιμο τρόπο, όχι αξιοποιώντας τα ορυκτά καύσιμα, αλλά χρησιμοποιώντας ανανεώσιμες πηγές, όπως είναι

ο άνεμος, ο ήλιος, η γεωθερμία, τα ανανεώσιμα αέρια, το βιομεθάνιο και άλλα. Αυτές οι χώρες θα αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη νέα κανονικότητα. Ο κλάδος της ενέργειας θα είναι ο βασικός παράγοντας ανταγωνιστικότητας ή μη μιας οικονομίας και μιας κοινωνίας κατ' επέκταση.

Εμείς θα συμφωνήσουμε τελικά αν πρέπει ή όχι να αξιοποιήσουμε το ηλιακό δυναμικό της χώρας; Πρέπει ή όχι να μπου ανεμογεννήτριες; Θέλετε έστω και μια ανεμογεννήτρια να μπει ή όχι; Πείτε μας. Αυτό σε ό,τι αφορά τις ανεμογεννήτριες οι οποίες τοποθετούνται στον ορεινό όγκο της χώρας και στα χερσαία τμήματα.

Τι δεν μας έχετε πει; Τι πιστεύετε για τις υπεράκτιες ανεμογεννήτριες, για τα υπεράκτια αιολικά; Τα θέλετε ή όχι; Συμφωνείτε να κατασκευαστούν και να τοποθετηθούν υπεράκτια αιολικά, είτε αυτά είναι πακτωμένα σταθερής βάσης, είτε είναι επιπλέοντα στην Ελλάδα και να αξιοποιήσουμε το ακόμα πιο πλούσιο αιολικό δυναμικό που έχουμε σε μεγάλες θαλάσσιες περιοχές; Δεν έχετε απαντήσει σε αυτό.

Άρα πρέπει να αποφασίσετε τι θέλετε. Ή θέλετε να προχωρήσουμε στον εξηλεκτρισμό και στο πρασίνισμα της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιούμε ή θέλετε να συνεχίσουμε να αξιοποιούμε λιγνίτη, φυσικό αέριο για να διασφαλίζουμε την ενεργειακή επάρκεια της χώρας. Θα πρέπει να αποφασίσετε. Γιατί ανανεώσιμες πηγές, ηλεκτροπαραγωγή από άνεμο και ήλιο χωρίς φωτοβολταϊκά και ανεμογεννήτριες δεν γίνεται. Κλιματική κρίση, κλιματική αντιμετώπιση και αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής χρησιμοποιώντας λιγνίτη και άνθρακα πάλι δεν γίνεται. Άρα πρέπει να αποφασίσετε τι θέλετε.

Εμείς, λοιπόν, θέλουμε μια ισόρροπη ανάπτυξη προστατεύοντας το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα της χώρας και παράλληλα αξιοποιώντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της χώρας μας σε ό,τι αφορά στον ήλιο και τον άνεμο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Θα συζητηθεί η τέταρτη με αριθμό 410/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα - Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Προσχηματικό το νέο πρόγραμμα οικιακών φωτοβολταϊκών».

Θα απαντήσει ο Υπουργός, κ. Σκρέκας.

Κύριε Αρσένη, έχετε τον λόγο για δυο λεπτά.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, μόλις τώρα δεν παρατείνετε την απολιγνιτοποίηση για τέσσερα χρόνια; Θα την κάνατε έτσι κι αλλιώς. Τώρα εσείς δεν το κάνατε; Τι μας λέτε; Δυο ζιφιοί δεν ξεβράστηκαν την περιοχή που κάνατε σεισμικές έρευνες, στην Κέρκυρα; Αυτό σημαίνει ότι άλλοι εξήντα έξι πέθαναν κάτω στη θάλασσα. Είναι ελάχιστοι και τους εξαφανίζετε. Τι μας λέτε; Μας μιλάτε εσείς για αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης επειδή δίνετε σε πέντε εταιρείες να πάνε σε όλα τα απάτητα βουνά μας να βάλουν αιολικά;

Τι μας λέει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή; Ότι η λύση είναι τα φωτοβολταϊκά στις ταράτσες και τις στέγες. Για να δούμε τι κάνατε. Δέκα εκατομμύρια χαράτσι στις σαράντα χιλιάδες οικογένειες που έβαλαν φωτοβολταϊκά στις ταράτσες και τις στέγες των σπιτιών τους. Αυτό έγινε τον Νοέμβριο. Το κόστος ανά οικογένεια ήταν γύρω στα 350 ευρώ. Και με μια δόση κατά παράβαση του νόμου που εσείς νομοθετείτε. Κι όποιος δεν τα έχει, να τα βρει με την εφορία.

Το 2014 η κυβέρνηση σας είχε μειώσει κατά 20%-40% τις τιμές αποζημίωσης. Το 2013 η Κυβέρνησή σας είχε μειώσει κατά 50%. Να δούμε λίγο τι γίνεται; Για τα φωτοβολταϊκά στη στέγη όλη η υπερβάλλουσα ενέργεια που δεν καταναλώνεται, χάνεται. Τα αγροτικά στην ουσία είναι εταιρικά. Στην αγροτική γη δεν θα έπρεπε να μπαίνουν παρά μόνο για χρήση των ίδιων των γεωργών. Εκεί το 75% της πλεονάζουσας ενέργειας πωλείται. Στην ουσία οι άλλοι παραγωγοί από φωτοβολταϊκά αμειβονται 10%-20% παραπάνω ανά κιλοβατώρα απ' ό,τι στα φωτοβολταϊκά στις ταράτσες και τις στέγες. Δηλαδή, ενώ καταναλώνουν την ενέργεια στο σπίτι τους με 15 λεπτά ανά κιλοβατώρα, τους δίνετε 8,7 λεπτά την κιλοβατώρα. Τους πηγαίνετε την απόσβεση στα είκοσι χρόνια. Γιατί είστε τιμωρητικοί με τα φωτοβολταϊκά στις στέγες

και τις ταράτσες, κύριε Υπουργέ, όταν επιδοτείτε παράνομα, πανευρωπαϊκά και εθνικά με βάση τη νομοθεσία να βάζουμε αιολικά σε όλες τις απάτητες βουνοκορφές μέχρι και στις περιοχές «NATURA»;

Αυτή είναι η ερώτηση που θέλω να απαντήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Εμείς προωθούμε ένα πραγματικά φιλόδοξο πρόγραμμα τοποθέτησης και εγκατάστασης φωτοβολταϊκών στις στέγες. Ακόμα δεν έχετε δει γιατί δεν έχουμε ανακοινώσει αυτό το οποίο έχουμε σχεδιάσει που έχει να κάνει με την τοποθέτηση συστημάτων φωτοβολταϊκών και μπαταριών στις στέγες έτσι ώστε το ελληνικό νοικοκυριό να γίνει ανεξάρτητο ενεργειακά και να μπορεί να αυτοπαραγάγει και να αυτοκαταναλώνει τη χαμηλού κόστους πράσινη ενέργεια την οποία πια χρειάζεται. Πώς θα το κάνουμε αυτό; Προωθώντας ένα πρόγραμμα επιδότησης αυτών των συστημάτων -το επόμενο διάστημα θα το ανακοινώσουμε- έτσι ώστε πραγματικά να κάνουμε αυτό το σύστημα πολύ ελκυστικό και φυσικά να αποσβένεται σε σύντομο χρονικό διάστημα, ώστε να μπορέσουν τα νοικοκυριά να προχωρήσουν σε τέτοιες επενδύσεις. Αυτό το προωθούμε και στον πρωτογενή τομέα, στον αγροτικό τομέα αλλά και στον δευτερογενή τομέα και τη μεταποίηση. Γιατί θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε και να αξιοποιήσουμε τον ήλιο και τον άνεμο ώστε να ισχυροποιήσουμε και να κάνουμε πιο ανταγωνιστικές την ελληνική οικονομία και την ελληνική κοινωνία. Άρα πραγματικά θέλουμε και προωθούμε ένα τέτοιο πρόγραμμα.

Πώς θα το κάνουμε αυτό όμως όταν υπάρχουν πρακτικά προβλήματα; Για παράδειγμα, το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε μεγάλες περιοχές της χώρας μας έχει κορεστεί.

Ήδη η χώρα το 2021 εισήλθε στο κλαμπ εκείνων των χωρών που εγκατέστησαν και ηλεκτρίσαν πάνω από 1 GW ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέσα σε έναν χρόνο. Και αυτό εμείς θέλουμε να το επαυξήσουμε, ώστε να πιάσουμε το φιλόδοξο στόχο έως το 2030 να έχουμε τουλάχιστον 20 GW εγκατεστημένης ισχύος να λειτουργεί και να παράγει ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές είτε είναι ο ήλιος είτε είναι ο άνεμος.

Σε αυτό λοιπόν εμείς τι σχεδιάζουμε; Σχεδιάζουμε να δώσουμε έναν ηλεκτρικό χώρο διακριτό και ξεχωριστό πραγματικά στα νοικοκυριά, ακόμα και σε κορεσμένες περιοχές μέσα από μελέτη που κάνει ο ΔΕΔΔΗΕ και μέσα από ηλεκτρονική πλατφόρμα, την οποία θα αναρτήσει, έτσι ώστε πραγματικά αυτοί οι οποίοι θέλουν να εγκαταστήσουν ένα τέτοιο σύστημα, να βρουν τον ενεργειακό χώρο που είναι απαραίτητος, ώστε να μπορέσουν να κατασκευάσουν το δικό τους μέσο αυτοπαραγωγής ανανεώσιμης πηγής ενέργειας. Αυτό σχεδιάζουμε και αυτό θα κάνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, τον ενεργειακό χώρο για τα τεράστια αιολικά δεν τον ψάχνετε. Εκεί ως διά μαγείας υπάρχει. Για τα τεράστια φωτοβολταϊκά -ήμουν στην Πτολεμαΐδα πριν από λίγες ημέρες- για τα κρυστάλλινα αυτά βουνά που έχετε φτιάξει εκεί πέρα, δεν υπάρχει πρόβλημα, ενεργειακός χώρος υπάρχει.

Το μόνο σημείο που δεν βρίσκετε, είναι ο ενεργειακός χώρος για τον πολίτη, που θέλει να βάλει στην ταράτσα της πολυκατοικίας του και του σπιτιού του φωτοβολταϊκά. Μόνο εκεί πέρα πρέπει να ρυθμίσετε.

Όμως, ξέρετε; Τι να μας πείτε για δεσμεύσεις; Εσείς δεν έχετε κάνει δεσμεύσεις ξανά και ξανά; Μας λέει η ΠΑΣΥΦΩΣ για τη δέσμευσή σας για τουλάχιστον 10 KW ανά στέγη και ταράτσα, αλλά δεσυστωχώς -λέει- δεν την υλοποιήσατε.

Βλέπουμε στο συνέδριο της A-Energy τον διευθυντή του ΔΕΔΔΗΕ, τον κ. Φώτη Γάκη, επίσης, να επαναλαμβάνει αυτή την υπόσχεση, ότι θα επιτρέψετε από 6 KW να πάνε στα 10, αλλά επίσης και αυτό δεν υλοποιείται.

Τέλος πάντων, ποια δέσμευσή σας θα υλοποιήσετε; Μα τις δεσμεύσεις στις μεγάλες εταιρείες υλοποιείτε.

Σας έκανα ερώτηση το Φεβρουάριο του 2021. Μου είπατε ότι θα κάνετε πρόγραμμα για τα φωτοβολταϊκά και τα λοιπά και τα λοιπά και ότι θα τα αναπτύξετε. Τότε, έναν χρόνο πριν, τα ίδια λέγατε. Τι έγινε το 2021; Μα κατέρρευσαν οι εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών στη στέγη. Γιατί κατέρρευσαν; Διαβάζω και από το Energy Press: μείωση τιμών από την Κυβέρνηση και επίσης μαζική απόρριψη αιτήσεων από το ΔΕΔΔΗΕ, επειδή δεν υπάρχει χώρος στο δίκτυο.

Γιατί δεν υπάρχει στο δίκτυο; Μα γιατί το δίνετε όλο στους μεγάλους. Δεν θα σας ενδιαφέρει η πράσινη ενέργεια που λέτε. Σας ενδιαφέρουν τα επιχειρηματικά κέρδη των λίγων. Αν σας ενδιέφερε η πράσινη ενέργεια, θα πηγαίνατε και θα δίνετε τα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης σε ένα «Εξοικονομώ κατ' Οίκον» για όλα τα νοικοκυριά—όσο αφορούσε το Ταμείο Ανάκαμψης- με παράλληλη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις ταράτσες και τις στέγες.

Ξέρετε τι θα είχαμε; Μια πραγματική οικονομική ανάπτυξη με τους μογατζήδες, τους αλουμινάδες, τους ηλεκτρολόγους, τους υδραυλικούς και ούτω καθεξής, που θα κινητοποιούνταν για να αντιμετωπίσουν τη ζήτηση, με υλικά που παράγουμε ως χώρα.

Όμως, εσείς δεν το θέλετε αυτό. Δεν θέλετε να συμπληρώσουν τα νοικοκυριά τα εισοδήματά τους. Δεν θέλετε να έχουν θωράκιση απέναντι στην ακρίβεια. Θέλετε να δώσετε αυτά τα χρήματα στους μεγάλους. Είναι στρατηγική σας επιλογή.

Ωστόσο, μη μας λέτε για το κόστος της ενέργειας γιατί χάρη στον νόμο που πέρασε ο ΣΥΡΙΖΑ και τον εφαρμόζετε εσείς, με την οριακή τιμή, ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι ο πολίτης—εκτός αν παράγει ο ίδιος τα φωτοβολταϊκά, αν έχει φωτοβολταϊκά στη στέγη του- πληρώνει το κόστος της επιλογής του ακριβότερου τρόπου παραγωγής της, δηλαδή αυτή τη στιγμή της παραγωγής σε ηλεκτρικό από το φυσικό αέριο. Τόσο μας κοστίζουν τα υδροηλεκτρικά, τόσο μας κοστίζει ο λιγνίτης, τόσο μας κοστίζουν όλα. Αν διαφωνείτε, καταργήστε τον νόμο. Για να σας δώ! Καταργήστε τον νόμο και τότε ναι, θα έχει διαφορά το κόστος ενέργειας.

Όμως, αυτό που κάνατε τώρα είναι στους πολίτες που πληρώνουν 15 λεπτά την KWh, να τους αγοράζετε το ρεύμα στις ταράτσες τους στη μισή τιμή. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Απαντήστε μας για αυτό, όπως απαντήστε μας και για την ερώτηση του Βουλευτή σας για τα Πιέρια και για ποιον λόγο είναι σε αντίθετη θέση με εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Θα προσπαθήσω, κύριε συνάδελφε, να σας πω πέντε πράγματα, για να καταλάβετε λίγο τι εννοώ, γιατί φαίνεται ότι υπάρχει μια δυσκολία. Νομίζω ότι πρέπει τουλάχιστον, να συμφωνήσουμε σε κάποιες βασικές παραδοχές, για να μπορούμε να κάνουμε μία κουβέντα.

Πρώτον, οι μεγάλοι δεν συνδέονται στη μέση τάση ή χαμηλή. Συνδέονται στην υψηλή τάση. Άρα δεν κόβουν—αν θέλετε—«ενεργειακό χώρο» από τους μικρούς, γιατί συνδέονται με άλλο δίκτυο, στο δίκτυο υψηλής και υπερυψηλής. Είναι από τα βασικά πράγματα τα οποία πρέπει να βάλουμε στο τραπέζι.

Το δεύτερο είναι ότι στη μέση και στη χαμηλή τάση συνδέονται κυρίως μικρά φωτοβολταϊκά, δηλαδή κυρίως τα λεγόμενα 500άρια. Παλιά ήταν 100άρια, στα 100KW, μετά πήγαν στα 500KW. Τέλος πάντων, μέχρι 2MW, 3MW είναι αυτά τα οποία συνδέονται στη χαμηλή και μέση τάση.

Σας εξήγησα και θέλω να προσπαθήσετε να το καταλάβετε αυτό που λέω: Για περιοχές όπου είναι κορεσμένο το δίκτυο, είπα πως εμείς θα δώσουμε χώρο ακόμα και εκεί, για να γίνουν φωτοβολταϊκά, να εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά στις στέγες, στα νοικοκυριά. Εννοείται ότι εκεί που δεν είναι κορεσμένο, αούριο κάθουν αίτηση και παίρνουν όρους σύνδεσης. Είναι αυτονόητο αυτό, έτσι; Νομίζω είναι από τα βασικά τα οποία πρέπει να συμφωνήσουμε και να μην προκαλεί ο ένας τον άλλον για πράγματα τα οποία είναι αυτονόητα.

Από εκεί και πέρα, θέλω να σας πω το εξής: Πολύ σωστά λέτε

σήμερα το να πουλάει κάποιος ηλεκτρική ενέργεια, κατασκευάζοντας ένα οικιακό φωτοβολταϊκό, σημαίνει ότι θα εισπράξει περίπου 89 /MW—αν θυμάμαι καλά—, ενώ αν αυτοκαταναλώνει, θα γλιτώσει 200 ευρώ ή 180 ευρώ που κοστίζει να αγοράζει από το δίκτυο. Αυτό θέλουμε να κάνουμε εμείς. Εμείς δεν θέλουμε να κάνουμε ανεξάρτητους παραγωγούς στις στέγες. Εμείς θέλουμε να κάνουμε αυτοκαταναλωτές. Αυτοπαραγωγούς και αυτοκαταναλωτές, αυτό θέλουμε να κάνουμε. Θέλουμε ο καθένας να παράγει την ενέργεια την οποία καταναλώνει.

Μάλιστα, για να βοηθήσουμε και να μην χάνεται αυτή η ενέργεια και να μπορούμε να την αξιοποιούμε και να αμβλύνουμε και τις αιχμές του συστήματος, θέλουμε να τους επιδοτήσουμε και να τοποθετήσουν και μία μπαταρία. Αυτό είναι το μέλλον. Αυτή είναι η ενεργειακή επανάσταση, για την οποία μιλάνε στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο και εμείς θέλουμε να φέρουμε και στην Ελλάδα. Να μπορεί ο καθένας να είναι ανεξάρτητος ενεργειακά σε έναν μεγάλο βαθμό και φυσικά, να πετύχει και πολύ χαμηλό κόστος ενέργειας με αυτόν τον τρόπο. Έτσι θα τον βοηθήσουμε να πετύχει να συμμετέχει στην πράσινη μετάβαση.

Εμείς δεν θέλουμε να κάνουμε 10KW, 15KW και 20KW στις στέγες, γιατί αυτό είναι και ανέφικτο πρακτικά και για πολύ λίγους, μόνο για αυτούς που έχουν τεράστιες στέγες.

Εμείς τι θέλουμε; Θέλουμε αυτούς που είναι στις πολυκατοικίες, αυτούς που μένουν στα χωριά, που έχουν τα σπίτια με τις στέγες εκεί να τοποθετήσουν ένα φωτοβολταϊκό, το οποίο θα καλύπτει τη δική τους κατανάλωση. Αυτό είναι το σωστό. Αυτό είναι το δίκαιο. Αυτό είναι το κοινωνικά δίκαιο, θα έλεγα και αυτό είναι το ανταγωνιστικό. Αυτό είναι που θα κάνει την ελληνική κοινωνία ακόμα πιο ανταγωνιστική. Διαφωνείτε σε αυτό; Αυτό είναι αυτονόητο.

Άρα offshore αιολικά, τα onshore αιολικά, τα μεγάλα φωτοβολταϊκά έχουν άλλον χώρο. Είναι ο χώρος ο οποίος είναι στην υψηλή θέση και στην υπερυψηλή τάση. Τα υπόλοιπα, αυτά που αφορούν τους πολλούς, είναι στη μεσαία και στη χαμηλή τάση στα δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτά, λοιπόν, θέλουμε να ενισχύσουμε. Να τα ενισχύσουμε ακόμα περισσότερο με νέους υποσταθμούς και με νέες γραμμές, ώστε να μπορεί να συνδεθούν. Δυστυχώς, παραλάβαμε μια κατάσταση από τον ΣΥΡΙΖΑ, όπου επί πέντε χρόνια είχαν γίνει μηδενικές, ουσιαστικά υπήρξε αποεπένδυση σε ό,τι αφορά τα ηλεκτρικά δίκτυα της χώρας και αυτό έφερε και αυτόν τον κορεσμό πολύ γρηγορότερα από ό,τι ίσως θα έπρεπε στη χώρα μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ.

Θα συζητηθεί τώρα η δέκατη με αριθμό 413/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αχαΐας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Καραθανασόπουλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας με θέμα: Να σταματήσουν οι διεκδικήσεις της Ιεράς Μονής Αγίων Θεοδώρων Αροανίας σε εκτάσεις γης στα χωριά Χειμαδιό και Κουτσοχέρα του Δήμου Πύργου Ηλείας. Στην ερώτηση θα απαντήσει ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Σκρέκας.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτηση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, να σας ενημερώσω ότι αυτή τη στιγμή γίνεται κινητοποίηση με αφορμή την επίκαιρη ερώτηση από κατοίκους των χωριών αυτών. Έχουν στηθεί πάνω από διακόσια άτομα—από ό,τι με ενημερώνουν— και εβδομήνι τρακτέρ. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, την αγανάκτηση των κατοίκων των χωριών αυτών όταν μετά από αιώνες, εμφανίστηκε η Ιερά Μονή Αγίων Θεοδώρων Αροανίας να διεκδικεί είκοσι χιλιάδες στρέμματα.

Αυτά τα στρέμματα τα είχαν από πάππου προς πάππου, τα καλλιεργούσαν, είχαν κάνει επενδύσεις σε αυτά, πληρώνουν τους φόρους τους, είναι δηλωμένα στην εφορία και ξαφνικά εμφανίζεται η Ιερά Μονή Αροανίας και με δημοσίευση της προανάρτησης στο Κτηματολόγιο τα κατοχυρώνει ότι είναι δικά της, επικαλούμενη κάποια χρυσόβουλα.

Από αυτή την άποψη, λοιπόν, η πολιτεία πρέπει συγκεκριμένα να σταθεί πάνω σε αυτό το πρόβλημα γιατί δεν είναι ότι εμφανί-

στηκε τώρα. Από το 2018 ή το 2019, αν δεν κάνω λάθος, εμφανίστηκε για πρώτη φορά. Πλέον δεν μπορούν να περιμένουν οι αγρότες και ιδιαίτερα οι νέοι αγρότες, οι νέοι παραγωγί που καλλιεργούν τη γη και κάνουν συγκεκριμένες επενδύσεις, που έχουν κάνει αιτήσεις αντίρρησης και εξαγοράς στο δασαρχείο για τους δασικούς χάρτες που έχουν αναρτηθεί.

Από αυτή την άποψη θέλουν μία διασφάλιση ότι σε αυτή τη γη την οποία για αιώνες καλλιεργούσαν από πάππου προς πάππου, μπορούν να συνεχίσουν και να ζουν και να την καλλιεργούν και να σταματήσουν αυτές οι διεκδικήσεις από μεριάς της Μονής.

Δηλαδή το θέμα είναι ζήτημα πολιτικής ευθύνης της Κυβέρνησης και μάλιστα υπάρχει και αντίστοιχο ψήφισμα του Δήμου Πύργου όπου εξετάζει τα συγκεκριμένα ζητήματα και αν θέλετε θα το καταθέσω στα Πρακτικά. Ένα από τα αιτήματα τα οποία βάζει είναι το εξής: Απαιτεί ο Δήμος Πύργου την άμεση παρέμβαση της Κυβέρνησης με ειδική τροπολογία που θα κατοχυρώνει αυτές τις εκτάσεις στους δουλευτάδες -όπως τους αποκαλεί τους επί εκατοντάδες χρόνια, δηλαδή στους κατοίκους των χωριών αυτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Πρόκειται για ένα νομικό ζήτημα, αλλά και ουσιαστικό. Κύριε συνάδελφε, καταλαβαίνω τι θέλετε να πείτε, αλλά επιτρέψτε μου να σας πω λίγο το ιστορικό για να καταλάβουμε πού και πού βρισκόμαστε. Γιατί πάνω απ' όλα είμαστε ένα κράτος δικαίου, υπάρχει ένας νόμος ο οποίος διέπει τη λειτουργία της κοινωνίας, της οικονομίας, τη λειτουργία όλων μας.

Το όλο ζήτημα αναφορικά με την κυριότητα της Μονής Αγίων Θεοδώρων Αροανίας αφ' ενός, και τη χρησικτησία των κατοίκων αφ' ετέρου, σε εκτάσεις γης στα χωριά Χειμαδιό και Κουτσοχέρα του Δήμου Πύργου Ηλείας ανέκυψε λόγω της κατάρτισης του Κτηματολογίου. Σύμφωνα με το σχετικό υπηρεσιακό έγγραφο του ελληνοκικού Κτηματολογίου τηρείται απολύτως η νομιμότητα της διαδικασίας και οι υφιστάμενοι κανόνες του εμπράγματος δικαίου. Και σύμφωνα με αυτή τη διαδικασία και τους κανόνες οι υποβληθείσες δηλώσεις ενιακοσίων ογδόντα οκτώ εγγραπτών δικαιωμάτων του ν.2308/1995 των ενδιαφερομένων κατοίκων σε αυτό το στάδιο της μελέτης απορρίφθηκαν λόγω πρόκλησης άλλου δικαιώματος, δηλαδή του δικαιώματος κυριότητας της Μονής.

Τι συνέβη; Στις 21 Δεκεμβρίου του 2021 βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία της προανάρτησης κτηματολογικών στοιχείων για όσους δήλωσαν την ακίνητη περιουσία τους που βρίσκεται σε περιοχές της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας. Μέσω της ηλεκτρονικής προανάρτησης οι ιδιοκτήτες των περιοχών αυτών, οι οποίοι έχουν λάβει ηλεκτρονικά τις σχετικές ενημερώσεις, μπορούσαν μέχρι τις 3 Φεβρουαρίου 2022 να διορθώσουν εύκολα, γρήγορα και δωρεάν τυχόν λάθη στην καταγραφή της ακίνητης περιουσίας τους στο Κτηματολόγιο. Εάν συμφωνούν με τα στοιχεία της προανάρτησης δεν χρειάζεται να προβούν σε κάποια άλλη ενέργεια. Εάν δεν συμφωνούν με κάποια από τα στοιχεία υπήρχε η δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση επανεξέτασης στοιχείων μέχρι τις 3 Φεβρουαρίου 2022 ηλεκτρονικά ή δια ζώσης κατόπιν ραντεβού στο Γραφείο Κτηματογράφησης, όπως και πιθανότατα κάποιοι να έκαναν.

Επιπλέον, το νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Ιερά Μονή Αγίων Θεοδώρων Αροανίας Καλαβρύτων Αχαΐας» για την καταχώρηση των εγγραπτών δικαιωμάτων της στο Κτηματολόγιο της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας υπέβαλε τις σχετικές δηλώσεις ιδιοκτησίας για την περιοχή Κουτσοχέρας, Περιστερίου, Ελαιώνος και Χειμαδιού, καθώς επίσης και την αίτηση κατάθεσης συμπληρωματικών στοιχείων στην οποία επισυνάφθηκε τοπογραφικό διάγραμμα της συνοδικής έκτασης, καθώς και περαιτέρω έγγραφα θεμελίωσης του δικαιώματός του, ήτοι την υπ' αριθμόν 1428/1902 απόφαση του Πρωτοδικείου Ηλείας η οποία σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στην αίτηση τελεσιδίκησε υπέρ της Ιεράς Μονής δυνάμει της υπ' αριθμόν 326/1905 απόφασης του Εφετείου Πατρών, όπως επίσης και το συνοδευτικό υπόμνημα.

Το μοναδικό ακίνητο το οποίο περιλαμβάνεται στις δηλώσεις

και στην αίτηση κατάθεσης πνευματικών στοιχείων είναι αυτό που αναγράφεται στο από 31-3-1933 π.δ. για διαχωρισμό της ακίνητης περιουσίας της Ιεράς Μονής Αγίων Θεοδώρων Καλαβρύτων και Αιγιαλείας ως υπ' αριθμόν ένα κίνητρο του σχετικού πίνακα της διατηρητέας περιουσίας της Ιεράς Μονής.

Το ακίνητο αυτό έχει την ονομασία «Μετόχιον Ρεεντού», το οποίο αφορά αγρούς, αμπελούς, δάσος κ.λπ.. Και βρίσκεται στη θέση Ρεεντού Κουτσοχέρας συνολικής έκτασης είκοσι χιλιάδων στρεμμάτων.

Για τον εντοπισμό της θέσης και της έκτασης του συγκεκριμένου ακινήτου η Ιερά Μονή προσκόμισε το από 28-6-2021 τοπογραφικό διάγραμμα νομίμως υπογεγραμμένο από την εκπρόσωπο της Ιεράς Μονής και τον συντάξαντα μηχανικό, στο οποίο αποτυπώνεται η συνολική έκταση των δεκαεννιά χιλιάδων ενιακοσίων ενενήντα οχτώ στρεμμάτων.

Η δηλωθείσα έκταση μορφολογικά αφορά σε ημιορεινή αγροτική περιοχή, η οποία δεν περιλαμβάνει κάποιον οικισμό, αλλά μόνο καλλιεργείες και δασικές εκτάσεις, εντός της οποίας δεν έχουν εντοπιστεί κατοικίες παρά μόνο κτίσματα, τα οποία δηλώθηκαν από τους πολίτες ως αποθηκευτικοί χώροι, ενώ περιλαμβάνονται πλήθος αγροτικών οδών, ρεμάτων, καθώς και τμήμα της επαρχιακής οδού Αμπελώνα Οινόης.

Επί της ανωτέρω δηλωθείσας έκτασης υποβλήθηκαν δηλώσεις ενιακοσίων ογδόντα οχτώ εγγραπτών δικαιωμάτων του ν.4308/1995, οι οποίες σε αυτό το στάδιο της μελέτης απορρίφθηκαν λόγω πρόκλησης άλλου δικαιώματος.

Συγκεκριμένα για επτακόσια ογδόντα δικαιώματα προσκομίστηκε συμβολαιογραφικό έγγραφο, εκατόν εξήντα εννιά δικαιώματα δηλώθηκαν με αιτία κτήσης χρησικτησία και τριάντα εννιά δικαιώματα δηλώθηκαν με αιτία κτήσης κληρονομιάς χωρίς μετεγγραμμένη συμβολαιογραφική πράξη αποδοχής.

Από τα επτακόσια ογδόντα δικαιώματα, στα οποία προσκομίστηκε συμβολαιογραφικό έγγραφο, στα πεντακόσια δεκαοχτώ η αιτία κτήσης του απωτέρω δικαιούχου είναι χρησικτησία, ενώ στα υπόλοιπα δεν γίνεται αναφορά στην αιτία κτήσης του απωτέρω δικαιούχου και σε κανένα δεν υπάρχει αναφορά σε τίτλο προγενέστερο του προεδρικού διατάγματος του 1933 ή σε αγορά-δωρεά από την Ιερά Μονή ούτε σε κάποια σχετική δικαστική απόφαση.

Τα ως άνω δικαιώματα, λοιπόν, απορρίφθηκαν, διότι δεν πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση δικαιώματος χρησικτησίας έναντι της Ιεράς Μονής. Υπάρχει αναλυτικός πίνακας στοιχείων επί των απορριφθέντων δικαιωμάτων για τον λόγο της πρόκρισης του δικαιώματος της Μονής.

Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, εμείς ζητάμε από τις αρμόδιες αρχές να τηρήσουν όλες τις νόμιμες προβλεπόμενες διαδικασίες σχετικά με την κτηματογράφηση και σε δεύτερο χρόνο θα εξετάσουμε τυχόν νέα ζητήματα, τα οποία θα προκύψουν.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Απ' ότι καταλαβαίνω από τη νομική χαρακτήρα απάντησή σας, κύριε Υπουργέ, δεν πρόκειται να πάρετε καμμία πρωτοβουλία πολιτικά για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα, το οποίο βασίζεται σε κάποια χρυσόβουλα.

Αν είναι δυνατόν τριακόσια, τετρακόσια και πεντακόσια χρόνια μετά να έχουν ισχύ, όταν έχουν γίνει τόσες ανατροπές και όταν ουσιαστικά για αυτό το οποίο πάλεψαν διακόσια χρόνια πριν, τα κτήματα να δοθούν στους ακτήμονες μέσα από την Επανάσταση του 1821, και σήμερα να επικαλούμαστε βυζαντινά χρυσόβουλα και αυτά να ισχύουν σε μια μονή η οποία είχε αλλάξει χαρακτήρα τουλάχιστον τα τελευταία σαράντα χρόνια πάρα πολλές φορές. Όμως, αυτά διατηρούν την ισχύ τους και ο κόσμος που είναι εκεί, που εργάζεται επί εκατό και πλέον χρόνια σε αυτά τα χωράφια δεν έχει κανένα απολύτως δικαίωμα και έχει δικαίωμα κυριαρχίας ξαφνικά το 2020 η Μονή επί των συγκεκριμένων, όταν είναι γνωστό και ότι τα χρυσόβουλα άμα τα πάρουμε ήταν για χρήση και όχι για ιδιοκτησία από τότε, πεντακόσια, εξακόσια, επτακόσια χρόνια πριν. Αν είναι δυνατόν να μιλάμε στις σημερινές συνθήκες

ότι έχουν προτεραιότητα τα συγκεκριμένα στοιχεία, όταν για τόσα χρόνια, για δεκάδες χρόνια δεν υπήρχε καμμία απολύτως ενόχληση και έκανε κανονικά και τις νομικές ενέργειες και κινήσεις και μεταβιβάσεις και στις εφορίες πλήρωνων και επενδύσεις έχουν κάνει στα συγκεκριμένα και σήμερα αντιμετωπίζουν τη συγκεκριμένη κατάσταση.

Εμείς το λέμε καθαρά, κύριε Υπουργέ, ότι δεν έχουν καμμία νομική βάση οι ισχυρισμοί της συγκεκριμένης Μονής, η οποία έχει αλλάξει πέντε φορές από τη δεκαετία του 1970 χαρακτήρα. Δεν λέω παλαιότερα πόσο διάστημα ήταν κλειστή γιατί δεν λειτουργούσε. Η Μονή μπορεί να μη λειτουργούσε, τα χρυσόβουλα, όμως, έχουν ισχύ. Και μπορεί και αύριο να μη λειτουργεί ενδεχόμενα, αλλά θα έχει την ιδιοκτησία είκοσι χιλιάδων στρεμμάτων.

Να τα κάνει τι; Να τα καλλιεργήσει ή να τα εμπορευθεί;

Άρα, λοιπόν, εμείς λέμε ότι εδώ πέρα είναι ζήτημα πολιτικής θέλησης της Κυβέρνησης, μπορεί να πάρει πρωτοβουλία με τροπολογία και να αλλάξει το συγκεκριμένο θέμα, αποδίδοντας δικαιοσύνη σε αυτό τον κόσμο, τις εννιάοσες οικογένειες που λέτε, οι οποίες για δεκαετίες καλλιεργούσαν τα συγκεκριμένα κτήματα. Έχουν ματώσει σε αυτά, έχουν κάνει επενδύσεις σε αυτά και πρέπει να συνεχίζουν να τα καλλιεργούν.

Άρα, λοιπόν, αυτό είναι το ζήτημα και όχι ένα νομικό καθεστώς, το οποίο είναι διάτρητο κατά τη γνώμη μας ως ΚΚΕ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας):

Κύριε συνάδελφε, αντιλαμβάνομαι αυτό το οποίο θέλετε να πείτε πολύ καλά. Εδώ δεν πρόκειται για χρυσόβουλα, εδώ πρόκειται για αποφάσεις του ελληνικού δικαστηρίου και του ελληνικού κράτους, πρωτόδικα η 1428/1902 και τελεσίδικα η απόφαση 326/1905 του Εφετείου Πατρών. Αυτό είναι μια πραγματικότητα, η οποία δεσμεύει αυτή τη στιγμή την ελληνική πολιτεία, δεσμεύει όλους τους πολίτες αυτής της χώρας οι οποίοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο.

Εγώ, όμως, σας λέω -και σας καλώ- ότι είμαι ανοιχτός, ελάτε, κάντε μας μία νόμιμη πρόταση για τη διευθέτηση αυτού του ζητήματος και είμαι στη διάθεσή σας να το συζητήσουμε και να την προωθήσουμε.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Θα έρθουμε να λύσουμε το ζήτημα και με εκπροσώπους εκεί της περιοχής!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Προχωράμε στη δεύτερη με αριθμό 2079/5-1-2022 ερώτηση του κύκλου αναφορών-ερωτήσεων του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκερογλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Αναβολή εφαρμογής του τέλους ταφής απορριμμάτων για την Κρήτη».

Θα απαντήσει, επίσης, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Σκρέκας.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το αίτημά μας είναι η αναβολή εφαρμογής του τέλους ταφής απορριμμάτων στην Κρήτη, ενός τέλους που σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν.4819/2021 πρέπει να εφαρμοστεί από την 1^η Ιανουαρίου 2022, ουσιαστικά δηλαδή αναδρομικά, μιας και οι προϋπολογισμοί ακόμα δεν έχουν εγκριθεί στις περισσότερες περιπτώσεις των δήμων. Οι υπόχρεοι καταβολής είναι ασφαλώς οι δήμοι και τα νομικά τους πρόσωπα που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ, αλλά το κόστος μετακυλιεται στους δημότες.

Η εφαρμογή της απόφασης για επιβολή τέλους ταφής απορριμμάτων 20 ευρώ τον τόνο από 1-1-2022 μοιάζει να είναι περισσότερο εισπρακτικού χαρακτήρα, αφού δεν εξυπηρετεί καμμία περιβαλλοντική ή κοινωνική ανάγκη και γίνεται χωρίς να έχουν προχωρήσει έγκαιρα τα έργα των νέων μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων παρά τις μεγάλες προσπάθειες των ΟΤΑ και των

ΦΟΔΣΑ και του ΕΣΔΑΚ.

Έχουμε ένα έγγραφο της ΠΕΔ Κρήτης, το οποίο σας έχουμε καταθέσει και ως αναφορά μαζί με τους συναδέλφους κ. Λιακούλη και κ. Αρβανιτίδη, στο οποίο τεκμηριώνεται ότι αυτή η μετακύλιση του κόστους του τέλους ταφής στους δημότες γίνεται σε μια συγκυρία οικονομικής και κοινωνικής και τώρα ενεργειακής κρίσης, με μια ακρίβεια να καλπάζει και πραγματικά θα πρέπει η Κυβέρνηση να το επανεξετάσει.

Να αναγνωρίσουμε την προσπάθεια που καταβάλλουν οι ΟΤΑ και οι ΦΟΔΣΑ, ο ΕΣΔΑΚ και οι άλλοι φορείς για τη δημοπράτηση και την έγκαιρη ολοκλήρωση των έργων.

Κύριε Υπουργέ, να μας πείτε αν προτίθεστε να επανεξετάσετε αυτή την κυβερνητική απόφαση, να αναβάλλετε την εφαρμογή, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι για φέτος άλλοι προϋπολογισμοί εγκρίνονται χωρίς την ενσωμάτωση του τέλους και άλλοι προϋπολογισμοί εγκρίνονται με την ενσωμάτωση, με την απαίτηση για να ενσωματωθεί το τέλος, το οποίο, βεβαίως, μετακυλιεται στους δημότες που βιώνουν αυτή τη δύσκολη κατάσταση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, κατ' αρχάς, να συμφωνήσουμε ότι η Ελλάδα πρέπει να κάνει πολλά πράγματα σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των απορριμμάτων για να φτάσει τον μέσο ευρωπαϊκό όρο.

Θα γνωρίζετε, βέβαια, ότι δυστυχώς δεν τα πάμε καθόλου καλά σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των απορριμμάτων, αφού θάβουμε το 80% και ανακυκλώνουμε μόλις το 20% των απορριμμάτων που παράγουμε στις πόλεις μας. Γι' αυτό υπάρχουν φυσικά διαχρονικές ευθύνες, αλλά τέλος πάντων, από εδώ και πέρα, θα πρέπει να δούμε τι θα κάνουμε για να λύσουμε αυτό το πρόβλημα, αφού στην υπόλοιπη Ευρώπη θάβουν το 20% και ανακυκλώνουν το 80%. Είμαστε, δηλαδή, πολύ-πολύ πίσω από αυτό το οποίο θα έπρεπε να κάνουμε.

Όπως γνωρίζετε, το 2030, δηλαδή σε μόλις οκτώ χρόνια από σήμερα, θα πρέπει να περιορίσουμε το ποσοστό της ταφής των απορριμμάτων από το 80% στο 10%. Από εκεί, δηλαδή, που θάβουμε τους οκτώ από τους δέκα τόνους που παράγουμε, θα πρέπει μόλις ο ένας στους δέκα τόνους που παράγουμε να οδηγείται σε ταφή και όσον αφορά στους υπόλοιπους, είτε θα πρέπει να μειώσουμε την παραγωγή αποβλήτων, είτε να προχωρήσουμε σε επανάχρηση, είτε σε ανακύκλωση, είτε σε ενεργειακή αξιοποίηση και στο τέλος, αυτό το οποίο μένει να οδηγείται στην ταφή.

Από τα είκοσι επτά κράτη - μέλη, τα είκοσι έξι έχουν ήδη εισαγάγει το τέλος ταφής στη νομοθεσία τους ως ένα αντικίνητρο, αλλά ταυτόχρονα και ως ένα κίνητρο για να πιέσουν εμμέσως την τοπική αυτοδιοίκηση να συμβάλει και αυτή με τις δικές της δυνάμεις σε ό,τι αφορά την εξέλξη και την πρόοδο στη διαχείριση των αποβλήτων, γιατί πάνω απ' όλα, αυτή τη στιγμή αυτό το μεγάλο άγχος, αυτό το μεγάλο βάρος το έχει αναλάβει η τοπική αυτοδιοίκηση. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι αυτή που ορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα γίνεται η συλλογή, η τοπική αυτοδιοίκηση είναι αυτή η οποία θα πρέπει να αναλάβει δράσεις μείωσης, επανάχρησης και χωριστής διαλογής των απορριμμάτων, η τοπική αυτοδιοίκηση είναι αυτή η οποία θα πρέπει να διαχειριστεί όλο αυτό το κύκλωμα από την παραγωγή μέχρι τη διαχείριση και τελικά, μέχρι την οδήγηση των υπολειμμάτων στην ταφή.

Και βέβαια, η τοπική αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να το κάνει αυτό μόνη της και γι' αυτό όλα αυτά τα χρόνια της έχουν δοθεί εργαλεία για να μπορέσει να συμβάλει με τις δικές της δυνάμεις σε αυτό που λέμε «διαχείριση αποβλήτων». Μέχρι τώρα δεν υπήρχε το τέλος ταφής το οποίο, όπως γνωρίζετε, είχε νομοθετηθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση και κάθε χρόνο περνούσαμε από παράταση σε παράταση.

Εγώ, κύριε συνάδελφε, ακούω αυτό το οποίο λέτε, αλλά πρέπει να γνωρίζετε ότι η υποχρέωση της θέσπισης του τέλους ταφής έχει ήδη εισαχθεί ως προαπαιτήση στο Ταμείο Ανάκαμψης. Πολλά από τα χρήματα που θα πάρουμε από το Ταμείο Ανά-

καμψης, αλλά και από τη νέα Προγραμματική Περίοδο θα αξιοποιηθούν, ώστε να μπορέσουμε να βελτιώσουμε τις επιδόσεις μας σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων. Αυτά δεν θα γίνουν εφικτά, αν τελικά δεν γίνει πράξη αυτή η προαπαιτητή που έχουμε βάλει εμείς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Έχει ήδη νομοθετηθεί και θα έπρεπε ήδη οι ΦΟΔΣΑ να έχουν συυπολογίσει στους προϋπολογισμούς τους αυτό το έξτρα κόστος και θα έπρεπε ήδη οι δήμοι να έχουν ξεκινήσει να αναλαμβάνουν δράσεις, ώστε να μειώσουν τα απορρίμματα τα οποία πάνε στην ταφή.

Διότι, κύριε συνάδελφε, πρέπει να σας πω ότι ο καλύτερος τρόπος να μειώσεις το κόστος το οποίο απορρέει από το τέλος ταφής είναι πολύ απλά να παράγεις ή να οδηγείς πολύ λιγότερα απορρίμματα προς ταφή. Αυτός είναι ο τρόπος και γι' αυτόν τον λόγο, εμείς βοηθάμε, ώστε να οδηγηθούν τα πράγματα προς τα εκεί και να λύσουμε μια για πάντα αυτό το θέμα που έχει να κάνει με τα απόβλητα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Η Κρήτη και τα νησιά έχουν μια ιδιαίτερότητα. Παρά το γεγονός ότι γίνεται εντατική προσπάθεια από την αυτοδιοίκηση για να προωθηθούν τα έργα -και μπορώ να σας πω μια σειρά από έργα τα οποία τα γνωρίζετε μέσω της αναφοράς μας- οι συνεχείς αλλαγές που γίνονται από την πολιτεία στο θεσμικό πλαίσιο δεν ευνοούν την ολοκλήρωση του σχεδιασμού. Η πολιτεία που εκπροσωπείται από την Κυβέρνηση δεν πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες της για τη συνεχή αλλαγή του θεσμικού πλαισίου; Δεν έχει καμμία ευθύνη; Οι ΟΤΑ έχουν την ευθύνη για το ότι δεν προχωρούν τα έργα;

Στην προκειμένη περίπτωση, λοιπόν, εάν είχαν προχωρήσει τα έργα, τα οποία δεν προχωρούν με κύρια ευθύνη της πολιτείας, δεν θα υπήρχε ανάγκη να επιβληθεί το τέλος ταφής και δεν θα χρεωνόταν στους δημότες.

Έρχομαι, λοιπόν, πρώτον, να σας πω ότι για μια περιβαλλοντική πολιτική δεν αρκεί να ψηφιστεί ένας νόμος και, βέβαια, είναι αντικίνητρο οι συνεχείς αλλαγές στους νόμους που γίνονται σήμερα. Πρέπει να υπάρχουν ενεργητικές πολιτικές για την προώθηση των περιβαλλοντικών πολιτικών σε όλα τα επίπεδα δράσης και σε κεντρικό επίπεδο, στην κεντρική κυβέρνηση, αλλά και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Εδώ, λοιπόν, ερχόμαστε σε μια περίοδο κρίσης στην κοινωνία, που είναι γονατισμένη και ιδιαίτερα, με την ακρίβεια που σαρώνει κάθε νοικοκυριό και κάθε μικρή επιχείρηση, να επιβάλουμε αυτό το τέλος, το οποίο μπορεί και πρέπει να λειτουργήσει ως κίνητρο, αλλά μόνο όταν η Κυβέρνηση, η πολιτεία, έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της προς τους ΟΤΑ και τους δημότες ή όταν οι ΟΤΑ ή οι δημότες αδιαφορούν για το μεγάλο ζήτημα που έχει να κάνει με το περιβάλλον. Τότε, βεβαίως, θα πρέπει να επιβληθεί. Δεν έχουν εκπληρωθεί, όμως, οι υποχρεώσεις της Κυβέρνησης, του κεντρικού κράτους, για να το πω συγκεκριμένα. Δεν έχουν εκπληρωθεί. Άρα δικαιούται να το βάλει; Με τον νόμο δικαιούται, αλλά με την ηθική δεν δικαιούται, διότι ο δημότης που θα πληρώσει αυτό το κόστος σε έναν τόπο δεν έχει ερωτηθεί για τη συχνή αλλαγή της νομοθεσίας και για τη δημοπράτηση των έργων και για τον τρόπο λειτουργίας. Βεβαίως, έχει επιλέξει τον δήμαρχο και τους δημάρχους γενικότερα. Αυτό είναι ένα θέμα που θα το δει στην επόμενη εκλογή.

Όμως, εν προκειμένω, επειδή η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει παρατείνει προθεσμίες, υποχρεώσεις και μια σειρά ζητήματα που έχουν να κάνουν με σφιχτή οικονομική πολιτική λόγω της πανδημίας και βέβαια, με τη συνεχόμενη ενεργειακή κρίση επιβάλλει παραπέρα παρατάσεις σε ορισμένα, οφείλετε και εσείς να εξετάσετε αυτή τη σοβαρή επιβάρυνση η οποία θα πάει στις πλάτες του δημότη.

Στο θεωρητικό, δηλαδή αν θα πρέπει να υπάρχει ως αντικίνητρο, συμφωνούμε. Δεν έχει εκπληρωθεί, όμως, η πολιτεία τις υποχρεώσεις της ως κεντρικό κράτος για να ζητάει τα ρέστα από

τους δημότες. Από δήμους μπορεί να ζητάει τα ρέστα -από ορισμένους τουλάχιστον, αναφέρομαι γενικά- αλλά από τους δημότες όχι.

Σε αυτή την περίπτωση, λοιπόν, για μένα είναι ένα θέμα που μπορείτε να το δείτε και να το επανεξετάσετε. Πρέπει να δείτε πώς με τον καλύτερο τρόπο θα υπάρξει ένας σχεδιασμός συνολικός για την προώθηση φιλοπεριβαλλοντικών πολιτικών σε κάθε δήμο και γειτονιά σε σύμπραξη και συνεργασία με φορείς και επαγγελματικές ενώσεις και κυρίως μέσα από την εκπαίδευση, για να αποκτήσουν συνείδηση τα παιδιά από όταν είναι ακόμα μικρά. Ο άνθρωπος, όταν είναι παιδί, γίνεται ευκολότερα δέκτης, κυρίως επειδή από μικρός αποκτά νοοτροπία κοινωνικοποίησης, φιλοπεριβαλλοντικής δράσης, ευαισθησίας στα θέματα που έχουν να κάνουν με τον πλησίον, ακόμα και στα θέματα οδήγησης. Αυτό, λοιπόν, πρέπει να το δούμε πιο εντατικά μέσα από την εκπαίδευση.

Πρέπει να δούμε, επίσης, το θέμα της κυκλικής οικονομίας συνολικά, γιατί αυτό είναι το ζητούμενο πλέον στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να έχουμε όχι μόνο ανακύκλωση κάποιων υλικών, αλλά συνολικότερα αξιοποίηση υλών που είναι χρήσιμες, χωρίς να καταστρέφουμε πλουτοπαραγωγικές πηγές και χωρίς να εξαρτώμεθα από άλλες. Πρέπει να δούμε πώς το προχωράμε.

Πάντως, ο ένας χρόνος -εάν θεωρείτε ότι υπάρχουν χαμένες δεκαετίες- με την πανδημία και την ακρίβεια δεν θα είναι χαμένος, αλλά θα είναι κερδοσώμενος, εάν γίνει ανάλογη συζήτηση και ευαισθητοποιηθούν οι δημότες και κυρίως, εάν υποχρεωθούν δήμοι και φορείς να κάνουν κάποια πράγματα, αλλά και το ίδιο το Υπουργείο σας, που σε πολλές περιπτώσεις έχει φρενάρει πάρα πολλά έργα που θα είχαν υλοποιηθεί, αν δεν άλλαζε συχνά η νομοθεσία.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Κύριε συνάδελφε, θα ήθελα να σας ρωτήσω κάτι, επειδή αναφέρεστε συνέχεια στην πολιτεία, που η πολιτεία είστε εσείς, είμαι εγώ, είμαστε όλοι. Σε τι έχει φέρει εμπόδια η πολιτεία; Σε τι έχει δημιουργήσει προσχώματα σε αυτούς που είναι αρμόδιοι να προχωρήσουν αυτές τις επενδύσεις;

Δεν δημιούργησε και δεν προέβλεψε, ώστε να υπάρχουν χρηματοδοτικά εργαλεία από το ΕΣΠΑ, ευρωπαϊκά χρήματα για να κατασκευαστούν μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων και απορριμμάτων; Αυτά τα χρήματα δεν είναι διαθέσιμα αυτή τη στιγμή; Είναι η πολιτεία, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας αυτό που θα κάνει τις δημοπρασίες; Είναι το Υπουργείο Εσωτερικών που θα κάνει τις δημοπρασίες; Ποιος είναι αρμόδιος να τα κάνει αυτά; Δεν υπάρχει κάποιος ο οποίος είναι υπεύθυνος; Αυτοί που είναι υπεύθυνοι τα έκαναν; Προσπάθησαν να τα κάνουν, δημιουργήθηκαν προβλήματα, έγιναν λάθη, αλλά αυτή τη στιγμή υπάρχουν κάποιοι οι οποίοι είναι υπεύθυνοι να τα κάνουν αυτά.

Αυτούς, λοιπόν, που είναι υπεύθυνοι να τα κάνουν, εμείς τους βοηθούμε με χρηματοδοτικά εργαλεία, με χρήματα και τους λέμε εδώ και χρόνια: «Είναι διαθέσιμα, προχωρήστε. Προχωρήστε σε διαγωνισμούς, υλοποιήστε, αξιοποιήστε τα χρήματα, κάντε μονάδες επεξεργασίας απορριμμάτων». Δεν είναι οι ΦΟΔΣΑ αυτοί; Ποιος είναι; Είναι το Υπουργείο Εσωτερικών; Το Υπουργείο Περιβάλλοντος είναι, το οποίο πρέπει να κάνει τους διαγωνισμούς; Όχι.

Αυτοί, λοιπόν, που είναι αρμόδιοι έχουν τη δυνατότητα, έχουν τα εργαλεία, έχουν τη στήριξη της πολιτείας και πολλές φορές ο προκάτοχός μου, ο Κωστής Χατζηδάκης, αναγκάστηκε μέχρι και πρότυπα τεύχη δημοπράτησης να βγάλει για να μπορέσει να τους οδηγήσει, μετά από τόσα χρόνια που θα μπορούσαν να έχουν γίνει αυτά τα εργοστάσια τέλος πάντων, επιτέλους να λάβουν χώρα και να υλοποιηθούν.

Επαναλαμβάνω τώρα: Εδώ και κάποιο χρονικό διάστημα, κατ' αρχάς, επί ημερών του κ. Φάμελλου -που βρίσκεται στην Αίθουσα- ψηφίστηκε και υπήρξε αυτή η πρόνοια και θεσπίστηκε το τέλος ταφής, το οποίο δεν εφαρμόστηκε για διάφορους λόγους,

πέσαμε στην κρίση, πέσαμε στην πανδημία τέλος πάντων, δόθηκαν συνεχόμενες αναβολές.

Όλο αυτό το διάστημα ξέραμε, όλα αυτά τα χρόνια ότι τελικά θα υπάρξει ένα τέλος ταφής. Εγώ ρωτώ: Έκαναν κάτι για να βοηθήσουν τη χωριστή συλλογή; Έκαναν κάτι; Ρωτάω.

Εγώ συνάντησα τον δήμαρχο τον δικό μου και του είπα: «Πληρώνω κάθε μήνα 25 ευρώ, για παράδειγμα, δημοτικά τέλη για την καθαριότητα». Παράδειγμα, τυχαίο το νούμερο. Και ρωτώ: Εντάξει, έχετε αυτή την υποχρέωση να πληρώσετε τα 20 ευρώ τον τόνο για αυτά τα οποία οδηγείτε στον χώρο υγειονομικής ταφής απορριμμάτων. Τι έχετε κάνει όλο αυτό το διάστημα για να δείξετε ότι κάτι κάνουμε, προχωρούμε σε κάποιες δράσεις, ότι εφαρμόζουμε την αρχή «πληρώνω όσο πετάω», ώστε κάποιος νοικοκύρης, μια οικογένεια που δεν παράγει, που κάνει χωριστή συλλογή, που πηγαίνει στον μπλε κάδο ή που πηγαίνει σε χώρους ανακύκλωσης ένα μεγάλο τμήμα των απορριμμάτων, να μην πληρώνει τα ίδια με κάποιον ο οποίος παράγει δύο, πέντε, δέκα φορές παραπάνω απορρίμματα; Ρωτάω.

Πείτε μου εσείς που έρχεστε εδώ και ζητάτε να πάρει αναβολή -γιατί δεν ζητάτε να καταργηθεί, αλλά να πάρει αναβολή το τέλος ταφής- ποια δράση γνωρίζετε από ποιον δήμο που να έχει προχωρήσει στην υλοποίηση της αρχής ή στην εφαρμογή ενός συστήματος «πληρώνω όσο πετάω»; Πείτε μου έναν δήμο από τους τριακόσιους πενήντα, πόσους έχουμε, στην Ελλάδα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Μα, δεκαπέντε έργα είναι σε εξέλιξη παρά τη γραφειοκρατία των Υπουργείων!!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Όχι έργα. Εγώ ρωτώ το εξής, μια απλή δράση. Δηλαδή, για να σας πω εγώ ένα παράδειγμα, με 25 ευρώ θα μπορούσε να δώσει εικοσιπέντε σακούλες τυπωμένες από τον δήμο, ειδικές σακούλες απορριμμάτων και να πει ότι κάθε σακούλα κάνει 1 ευρώ. Για τα 25 ευρώ που πληρώνεις εγώ θα σου δώσω εικοσιπέντε σακούλες και έλα μετά, άμα θέλεις να πάρεις άλλες πέντε σακούλες, δώσε 5 ευρώ, δώσε 50 λεπτά, δώσε 5 λεπτά, μόνο και μόνο για να μπεις στη λογική. Δεν είναι θέμα χρημάτων, αλλά για να μπεις στη φιλοσοφία να βοηθήσουμε την κοινωνία, να βοηθήσουμε τους εαυτούς μας, να μπορούμε στη λογική ότι θα πρέπει να παράγουμε και να πετάμε λιγότερα απορρίμματα, να παράγουμε λιγότερα απόβλητα και να προχωρούμε εμείς σε ανακύκλωση και διαλογή στην πηγή.

Εγώ δεν είδα μια τέτοια προσπάθεια. Ελάτε μαζί να συζητήσουμε. Εγώ μίλησα με την ΚΕΔΕ και το Προεδρείο. Ελάτε να βρούμε έναν μηχανισμό εύκολο, υλοποιήσιμο, να ξεκινήσει έστω και πιλοτικά, να δούμε ότι κάτι γίνεται. Όμως, με το να ερχόμαστε κάθε χρόνο και να λέμε ότι δεν θα μπει φέτος το τέλος ταφής, δεν θα μπει του χρόνου, δεν θα μπει και του παραχρόνου, τελικά παραμένουμε το 2022 να θάβουμε το 80% των απορριμμάτων και να ανακυκλώνουμε μόλις το 20%.

Όλες οι χώρες της Ευρώπης είναι πάνω από εμάς, ακόμα και αυτές που μπήκαν τελευταίες. Μάλιστα, κάποιες που μπήκαν τελευταίες, όπως η Λιθουανία, από εκεί που είχαν το ίδιο ποσοστό, 90% το οδηγούσαν σε ταφή πριν μπουν στην Ευρώπη, πέτυχαν τώρα να οδηγούν σε ταφή μόλις το 30%. Μας ξεπέρασαν δέκα φορές.

Λοιπόν, θα κάνουμε κάτι μαζί;

Αυτή είναι η δική μου ερώτηση, κυρία Πρόεδρε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε στη δεύτερη με αριθμό 401/11-2-2022 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Λαρίσης του Κινήματος Αλλαγής κ. Ευαγγελίας Λιακούλη προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Τραγική η κατάσταση του Καταστήματος Κράτησης Λάρισας».

Θα απαντήσει ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη κ. Ελευθέριος Οικονόμου.

Κυρία Λιακούλη, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, προσφάτως βρέθηκα αντιμέτωπη με μια πολύ δυσάρεστη κατάσταση στο σωφρονιστικό κατάστημα Λάρισας και θα πρέπει να δείτε το θέμα πολύ σοβαρά. Το φέρνω ως ερώ-

τηση για συζήτηση στη Βουλή, διότι σε λίγο το ζήτημα αυτό θα απασχολήσει τα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια.

Οι εργαζόμενοι σωφρονιστικοί υπάλληλοι βρίσκονται σε κατάσταση εργασιακής εξουθένωσης, κύριε Υπουργέ. Είναι εξαντλημένοι σωματικά και ψυχολογικά. Έχουμε να αντιμετωπίσουμε, ίσως κατά πρωτοφανή τρόπο για τα ελληνικά χρονικά -και επιτρέψτε μου να το πω και ως δικηγόρος που έχω σχέση με το Ποινικό Δίκαιο και διακονώ τον χώρο της δικαιοσύνης εδώ και είκοσι πέντε συναπτά έτη-, ένα τέτοιο μεγάλο πρόβλημα.

Άνθρωποι με εμφράγματα, άνθρωποι εξουθενωμένοι, οκτώμισι χιλιάδες ώρες ρεπό οφείλονται αυτή τη στιγμή, άδειες δεν παίρνουν ποτέ, δουλεύουν από Κυριακή σε Κυριακή και το καλοκαίρι ζητήσα να δω πώς ακριβώς παίρνουν άδειες και διαπίστωσα ότι τους δίνονται δύο μέρες σε ενάμιση μήνα. Σε όλα αυτά συνηγορεί και ο κύριος διευθυντής των φυλακών. Δηλαδή είχαμε απευθείας συνομιλία με τον άνθρωπο και πιστοποίησε μαζί με τους εργαζόμενους ότι αυτά συμβαίνουν.

Πραγματική βάρδια: εξήντα πέντε άνθρωποι σε ένα κατάστημα με επτακόσιους εξήντα κρατούμενους, ενώ η φυλακή είναι για πεντακόσιους. Άρα εδώ έχουμε να αντιμετωπίσουμε μια πραγματική «βόμβα» στα θεμέλια του σωφρονιστικού συστήματος σε ό,τι αφορά τα εργασιακά και το εργατικό.

Και βεβαίως, κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε ότι είναι και ένα ιδιόρρυθμο κτηριακό κατάστημα, διότι αποτελείται από έξι πτέρυγες. Ενώ στα Διαβατά, για παράδειγμα, έχει εκατόν δεκαεπτά άτομα το οργανόγραμμα, εκατόν δεκαεπτά είναι και για τη Λάρισα που έχει αυτή την ιδιομορφία του κτηρίου, η οποία δεν μπορεί να υπερηγηθεί και οι άνθρωποι έχουν σηκώσει τα χέρια ψηλά.

Και ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε, με το ερώτημα προς το Υπουργείο. Αφού σας πω και σας θυμίσω, γιατί το ξέρετε καλύτερα από μένα, ότι πραγματοποιούνται και περίπου χίλιες εξακόσιες μεταγωγές στο νοσοκομείο και εξακόσιες μεταγωγές στα δικαστήρια κάθε έτος από αυτές τις φυλακές που είναι εφετείο, τι κάνετε; Τι θα κάνετε;

Έχουμε υπαλλήλους οι οποίοι αυτή τη στιγμή θα σας καταγγείλουν, ετοιμάζονται για ασφαλιστικά μέτρα κατ' αρχάς στα Αστικά Δικαστήρια και για προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Πώς απαντάει το Υπουργείο σας σε αυτό; Κατά την άποψή μου, είναι συγκλονιστικό το 2022 να μιλάμε για τέτοιες φυλακές με το προσωπικό σε αυτή την κατάσταση και το Υπουργείο να μην απαντά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κυρία συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη):

Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, εξέτασα προσεκτικά το περιεχόμενο της υπό συζήτηση επίκαιρης ερώτησης και άκουσα με ενδιαφέρον όσα ανέδειξε στην τοποθέτησή της η κυρία Βουλευτής.

Θέλω αρχικά να διαβεβαιώσω το Σώμα, αλλά και την κοινή γνώμη που μας παρακολουθεί ότι το σύνολο των ζητημάτων που τίγονται αποτελούν αντικείμενο διαρκών προσπαθειών που καταβάλλει το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη στην κατεύθυνση εξεύρεσης λύσεων σε μια σειρά από διαχρονικές παθογένειες που χαρακτηρίζουν τη λειτουργία των δομών σωφρονισμού τις τελευταίες δεκαετίες.

Θα ήθελα όμως στην Αίθουσα αυτή και δημόσια να εκφράσω πραγματικά τις ευχαριστίες προς το σωφρονιστικό προσωπικό και το προσωπικό εξωτερικής φύλαξης και του καταστήματος κράτησης Λάρισας, αλλά και όλων των σωφρονιστικών δομών της χώρας, διότι πράγματι κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες, με υπερωρίες, πολλές φορές δίχως ρεπό, δίχως άδειες, με πλήρη συναίσθηση της υψηλής αποστολής τους και του χρέους τους, η συντριπτική πλειοψηφία αυτών επιτελεί τα καθήκοντά του και μάλιστα, σε μία ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο, την περίοδο της πανδημίας, κατά την οποία το σωφρονιστικό σύστημα της χώρας άντεξε πραγματικά.

Περιφρουρήσαμε σε πολύ μεγάλο βαθμό τις δομές από τον COVID και, εν πάση περιπτώσει, συνεχίζουμε αυτόν τον αγώνα.

Αλλά θα ήθελα, πραγματικά, να εξάρω τη στάση αυτή του προσωπικού των σωφρονιστικών καταστημάτων μέσα σε όλες αυτές τις δυσκολίες, στις οποίες και εσείς αναφερθήκατε.

Είναι, όμως, στιγμή, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, να περιγράψουμε τα πράγματα, όπως ακριβώς είναι. Τόσο το ζήτημα της υποστελέχωσης των σωφρονιστικών καταστημάτων όσο και η υπερπληρότητα σε κρατούμενους που αυτά παρουσιάζουν, δεν συνιστούν προβλήματα που ανέκυψαν ξαφνικά τα τελευταία δύο χρόνια.

Τουναντίον, η σημερινή Κυβέρνηση και ειδικότερα, η ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη καταβάλλουν από την πρώτη στιγμή εντατικές προσπάθειες εξεύρεσης λύσεων μέσα από την υλοποίηση ενός συνεκτικού στρατηγικού σχεδιασμού και μέσα από συγκεκριμένες πρωτοβουλίες. Στόχος είναι η ουσιαστική θεραπεία αυτών των ζητημάτων και ο συνολικότερος εκσυγχρονισμός της λειτουργίας του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας μας.

Τούτων λεχθέντων, θα ήθελα να κάνω τις εξής επισημάνσεις που αποδεικνύουν αδιαμφισβήτητα τόσο την ξεκάθαρη πολιτική βούληση, όσο και την ύπαρξη σαφούς στοχοθεσίας, αναφορικά με την επίλυση των ζητημάτων, ελλείψαν προσωπικού, αλλά και υπερπληρότητας που παρατηρούνται σήμερα στα καταστήματα κράτησης της χώρας μας.

Κατ' αρχάς, σε ό,τι αφορά το χρόνιο ζήτημα υποστελέχωσης των δομών σωφρονισμού, η πρόοδος που έχει σημειωθεί είναι ουσιαστική, καθώς μέσα από μία σειρά συνδυασμένων πρωτοβουλιών, αλλά και στενής συνεργασίας με το ΑΣΕΠ, αρχικώς, επανεκκινήσαμε την προκήρυξη 6/2018 που ουσιαστικά είχε παγώσει και αφορούσε πεντακόσιες ογδόντα οκτώ θέσεις. Εν συνεχεία, προβήκαμε σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την έκδοση νέας προκήρυξης, της 9Κ/2021 που αφορά σε τετρακόσιες δεκαέξι θέσεις διαφόρων ειδικοτήτων για το σύνολο των καταστημάτων κράτησης της χώρας.

Η διαδικασία ολοκλήρωσης της 6Κ/2018 εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί εντός του Απριλίου 2022. Ειδικότερα, για το κατάστημα κράτησης Λάρισας επίκειται μέσω αυτής της προκήρυξης ο διορισμός πέντε νέων υπαλλήλων, τεσσάρων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης-φύλαξης και ενός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης-εξωτερικής φρούρησης. Ακόμη, δεκατέσσερις θέσεις ειδικότητας δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης-φύλαξης θα καλυφθούν από την προαναφερθείσα προκήρυξη 9Κ/2021, στην οποία συμμετέχουν πλέον των τεσσάρων χιλιάδων υποψηφίων. Τέλος, οι υπόλοιπες ανάγκες που απομένουν θα καλυφθούν από μελλοντική προκήρυξη του ΑΣΕΠ, για τη δημοσίευση της οποίας ήδη γίνονται οι δεύσεις ενέργειες από πλευράς της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να υπενθυμίσω ότι τα ζητήματα πρόληψης προσωπικού για τα καταστήματα κράτησης, όπως και συνολικότερα για το δημόσιο τομέα, τελούν υπό την αποκλειστική αρμοδιότητα του ΑΣΕΠ. Ταυτόχρονα, θα ήθελα να υπογραμμίσω την ισχυρή βούληση όλων μας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη να ανταποκρινόμαστε με άμεσο και αποτελεσματικό τρόπο στα ζητήματα επάνδρωσης που ανακύπτουν, δρομολογώντας κατά τόπους, πάντοτε στο μέτρο του δυνατού και για όσο αυτό επιβάλλεται, αποσπάσεις προσωπικού για την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών.

Ολοκληρώνοντας με το ζήτημα υποστελέχωσης που αγγίζει τις δομές σωφρονισμού της χώρας μας, θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις σύγχρονες ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες σε ανθρωπινό δυναμικό διαφόρων ειδικοτήτων, επεξεργαζόμαστε επιπλέον τη στοχευμένη αύξηση των οργανικών θέσεων στις σωφρονιστικές δομές της χώρας, μεταξύ των οποίων και του καταστήματος κράτησης Λάρισας.

Σε ό,τι αφορά το ζήτημα του υπερπληθυσμού, που, ομολογούμενως, μας απασχολεί όλους, θα ήθελα να τονίσω για μία ακόμη φορά, εμφατικά, ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτής της πραγματικότητας απαιτεί τολμηρές και ολοκληρωμένες λύσεις, πρωτοβουλίες που θα λειτουργούν συνδυαστικά και συμπληρωματικά η μία στην άλλη. Διότι, επιτρέψτε μου, να υπογραμμίσω ότι ο όρος «αποσυμφόρηση», όταν αφορά το δίκτυο των σωφρονιστικών καταστημάτων της χώρας, έχει χρησιμοποιηθεί από

πολλούς κατά το παρελθόν εντός και εκτός αυτής της Αίθουσας με μία προχειρότητα.

Θέλω, λοιπόν, να τονίσω ότι για τη σημερινή Κυβέρνηση το φαινόμενο του υπερπληθυσμού και η αποτελεσματική αποκλιμάκωση αποτελούν μια διαρκή επιδίωξη μέσα από σειρά πρωτοβουλιών που εδράζεται στους εξής πυλώνες: στη βελτίωση, στον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων υποδομών των καταστημάτων κράτησης και στη δημιουργία νέων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και τις καλές πρακτικές, και πάντοτε με τον απόλυτο σεβασμό στα δικαιώματα του ανθρώπου.

Έχω αναφερθεί πλειστάκις στις κυβερνητικές πρωτοβουλίες για τη μετεγκατάσταση του συγκροτήματος του Κορυδαλλού στον Ασπρόπυργο, για την επικείμενη λειτουργία του νέου καταστήματος κράτησης Δράμας, για την ολοκλήρωση μετά από μια δεκαετία και πλέον του «ΚΡΗΤΗ II», για τη μετεγκατάσταση του καταστήματος κράτησης Χαλκίδας, για τη δημιουργία καταστήματος κράτησης στη Μεγαλόπολη, αλλά και για τη δημιουργία του νέου καταστήματος κράτησης στα Ιωάννινα.

Έχω αναφερθεί επίσης στη διεύρυνση της εφαρμογής του θεσμού της ηλεκτρονικής επιτήρησης που λειτουργεί σήμερα πιλοτικά, στην εφαρμογή εναλλακτικών μορφών έκτισης ποινών, όπως λόγου χάρι είναι η κοινωφελής εργασία σε συνεργασία με δήμους και περιφέρειες και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, στην περαιτέρω αξιοποίηση των αγροτικών καταστημάτων κράτησης.

Η αποκλιμάκωση του φαινομένου του υπερπληθυσμού που παρατηρείται διαχρονικά στα καταστήματα κράτησης της χώρας αποτελεί βασικό άξονα της σημερινής πολιτικής του Υπουργείου μας, γίνεται όμως με σεβασμό στα δικαιώματα των κρατουμένων, των εργαζομένων σε αυτές τις δομές, αλλά και με γνώμονα την ασφάλεια και τάξη του κοινωνικού συνόλου και όχι εις βάρος αυτού, όπως δυστυχώς το αντιλαμβάνονταν ορισμένοι κατά την προηγούμενη περίοδο διακυβέρνησης της χώρας, με ιδιαίτερα επιβλαβερτικές επιπτώσεις για τη δημόσια ασφάλεια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κυρία Λιακούλη, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, είναι πολιτική σας επιλογή να απαντήσετε όπως απαντήσατε. Αυτά λέτε. Ήρθατε εδώ να μας πείτε εδώ για τον εθνικό σας σχεδιασμό, ήρθατε εδώ να μας πείτε ότι έχετε μια πολύ σημαντική πρόοδο, την οποία μπορεί κανείς να δει -λέτε- δια γυμνού οφθαλμού και μου δίνετε να πάω στη Λάρισα πέντε υπαλλήλους στην πραγματικότητα, εκ των οποίων οι τρεις θα υπηρετήσουν, όπως ξέρετε και εσείς, δηλαδή τίποτε, όταν όλοι βρίσκονται σε εργασιακή εξάντληση.

Όπως γνωρίζετε, είναι πλέον στην Ευρώπη όρος η εργασιακή εξουθένωση που απασχολεί όλο το σύστημα της παροχής υπηρεσιών στον κλάδο της δικαιοσύνης, στον κλάδο του δημόσιου τομέα.

Διαχρονικές λέτε ότι είναι οι παθογένειες. Είπε κανένας, κύριε Υπουργέ, ότι αυτό δημιουργήθηκε χτες και ότι το βρήκατε εσείς σήμερα; Αλλά κι εσείς είστε τρία χρόνια. Στα τρία χρόνια τις παθογένειες του συστήματος θα έπρεπε να τις αντιμετωπίσετε, αλλά η πρώτη σας πολιτική επιλογή -θυμίζω- ήταν να τις μεταφέρετε από το πεδίο της δικαιοσύνης, που είναι ο φυσικός χώρος των καταστημάτων κράτησης, στο πεδίο της προστασίας του πολίτη. Αυτό δημιουργεί πλείστα όσα προβλήματα στο κύτταρο και στην ουσία του προβλήματος και του πράγματος.

Τι να πώ λοιπόν -μου λέτε- στη Λάρισα εκτός από τους πέντε υπαλλήλους, εκ των οποίων οι τρεις θα υπηρετήσουν; Τι να πω στην εξωτερική φρουρά της Λάρισας, που θα πάρουν όλοι μαζί σύνταξη, κύριε Υπουργέ; Τι να πω στην εξωτερική φρουρά της Λάρισας που δεν έχουν τεχνολογικό εξοπλισμό; Τι να πω που πληρώνουν οι ίδιοι από την τσέπη τους τα διπλώματα για υπηρεσιακούς λόγους; Τι να πω στους σωφρονιστικούς υπαλλήλους για τον συνεκτικό σας στρατηγικό σχεδιασμό, όπως τον ονομάσατε, περιμένοντας την 9Κ/2021; Τι να πω που έχουν ένα κατάστημα που καταρρέει και το οποίο είναι σχεδιασμένο για πεντακόσιους ανθρώπους και φιλοξενεί επτακόσιους εβδομήντα; Παρακαλώ, πάρτε για τα Πρακτικά το δελτίο από το ίδιο το Υπουργείο σας.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Ευαγγελία Λιακούλη καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τι να πώ να πω στους σωφρονιστικούς υπαλλήλους της Λάρισας που έχουν πάθει εμφράγματα, έχουν αρρωστήσει και έχουν πάρει αναρρωτικές άδειες γιατί δεν μπορούν να τα βγάλουν πέρα; Τι μου λέτε να πω στους σωφρονιστικούς υπαλλήλους και στις οικογένειές τους και στις γυναίκες τους και στα παιδιά τους και στους άντρες τους που ξενυχτούν και κοιμούνται μέσα στις δικαστικές φυλακές, τις σωφρονιστικές, όπως τις λέτε εσείς;

Τί μου λέτε, εν τέλει, να πω, όταν η δική σας πολιτική επιλογή, κύριε Υπουργέ, είναι αυτό που βρήκατε και το ονομάζετε παθολογία; Όχι μόνο δεν το μελετήσατε εν τω βάθει, όχι μόνο δεν το αναλύσατε με σύγχρονους όρους, όχι μόνο δεν οικοδομήσατε ένα πραγματικά σωφρονιστικό σύστημα, αλλά χτυπήσατε και το μαλακό υπογάστριο του σωφρονιστικού συστήματος, αυτού που υπήρχε, του ελλιπούς! Με τις αγροτικές φυλακές ποια ήταν η πολιτική σας; Πείτε μου. Για τα ειδικά θεματικά δικαστήρια και τις εναλλακτικές ποινές, τί κάνατε για όλα αυτά, τα οικογενειακά, τα θεραπευτικά κ.ο.κ.; Τίποτα απολύτως!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Πήρατε, λοιπόν, μόνο το πεδίο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, για να διαφεντέψετε το σύστημα δήθεν και να προσπαθήσετε να ασκήσετε πολιτικές σε έναν τόσο ευαίσθητο τομέα, που μέχρι σήμερα μιλούσαμε μόνο για τις συνθήκες κράτησης των κρατουμένων και σήμερα μιλάμε πλέον δυνατά και καθαρά για το τι υφίστανται οι συγκεκριμένοι σωφρονιστικοί υπάλληλοι και οι υπάλληλοι εξωτερικής φρουράς, που κατεβάζουν τα χέρια κάτω και κοιτάζουν με τα μάτια στον Θεό, λέγοντας ότι δεν υπάρχει παρόν και μέλλον γι' αυτούς. Σκέφτονται και δηλώνουν δημόσια και σοβαρά ότι θα προσφύγουν στη δικαιοσύνη με ασφαλιστικά μέτρα, γιατί κινδυνεύει η ζωή τους και θα προσφύγουν και στα ευρωπαϊκά δικαστήρια για την εργασιακή εξάντληση στην οποία έχουν περιέλθει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Πρέπει να κλείσετε, κυρία συνάδελφε.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Γι' αυτά, λοιπόν, πρέπει να μου πείτε, κύριε Υπουργέ, τι λέει η Κυβέρνησή σας για όλα αυτά; Θα μας απαντήσετε συγκεκριμένα και όχι να μας λέτε ότι κάνατε στρατηγική πρόοδο και εθνικό σχέδιο. Θέλουμε απαντήσεις συγκεκριμένα, με νούμερα. Μιλάμε για ανθρώπους, για ζωές, για οικογένειες, μιλάμε για κοινωνία. Και ας μην πω ότι μιλάμε για σωφρονιστικό σύστημα, διότι τώρα κατ' ευφημισισμό πλέον είναι σωφρονιστικό ό,τι έχει απομείνει απ' αυτό μετά από τρία χρόνια της δικής σας διακυβέρνησης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κυρία συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη): Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κατ' αρχάς, θα ήθελα να επισημάνω ότι με χαρά διαπιστώνω πως τα φλέγοντα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του σωφρονιστικού συστήματος της χώρας μας αποτελούν επιτέλους αντικείμενο σοβαρού προβληματισμού από Βουλευτές της Αντιπολίτευσης, αν και δεν θα προσχωρήσω στη θέση σας υιοθετώντας μια μηδενιστική αντίληψη περί των πεπραγμένων της σημερινής ηγεσίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη στον χώρο του σωφρονισμού.

Σε ό,τι δε αφορά το θέμα της μεταφοράς της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, είναι καιρός να ξεφύγετε από κάποιες ιδεοληψίες, διότι η κατάσταση την οποία κληρονομήσαμε και η κατάσταση που υπήρχε και δυστυχώς εξακολουθεί να υπάρχει στο σωφρονιστικό κατάστημα της χώρας και όσο υπήγεται στο Υπουργείο της Δικαιοσύνης, τιμή δεν περιποιεί σε κανέναν.

Θα αποτελούσε, επίσης, παράλειψη από μέρους μου να μην επισημάνω μία ανακολουθία στα λόγια και στις πράξεις σας γύρω από τα θέματα που αναδεικνύετε σήμερα, γεγονός που γεννά ερωτηματικά για την ειλικρίνεια του ενδιαφέροντός σας επί αυτών.

Θα είμαι, λοιπόν, πολύ συγκεκριμένος. Η σημερινή Κυβέρνηση, ήδη από τον Δεκέμβριο του 2020, κατέθεσε σχέδιο νόμου το οποίο αφορούσε πλήθος θεμάτων αντεγκληματικής και σωφρονιστικής πολιτικής, μεταξύ των οποίων και ζητήματα προσωπικού. Με το άρθρο 12 δινόταν η δυνατότητα ανανέωσης των συμβάσεων πρόσληψης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου υπαλλήλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης φύλαξης, που ήδη υπηρετούσαν στα καταστήματα κράτησης της χώρας μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών της 6Κ/2018.

Το εν λόγω σχέδιο νόμου καταψηφίστηκε από το Κίνημα Αλλαγής. Στο συγκεκριμένο μάλιστα άρθρο το κόμμα σας ψήφισε «παρών», ομολογώντας κατ' αυτόν τον τρόπο αφ' ενός την αδυναμία της παράταξής σας να αντιληφθείτε την αναγκαιότητα των εν λόγω εργαζομένων για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των καταστημάτων κράτησης της χώρας, αφ' ετέρου το όψιμο ενδιαφέρον σας για τις συνθήκες εργασίας όσων ήδη εργάζονταν εκεί ως μόνιμο προσωπικό.

Στο ζήτημα αυτό επανήλθε νομοθετικά η Κυβέρνηση μέσω δύο τροπολογιών, τις 838/78 και 1184/180, στις ψηφοφορίες των οποίων το ΚΙΝΑΛ απείχε και ψήφισε «παρών» αντίστοιχα.

Πιο πρόσφατα, στο σχέδιο νόμου περί προστασίας του εθελοντισμού, τον Δεκέμβριο του 2021, σε τροπολογία που ρύθμιζε, μεταξύ άλλων, και την εξόφληση οφειλόμενων ήδη από το 2016 αποζημιώσεων προς το προσωπικό των καταστημάτων κράτησης και πάλι το κόμμα σας δεν στήριξε την εν λόγω κυβερνητική πρωτοβουλία καταψηφίζοντάς την.

Ερωτηματικά, λοιπόν, προκαλεί σε όσους μας παρακολουθούν, η στάση που επιδεικνύει το ΚΙΝΑΛ γύρω από, ομολογούμενως, κρίσιμα ζητήματα που αφορούν το σωφρονιστικό σύστημα της χώρας μας και ειδικότερα για ζητήματα προσωπικού που υπηρετεί σε αυτά.

Κυρίες και κύριοι, το σχέδιο της σημερινής ηγεσίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη έχει όραμα, ξεκάθαρη στοχοθεσία και προοπτική για να δώσει λύσεις σε εκκρεμότητες δεκαετιών που έχουν συσσωρευθεί στον χώρο της αντεγκληματικής και σωφρονιστικής πολιτικής.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το στελεχιακό δυναμικό που υπηρετεί στις δομές σωφρονισμού της χώρας μας, τα στοιχεία που μόλις παρέθεσα καταδεικνύουν το αμείωτο ενδιαφέρον της Κυβέρνησης για την ουσιαστική στήριξη τους μέσω της σταδιακής επίλυσης χρόνιων ζητημάτων που τους απασχολούν.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, δεν περιορίζεται σε διαπιστώσεις. Καθημερινά σχεδιάζει, αναπτύσσει και υλοποιεί πολιτικές. Στόχος είναι να διαμορφωθούν οι αναγκαίες συνθήκες για ένα σύγχρονο σωφρονιστικό σύστημα, μακριά από ιδεοληψίες, δογματισμούς και στερεότυπα, ένας στόχος που νομίζω ότι είναι καιρός, πλέον, όλοι μας να τον δούμε με κοινό τρόπο και είναι κοινός στόχος - θέλω να πιστεύω - για όλες τις πτέρυγες του Κοινοβουλίου.

Πρέπει, πραγματικά, να φτιάξουμε ένα σωφρονιστικό σύστημα που να ανταποκρίνεται στα νέα δεδομένα, στον ευρωπαϊκό μας προσανατολισμό, στην ευαισθησία όλων μας, αλλά πρέπει κάποια στιγμή να συμφωνήσουμε και να μην παρελθοντολογούμε ούτε ευκαιριακά να προσεγγίζουμε κάποια θέματα, τα οποία όντως είναι υπαρκτά, όπως το θέμα της επάρκειας του προσωπικού και το θέμα της συμφόρησης. Αλλά θα πρέπει όλοι μαζί ως κοινωνία, δήμοι, περιφέρεια και λοιπά, να συνδράμουμε ώστε να υλοποιηθούν τα προγράμματα, τα οποία προβλέπονται και κανένας ουσιαστικά δεν ακολουθεί μία ολιστική πολιτική για την επίλυση όλων αυτών των θεμάτων.

Κλείνοντας, θέλω να υπογραμμίσω ότι για όλους εμάς στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και συνολικότερα στην Κυβέρνηση, ο καθρέφτης των λόγων μας είναι οι πράξεις μας. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύ-

ματος του Βουλευτή, γιατί βρίσκεται σε αποστολή της Βουλής, η δεύτερη, με αριθμό 404/12-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών του Κινήματος Αλλαγής κ. Ανδρέα Λοβέρδου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Διαχείριση απορριμμάτων, πρόστιμα και διαχρονική παθογένεια».

Επίσης, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του Βουλευτή η πρώτη με αριθμό 402/11-2-2022 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Πρέβεζας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Κωνσταντίνου Μπάρακα προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Το δυσβάσταχτο βάρος στο ενεργειακό κόστος και ειδικά στο ρεύμα απειλεί τη νέα καλλιεργητική περίοδο για τους αγρότες και τους Τοπικούς Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) του Νομού Πρέβεζας».

Ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Ταγαράς, θα απαντήσει στην πρώτη, με αριθμό 1110/39/11-11-2021 ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων του κύκλου αναφορών και ερωτήσεων του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Σωκράτη Φάμελλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με θέμα: «Το πάγωμα των κατεδαφίσεων αυθαιρέτων σε αιγιαλό και παραλίες θα οδηγήσει σε τακτοποίησή τους;».

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, είναι γεγονός ότι ζούμε τη μαζική κατάρρευση των προσδοκιών της κοινωνίας έναντι των υποσχέσεων της Κυβέρνησης Μητσοτάκη, αλλά ένα από τα προσώπια που καταρρέει κυριολεκτικά είναι το περιβαλλοντικό προσώπιο και η διαχείριση των αυθαιρέτων σε αιγιαλό και παραλία είναι από τα πιο συμβολικά -αν θέλετε- ζητήματα όπου φαίνεται, τελικά, ότι το μόνο που θέλετε είναι να τακτοποιήσετε δια παντός αυθαίρετα που είναι τελεσίδικα κατεδαφιστέα.

Μας έκανε εντύπωση, κύριε Υφυπουργέ, που μία ερώτηση, η οποία κατατέθηκε στις αρχές Νοεμβρίου, δεν την απαντήσατε γραπτά -ως οφείλατε- και μάλιστα μία ερώτηση η οποία έχει και αίτηση κατάθεσης εγγράφων. Τι μπορεί να σκεφτούμε όταν βλέπουμε ότι δεν απαντάτε μια τέτοια ερώτηση που σας ζητάμε τον κατάλογο των κατεδαφιστέων, των οποίων η Κυβέρνησή σας έχει παγώσει την κατεδάφιση;

Αυτό θέλουμε να μας το εξηγήσετε και προφανώς θέλουμε, κύριε Υφυπουργέ, να μας δώσετε και τα έγγραφα, γιατί έχουμε και αίτηση κατάθεσης εγγράφων, όπως καταλαβαίνετε, στο θέμα.

Εδώ λοιπόν, από τη δική μας μεριά, βλέπουμε μια μεθόδευση της Κυβέρνησης για να τακτοποιήσει και να παραμείνουν τα αυθαίρετα σε αιγιαλό, παραλίες, παρόχθια ζώνη, πυθμένα θάλασσας. Όλα αυτά φαίνονται εδώ. Και μάλιστα υπάρχει και μια υποκρισία των Υπουργών, οι οποίοι μιλάνε για μηδενική ανοχή, αλλά δίνουν παρατάσεις στα αυθαίρετα -και σε αυτούς συμπεριλαμβάνετε και εσείς.

Να τα πάρουμε λίγο με τη σειρά. Ενώ στις 7 Νοεμβρίου εγκρίθηκε μια χρηματοδότηση 4 εκατομμυρίων ευρώ για κατεδαφίσεις σε έξι αποκεντρωμένες διοικήσεις, είχε ήδη περάσει η τροπολογία του κ. Κατσαφάδου, που για κάποιο διάστημα τον είχατε στο τομέαρχη περιβάλλοντος στην Νέα Δημοκρατία αν δεν κάνω λάθος, ο οποίος έλεγε να ανασταλούν από τον Αύγουστο του 2019 -τότε δεν υπήρχε ούτε COVID-19 ούτε τίποτα- οι κατεδαφίσεις σε παραλίες, αιγιαλό με τον όρο, τη δήλωση ότι «πρέπει να είμαστε ευαίσθητοι στην προστασία του περιβάλλοντος». Η ευαισθησία ήταν να μην κατεδαφίζουν τα αυθαίρετα σε αιγιαλό και παραλία.

Στις 18 Μαΐου του 2020 όμως, ο κ Χατζηδάκης με επιστολή του στις αποκεντρωμένες δίνει εντολή για άμεση κατεδάφιση και λέει «η μηδενική ανοχή σε τέτοιες παράνομες δραστηριότητες βρίσκεται στον πυρήνα της πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος». Η μηδενική ανοχή σε τι; Αυτά βλέπει η ντροπή και ντρέπεται. Ούτε μία κατεδάφιση δεν έχετε κάνει. Δηλαδή έχετε μηδενική ανοχή για να δίνετε παρατάσεις στα αυθαίρετα; Σε αυτό χρειάζεται μια απάντηση. Ποιον κορόιδευε ο κ. Χατζηδάκης;

Στις 2 Μαρτίου 2021 έρχονται οι Σταϊκούρας, Γεωργιάδης, Σκρέκας, Βορίδης, Καραμανλής, Λιβανός, Πιερρακάκης, Πέτσας,

Χαρδαλιάς και υπογράφουν νέα παράταση, πάλι για αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο, πυθμένα, υπέδαφος θάλασσας. Και στις 29 Οκτωβρίου, είστε αρμόδιοι πλέον για τον φάκελο αυτόν, το Υπουργείο Οικονομικών σε νομοσχέδιο του Υπουργείου Υποδομών παρατείνει εκ νέου το χρονικό διάστημα των αυθαιρέτων μέχρι 31 Μαρτίου.

Για να κλείσω, λοιπόν, και ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε, το ερώτημα είναι: Πόσα έργα έχουν προκηρυχθεί τελεσίδικα κατεδαφιστέα και σε ποιο στάδιο βρίσκονται οι συμβάσεις των κατεδαφίσεων. Προχωρούν οι εργολάβοι; Να μας πείτε αν σας έχουν ζητήσει και αποζημιώσεις εξαιτίας της δικής σας παρελκυστικής τακτικής που καθυστερείτε τις κατεδαφίσεις. Ποιος είναι ο αριθμός, το είδος και η περιοχή των αυθαιρέτων που γλιτώνουν την κατεδάφιση με τις αναστολές που δίνει η Κυβέρνηση Μητσοτάκη; Να μας πείτε πού βρίσκεται η εκτέλεση του έργου στη Μακρόνησο, διότι και αυτό είχε ξεκινήσει από ΣΥΡΙΖΑ και το βλέπουμε να έχει σταματήσει. Να μας πείτε ποιος επιβλέπει τις κατεδαφίσεις. Και σε κάθε περίπτωση το ερώτημα είναι μέχρι πού θα το τραβήξετε, πόσο θα παραβιάσετε το Σύνταγμα και τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και θα δίνετε χαττικά αναστολή στις κατεδαφίσεις αυθαιρέτων.

Θα περιμένω την απάντησή σας και θα επανέλθω.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, είναι αλήθεια ότι το θέμα των αυθαιρέτων και η διαχείρισή τους είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα με πολλές -αν θέλετε- παραμέτρους και είναι ανοιχτό ακόμη σε πολλά σημεία.

Θα αναφερθώ σε θέματα που αφορούν νομομοποιήσεις, όπως επίσης και στα θέματα που θέσατε. Πριν όμως, επειδή έχετε ζητήσει να απαντήσω στο τι γίνεται με τις κατεδαφίσεις ανά αποκεντρωμένη περιφέρεια, τι γίνεται με τις συμβάσεις, με τις καταγγελίες ή διεκδικήσεις από πλευράς αναδόχων πιθανά και επειδή όλα αυτά είναι πολλά, το αντικείμενο είναι μεγάλο, έχω εδώ ένα CD το οποίο περιλαμβάνει όλες τις απαντήσεις σε αυτά τα οποία ζητήσατε, το οποίο και θα καταθέσω ώστε να λάβετε γνώση. Φυσικά, για οτιδήποτε άλλο χρειαστεί, είμαι στη διάθεσή σας.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νικόλαος Ταγαράς καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν CD, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κατ' αρχάς να αναφέρω ότι με δύο αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου στις 6 και 18 Νοεμβρίου του 2019 αποφασίστηκε η ένταξη έργων κατεδάφισης αυθαιρέτων που είχαν τελεσίδικες αποφάσεις, στο πρόγραμμα «Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου» του 2019. Η πρώτη απόφαση αφορά στο συνολικό ποσό των 3.967.000 ευρώ, ενώ η δεύτερη σε 2.682.000 ευρώ, με δικαιούχους της Αποκεντρωμένες Διοικήσεις Αττικής, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Κρήτης, Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Μακεδονίας - Θράκης και Αιγαίου.

Όσον αφορά τώρα τη συμβασιοποίηση για κατεδαφίσεις που αφορούν τελεσίδικες αποφάσεις αυθαιρέτων στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, διενεργήθηκε μειοδοτικός διαγωνισμός και υπεγράφη σχετική σύμβαση στις 7 Μαΐου του 2021 για εβδομήντα οκτώ πρωτόκολλα κατεδάφισης, χωρίς να έχει θεθεί θέμα διεκδικήσεων ή αποζημιώσεων των αναδόχων από το ελληνικό δημόσιο.

Για την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου εξασφαλίστηκε πίστωση 1.016.000 ευρώ για τέσσερις διαγωνισμούς που περιλαμβάνουν κατεδαφίσεις ογδόντα ενός αυθαιρέτων, σαράντα έξι σε αιγιαλό και τριάντα πέντε σε δασικά -γιατί όπως ξέρετε είναι οριζόντια η προκήρυξη και αφορά αυθαίρετα σε κάθε χώρο που απαγορεύεται και έχουν κριθεί τελεσίδικα αυθαίρετα-, στην Κεφαλλονιά και στην Κέρκυρα οι δύο κηρύχθηκαν άγονοι λόγω μη υποβολής προσφορών και

θα προκηρυχθούν εκ νέου, στην Αχαΐα ολοκληρώθηκε και υπεγράφη η σύμβαση στις 5 Μαΐου του 2021, όπως και στην Κορινθία στις 29 Δεκεμβρίου του 2021.

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής προκήρυξε ηλεκτρονικό ανοικτό μειοδοτικό διαγωνισμό στις 16-12-2020.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Θα ήθελα λίγο την ανοχή σας, κυρία Πρόεδρε. Είναι πολλά τα ερωτήματα που έχει θέσει ο αγαπητός συνάδελφος.

Έλεγα, λοιπόν, για την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής με προϋπολογισμό 1,5 εκατομμύριο κατόπιν ένταξης στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του Πράσινου Ταμείου. Η διαδικασία ανάθεσης δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα καθώς εκκρεμούν διοικητικές προσφυγές κατά τη διαδικασία προκήρυξης του διαγωνισμού.

Στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Ελλάδας εντάχθηκαν προς χρηματοδότηση δύο αιτήματα. Διακηρύχθηκαν δύο διαγωνισμοί τον Ιούνιο και τον Αύγουστο του 2020, κηρύχθηκαν άγονοι και η διαδικασία αμέσως μετά ήταν με απευθείας ανάθεση αφού δεν υποβλήθηκαν προσφορές. Και βέβαια δεν τίθεται θέμα διεκδικήσεων εφόσον δεν έχουν συναφείς συμβάσεις κατεδαφίσεων.

Στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης με 1.135.000 υπεγράφη η σύμβαση. Ο ανάδοχος προχώρησε στην εκτέλεση πρωτοκόλλων κατεδαφίσεων αιγιαλού-παραλίας. Μετά από την αναστολή, την οποία αναφέραμε κι εσείς, υπήρξε όχληση του αναδόχου χωρίς, όμως, διακοπή της εκτέλεσής του, καθότι, όπως είπα, οι κατεδαφίσεις αφορούν οριζόντια αυθαίρετα όχι μόνο σε αιγιαλό-παραλία, αλλά και σε δασικές εκτάσεις, όπου γνωρίζετε ότι κι εκεί υπάρχουν αντίστοιχα θέματα.

Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης, προκήρυξε διεθνή ηλεκτρονικό διαγωνισμό. Εντάχθηκαν από χρήματα στο Πράσινο Ταμείο και υπεγράφη σύμβαση στην οποία περιλαμβάνονται εξήντα εννέα πρωτόκολλα κατεδάφισης με τα εξήντα πέντε να εντοπίζονται σε ζώνη αιγιαλού-παραλίας. Ούτε σε αυτή την περίπτωση έχει υποβληθεί κάποιο αίτημα αποζημίωσης από πλευράς αναδόχου.

Τέλος, στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, η οποία υπέβαλε αίτημα για την περιοχή του Νοτίου Αιγαίου, ολοκληρώθηκε η εκδίκαση των διοικητικών προσφυγών και εξελίσσεται η υπογραφή της σύμβασης με ποσό 935.000 ευρώ.

Στις περισσότερες περιπτώσεις, στις οποίες έχει υπάρξει συμβασιοποίηση, δεν επηρεάζεται, όπως είπα, η εξέλιξη ολοκλήρωσης από πλευράς αναδόχου του έργου, διότι τα αυθαίρετα, τα προσφερόμενα και που χρήζουν κατεδάφισης είναι πολύ περισσότερα από πλευράς χρημάτων από αυτά που μπορούν να απορροφηθούν. Ίσως γι' αυτό και δεν υπάρχουν ενστάσεις ή διεκδικήσεις από πλευράς των αναδόχων.

Αναλυτικότερα και σε ό,τι αφορά τη Μακρόνησο για την εκτέλεση του έργου της κατεδάφισης των αυθαιρέτων, το Τμήμα Επιθεώρησης Δόμησης και Κατεδαφίσεων ολοκλήρωσε τις διαδικασίες σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την υπογραφή της σύμβασης μετά από διενέργεια ηλεκτρονικού διαγωνισμού.

Το αντικείμενο της σύμβασης έχει ολοκληρωθεί πλην ενός πρωτοκόλλου του οποίου η κατεδάφιση έχει ανασταλεί προσωρινά και ενός πρωτοκόλλου αυθαιρέτου λόγω εκκρεμοδικίας στον ΣΥΠΟΘΑ. Γι' αυτόν τον λόγο, ύστερα από αίτημα της Επιθεώρησης Δόμησης και Κατεδαφίσεων, αποφασίστηκε η παράταση της σύμβασης.

Προσπάθησα αλλά δεν μπόρεσα να αναφερθώ στα υπόλοιπα, αγαπητέ συνάδελφε. Θα αναφερθώ όμως αναλυτικά και στα υπόλοιπα που θέσατε.

Πήρα αρκετό χρόνο και ζητώ συγγνώμη. Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε, για την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Υφυπουργέ.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, είναι γεγονός ότι θα μελετήσουμε τα στοιχεία τα οποία μας δίνετε όσον αφορά τις συμβάσεις και τα εκτελεσθέντα ως προς τα κατεδαφιστέα, όμως, δεν απαντήσατε

σχετικά με τη βούληση της Κυβέρνησης με τις συνεχείς παρατάσεις να αναστέλλει τις κατεδαφίσεις σε αιγιαλό, παραλία, παρόχθια ζώνη, ακόμα και στον πυθμένα ή στον θαλάσσιο χώρο.

Δεν έχουμε καταλάβει ακριβώς. Μας λέτε ότι προχωράτε σε κατεδαφίσεις αυθαιρέτων σε άλλες περιοχές, αλλά όχι στην παραλία και στον αιγιαλό; Δεν είναι προκλητικό να λέτε στους Έλληνες πολίτες ότι σε αυτά τα οποία είναι τα περισσότερα -αν θέλετε- προκλητικά και επικίνδυνα και προσβάλλουν το τουριστικό προϊόν αλλά και το ίδιο το περιβάλλον, το δομημένο και το φυσικό, έχετε δώσει αναστολές εδώ και δύο χρόνια;

Η Κυβέρνησή σας θέλετε να χαρακτηριστεί ως η κυβέρνηση που αναστέλλει τις κατεδαφίσεις; Διότι το μόνο που μας είπατε μέχρι τώρα ειλικρινά είναι το πώς θα αξιοποιήσετε την πρωτοβουλία Σταθάκη - Φάμελλου, γιατί όλες οι συμβάσεις οι οποίες αναφέρτε αφορούν πρωτοβουλία του κ. Σταθάκη προς όλες τις αποκεντρωμένες διοικήσεις με έγκριση των 4 εκατομμυρίων ευρώ για να προχωρήσουν οι κατεδαφίσεις. Δηλαδή, μας περιγράφεται το έργο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.

Εσείς δεν έχετε κάτι να πείτε για τη δική σας περίοδο; Και τη Μακρόνησο και τα 4 εκατομμύρια συμβάσεων σε όλες τις αποκεντρωμένες εμείς τα ξεκινήσαμε και μου λέτε ότι ορισμένοι διαγωνισμοί είναι ακόμα άγονοι μετά από δύομισι χρόνια; Πού είναι η αριστεία σας;

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ προχώρησε και σε χρηματοδότηση και σε ανάληψη ευθύνης. Κάναμε τροπολογία εδώ στη Βουλή, πήραμε την ευθύνη και στο Υπουργείο και ξεκίνησε και το Υπουργείο να υλοποιεί ένα έργο, το οποίο αν δεν κάνω λάθος είχε περίπου 500.000 ευρώ προϋπολογισμό για τριάντα οκτώ τελεσίδικα κατεδαφιστέα κτήρια.

Προσωπικά είχα επιθεωρήσει και τις κατεδαφίσεις στο Σχοινιά, γιατί είχαν κάνει κάτι δεκαετίες οι προηγούμενες κυβερνήσεις να κατεδαφίσουν τις ταβέρνες στον Σχοινιά, αλλά και σε άλλες περιοχές, στη Σαρωνίδα θυμάμαι και προχώρησε και η καταγραφή και ο διαγωνισμός για τη Μακρόνησο.

Η Νέα Δημοκρατία κάνει το εξής και θέλουμε απαντήσεις, παρατάσεις συνεχώς για να μη προχωρούν οι κατεδαφίσεις παραθυράκια για να νομιμοποιούνται αυθαίρετα στον αιγιαλό. Βλέπουμε την υποκρισία των Υπουργών, μιλάτε για μηδενική ανοχή, αλλά δίνετε παρατάσεις συνεχώς.

Και υπάρχει ένα σοβαρό ζήτημα, το οποίο θέλω να μας εξηγήσετε. Τι ακριβώς συμβαίνει σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο των κατεδαφίσεων; Προσέξτε. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ -και θα την καταθέσω, κύριε Υπουργέ- είχε βγάλει στις 5 Ιουλίου του 2019 μια υπουργική απόφαση για όλη τη διαδικασία καταγραφής, εντοπισμού, αλλά και παρακολούθησης της διαδικασίας των κατεδαφίσεων. Δεν είναι απλό πράγμα: Ηλεκτρονικό σύστημα στο Τεχνικό Επιμελητήριο, επίλυση της πληρωμής των ελεγκτών δόμησης και όλη η κατανομή των πόρων, αλλά και η παρακολούθηση των αυθαιρέτων μέχρι την κατεδάφισή τους. Και αυτή η υπουργική απόφαση υπάρχει από τον Ιούλιο του 2019.

Έρχεστε, όμως, εσείς στις 31 Δεκεμβρίου του '21 -και βάζω και ένα ερώτημα για τον χρόνο που επιλέξατε- με μια -θα έλεγα- ακατανόητη υπουργική απόφαση να τροποποιήσετε εν μέρει αυτά που ζητάει ο νόμος και να δημιουργήσετε κατά την άποψή μου ένα κουτσοσυρμένο περιεχόμενο, άρα δημιουργώντας ασάφεια για να μην κατεδαφιστεί ποτέ τίποτα.

Και γι' αυτό πλέον έχετε ευθύνη εσείς προσωπικά, γιατί με το όνομά σας. Δηλαδή, παρατάσεις, αποσπασματικές ρυθμίσεις, τροποποίηση ρυθμίσεων του ΣΥΡΙΖΑ προς τα πίσω, έτσι ώστε να υπάρχουν περιθώρια παρερμηνειών, δεν λειτουργεί το βασικό σύστημα που είναι η πλατφόρμα καταγραφής και παρακολούθησης αυθαιρέτων. Και ενώ είχαμε κάνει τουλάχιστον γι' αυτό το θέμα μια συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο που θα έπιανε τόπο εσείς δεν υλοποιείτε αυτό για την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος. Αλλά έχετε κάνει το Τεχνικό Επιμελητήριο ένα παράρτημα του Υπουργείου για να εκδίδει διαγωνισμούς και να κάνει αναθέσεις έργων. Αυτό που έπρεπε να κάνει όμως, γιατί είχε το παρελθόν των αυθαιρέτων το Τεχνικό Επιμελητήριο, δεν το κάνει. Και έρχεστε και τροποποιείτε εσείς προσωπικά την υπουργική απόφαση Σταθάκη και δημιουργείτε πρόβλημα, κύριε Ταγαρά, στη διαδικασία παρακολούθησης των αυθαιρέτων και

άρα στην προστασία του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος.

Εγώ, λοιπόν, ρωτώ ξανά και αυτές οι ερωτήσεις απαιτούν απαντήσεις. Πότε θα σταματήσετε την αναστολή κατεδαφίσεων στον αιγιαλό, στην παραλία και στην παρόχθια ζώνη; Θέλω να μας πείτε πότε θα σταματήσει αυτό το χατίρι που κάνετε στα αυθαίρετα τελεσίδικα κατεδαφιστέα; Δεν είναι αυθαίρετα, τα οποία είναι σε διαδικασία τακτοποίησης. Είναι τελεσίδικα κατεδαφιστέα, κύριε Ταγαρά. Δύομιση χρόνια περιμένουμε και κάνετε αναστολές, ενώ είχαμε συμβάσεις ήδη έτοιμες εμείς και διαγωνισμούς και προϋπολογισμό. Δεν πιάνουν τόπο, δηλαδή, οι χρηματοδοτήσεις και καθυστερείτε τις κατεδαφίσεις και δεν μπορώ να καταλάβω και τι περιμένετε να βγει. Και έχουμε μάθει ότι ούτε καν η Μακρόνησος δεν έχει τελειώσει και αναρωτιέμαι γιατί, θα δω τα έγγραφα που μας έχετε καταθέσει.

Από μία ερώτηση όμως -και κλείνω και με συγχωρείτε, κυρία Πρόεδρε- που κάναμε και απάντησε εν μέρει το Υπουργείο Οικονομικών υπάρχει διάθεση της Κυβέρνησής σας να αλλάξει το νομοθετικό πλαίσιο για τα αυθαίρετα σε αιγιαλό και παραλία. Αν, λοιπόν, έχετε στον νου σας να βγάλετε κανένα προεκλογικό ρουσφέτι από αυτά που συνηθίζετε και είχαν γίνει και στη διακυβέρνηση Σαμαρά - Βενιζέλου για να τακτοποιήσετε αυθαίρετα, ιδιαίτερα σε αιγιαλό και παραλία, να ξέρετε ότι δεν θα σας το επιτρέψουμε, κύριε Ταγαρά. Και όλα αυτά χρειάζονται απαντήσεις. Με συγχωρείτε, αλλά σας υπογράφει πηγαίνουν πίσω νομοθετικό έργο της κυβέρνησής μας για την προστασία του περιβάλλοντος και σ' αυτό οφείλετε να απαντήσετε.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Φάμελλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, είπα πριν ότι το πρόβλημα των αυθαιρέτων είναι ένα διαχρονικό πρόβλημα που για πρώτη φορά εξελίσσεται για να αντιμετωπιστεί ριζικά, αλλά έχουμε εκκρεμότητες ακόμα, έχει δουλειά μπροστά.

Ξέρετε ότι η δυνατότητα ρύθμισης αυθαιρέτων και με όλους τους νόμους της δεκαετίας τον ν.4014, τον ν.4178, τον ν.4495, δικός σας ο τελευταίος, έδνε και δίνουν τη δυνατότητα να ρυθμιστούν αυθαίρετα πλην αυτών που είναι σε περιοχές αιγιαλού, παραλίας, αρχαιολογικούς χώρους, σε δάσος, δασική έκταση. Είναι γνωστό σε όλους μας.

Όμως, θέλω να ρωτήσω: Στα δάση που εμείς δεν επιτρέπουμε ρύθμιση, δεν υπάρχουν αυθαίρετα; Το είχα πει και το 2014 εδώ από το Βήμα της Βουλής -για να λέμε τα πράγματα ολόκληρα και με το όνομά τους- ότι ολόκληρα χωριά είναι αυθαίρετα. Έχουν δημιουργηθεί σε δάση και δασικές εκτάσεις, με φως, νερό, τηλέφωνο, τα πάντα και είναι αυθαίρετα όλα.

Άλλωστε -και αυτό το λέω σε συνέχεια- ό,τι ισχύει στον αιγιαλό που είναι ευαίσθητη περιοχή, ισχύει και στο δάσος ή στον αρχαιολογικό χώρο. Αυτά δεν τα έχουμε αγγίξει.

Στο δάσος ξεκίνησα και είχα την τιμή ως Αναπληρωτής Υπουργός να βάλουμε τάξη στις εκκρεμότητες που ήταν δύο ειδών: Εκχερσώσεις για αγροτική χρήση και αυθαίρετοι οικισμοί μέσα στα δάση. Και μάλιστα και για τα δύο -και λέω εξ αποτελέσματος- εσείς τα συνεχίσατε. Οι οικιστικές πυκνώσεις ήταν επειδή ήσαν...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Τη δική σας ρύθμιση για τις εκχερσώσεις απέρριψε το Σ.τ.Ε..

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΑΓΑΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ακούστε με, αν θέλετε.

Και για τις εκχερσώσεις που είπα και για τις οικιστικές πυκνώσεις οι οικισμοί μέσα στο δάσος για ρύθμιση που κι εσείς προχωρήσατε -τις ονομάσατε οικιστικές πυκνώσεις, είναι οι αυθαίρετοι οικισμοί που υπάρχουν στο δάσος- υπάρχουν αυθαίρετες σε ευαίσθητα περιβάλλοντα. Όμως, θέλουν μια πιο ολι-

στική αντιμετώπιση τα πάντα. Δεν υπονοώ κάτι. Θέλω να είμαι δίκαιος, όμως, απέναντι σε όλους και σ' αυτά που εξελίσσονται.

Είπατε εάν αποδεχόμαστε και αν θέλουμε να διατηρήσουμε κατεδαφιστέα τα οποία έχουν κριθεί τελεσίδικα. Σε ό,τι επιτάσσει το Συμβούλιο της Επικρατείας και ο νόμος κανείς δεν μπορεί να πάει κόντρα. Όμως, υπάρχουν και πολλές περιπτώσεις, οι οποίες χρίζουν ρύθμισης. Γιατί ή τα ρυθμίζεις ή τα κατεδαφίζεις. Αυτό είναι μια εκκρεμότητα μπροστά μας, για όλους μας και θέλω τη συνεργασία σας να δώσουμε ένα τέλος σε όλη αυτή την αναρχία που δημιουργήθηκε διαχρονικά, με πολλές παρενέργειες.

Είς ό,τι αφορά τις υπουργικές αποφάσεις, δεν τροποποίησα τις αποφάσεις του κ. Σταθάκη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξης του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Κυρία Πρόεδρε, ζητώ την ανοχή σας για πολύ λίγο, επειδή είναι κρίσιμο.

Ο κ. Σταθάκης με δύο αποφάσεις του, που τις έχω εδώ, κατ' επέκταση του ν.4495, εξουσιοδοτούσε για υπουργικές αποφάσεις που αφορούσαν στη διαδικασία του δειγματοληπτικού ελέγχου υπαγωγής αυθαιρέτων και στη διαδικασία σε ό,τι αφορά τον έλεγχο αυθαιρέτων κατασκευών.

Αυτά τα οποία υπέγραψα εγώ -γιατί φέρουν την υπογραφή μου και αναφερθήκατε, σωστά, τον Δεκέμβριο του 2021, πρόσφατα- αφορούν βάσει εξουσιοδότησης του ν.4759 που ψηφίστηκε από τη Βουλή και αφορά στο αντικείμενο του ελέγχου. Και περιγράφω μάλιστα αυτός που θα ελέγξει τι θα ελέγξει, όταν θα πάει μετά από μία καταγγελία να ελέγξει ένα αυθαίρετο. Περιγράφεται ακριβώς για να μην κάνει ο καθένας ό,τι θέλει και δημιουργούνται θέματα.

Όπως και στον δειγματοληπτικό έλεγχο, με τις υπαγωγές τις ολοκληρωμένες ή που θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί, τι θα ελέγξει ο ελεγκτής δόμησης; Γιατί αυτός θα ελέγξει, όπως κι εσείς και εμείς. Ο ελεγκτής δόμησης θα ελέγξει και τις καταγγελίες για αυθαίρετες κατασκευές, αλλά και τον δειγματοληπτικό έλεγχο υπαγωγής αυθαιρέτων σε νόμους που έχουν υποβληθεί. Περιγράφουμε, όμως, τι θα ελέγξει.

Σε ό,τι αφορά δε τις αποφάσεις του κ. Σταθάκη, λόγω αλλαγών και θεσμικών και νομοθετικών, αυτή τη στιγμή επεξεργαζόμαστε τροποποίηση αυτών των δύο αποφάσεων σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο που αναφερθήκατε. Η συνεργασία, όμως, είναι σε τεχνικό επίπεδο. Ξέρετε ότι όλες οι ηλεκτρονικές λειτουργίες και για την ηλεκτρονική έκδοση οικοδομικών αδειών και για την υπαγωγή αυθαιρέτων, τα συστήματα που υποβάλλονται είναι στο Τεχνικό Επιμελητήριο, όπως και για όλα αυτά τα γεωχωρικά δεδομένα που ψηφιοποιούνται.

Έχουμε πει -και αυτό εξελίσσεται- ότι όλες αυτές οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων θα συνδεθούν μεταξύ τους, ούτως ώστε οι πληροφορίες που αφορούν στα γεωχωρικά δεδομένα, σε ένα κτήριο, σε ένα ακίνητο, σε ένα γήπεδο, σε ένα οικόπεδο, να είναι πλήρεις και ασφαλείς και η όποια υπαγωγή, η όποια προσθήκη για ό,τι αφορά να υποβάλλεται μία φορά και να ενημερώνεται όλο το σύστημα οριζόντια για να μην ταλαιπωρείται ο πολίτης.

Κλείνοντας, θέλω να σας πω -και το λέω με ειλικρίνεια- ότι έχουμε μπροστά μας θέματα, αγαπητέ συνάδελφε. Αναφερθήκατε και στις εκχερσώσεις, το οποίο είναι ένα θέμα που χρήζει συνταγματικής υποχρέωσης και απόρροιας. Επίσης, έχει να κάνει και με τους δασικούς χάρτες, ένα πολύ ευαίσθητο θέμα, ένα πολύ κρίσιμο θέμα.

Όμως, αυτά που αναγράφει το Συμβούλιο Επικρατείας είναι χρήσιμα για όλους μας και λαμβάνοντάς τα υπ' όψιν θα βρούμε διέξοδο και για τις εκχερσώσεις των αγροτικών καλλιεργειών -προσαρμοσμένοι στις απαιτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας- και για τα αυθαίρετα που είναι μέσα στα δάση -οικιστικές πυκνώσεις-, ανεξάρτητα από το πώς τα βαφτίζει κανείς. Εγώ μιλάω για την ουσία, για το τι χρειάζεται να γίνει, να συνεργαστούμε μαζί για ό,τι καλύτερο μπορεί στις συνθήκες αυτές να γίνει.

Το ίδιο ισχύει και για τον αιγιαλό και για την παραλία και για τους αρχαιολογικούς χώρους, διότι δεν είναι όλα για κατεδάφιση. Υπάρχουν και κρίσιμα θέματα που πρέπει να τα δούμε διασταλτικά και να αποφασίσουμε με κρίση και με επιχειρήματα ποια

θα μείνουν και ποια θα φύγουν, αν πρέπει να μείνουν και πώς θα μείνουν και γιατί θα μείνουν.

Αυτή είναι η απάντησή μου σε αυτό που με ρωτήσατε. Θέλω τη συνεργασία σας για τα κρίσιμα αυτά κομμάτια και είμαστε ανοιχτοί για να βρούμε την καλύτερη λύση.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κύριοι συνάδελφοι, οι επίκαιρες ερωτήσεις που δεν θα συζητηθούν, κατόπιν συνεννόησης, είναι οι εξής:

Η ενδέκατη με αριθμό 425/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Αχαΐας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αθανασίας (Σίας) Αναγνωστοπούλου προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Αβέβαιο το εργασιακό μέλλον των συμβασιούχων ορισμένου χρόνου (ΣΟΧ) σε καθαριότητα, σίτιση και φύλαξη στα νοσοκομεία της Αχαΐας».

Η τρίτη με αριθμό 794/1-11-2021 ερώτηση του κύκλου των αναφορών και ερωτήσεων του Βουλευτή Φθιώτιδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Ιωάννη Σαρακιώτη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Αναγκαιότητα άμεσης λειτουργίας της 2^{ης} Τοπικής Μονάδας Υγείας (ΤΟΜΥ) Λαμίας (περιοχή Παγκρατίου)».

Η τρίτη με αριθμό 398/9-2-2022 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β1' Βόρειου Τομέα Αθηνών του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αθανασίου Παφίλη προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «Απόσυρση του αντεργατικού εκτρώματος της Κυβέρνησης για τη "ΛΑΡΚΟ", διασφάλιση της ενιαίας και συνολικής παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης και όλων των θέσεων εργασίας».

Η πέμπτη με αριθμό 422/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Λάρισας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Βασιλείου Κόκκαλη προς τον Υπουργό Οικονομικών, με θέμα: «"ΑΡΙΑΔΝΗ" θεομηνία για εκατοντάδες χιλιάδες αγρότες - ιδιοκτήτες ενυπόθηκης παραγωγικής γης».

Θα συζητηθεί τώρα η πρώτη με αριθμό 403/11-2-2021 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Μεσσηνίας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Αλέξανδρου (Αλέξη) Χαρίτη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Με πολύ αργούς ρυθμούς το πρόγραμμα απορρόφησης πλεονασμάτων σταφίδας - Οι σταφιδοπαραγωγοί κινδυνεύουν να χάσουν τη φετινή συνδεδεμένη ενίσχυση».

Στην επίκαιρη ερώτηση του κ. Χαρίτη θα απαντήσει ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Γεωργιάδης, στον οποίο και εύχομαι καλή επιτυχία στα νέα του καθήκοντα.

Κύριε Χαρίτη, έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς, μιας και είστε νέος στα καθήκοντά σας, να σας ευχηθώ καλή επιτυχία και σιδεροκέφαλος. Και το λέω αυτό από καρδιάς, γιατί, πραγματικά, τα προβλήματα του αγροτικού κόσμου είναι πάρα πολλά, είναι πολύ μεγάλα και απαιτούν άμεσες και δραστικές λύσεις.

Όμως, έχοντας πει καλή επιτυχία, κύριε Υπουργέ, θα μου επιτρέψετε να πω και το εξής: Πολύ φοβάμαι ότι δεν ξεκινήσαμε καλά. Για το ζήτημα στο οποίο αναφέρεται και η επίκαιρη ερώτησή μου σήμερα, για τη σταφίδα, συγκαλέσατε σύσκεψη στο Υπουργείο σας στην οποία προσκαλέσατε μόνο τους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας. Είναι κομματικό ζήτημα το ζήτημα της σταφίδας ή είναι ζήτημα το οποίο αφορά όλη την τοπική κοινωνία, σε όλους τους νομούς -Πελοποννήσου τουλάχιστον-, στο οποίο και θα έπρεπε να τοποθετηθούν όλοι οι Βουλευτές και να έχουν ενημέρωση και από το Υπουργείο σας για το τι, πραγματικά, σχεδιάζετε να κάνετε;

Το λέω αυτό, κιάλας, κύριε Υπουργέ, γιατί υπενθυμίζω ότι είναι ένα πρόβλημα το οποίο μάς απασχολεί εδώ και πάνω από έναν χρόνο. Η ανασφάλεια και η απόγνωση των παραγωγών διαρκεί όλο αυτό το διάστημα, με διαδοχικές ηγεσίες στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Έχουν περάσει σχεδόν δύο μήνες από τη συμφωνία που τότε είχε ανακοινώσει ο προκάτοχός σας με τους παραγωγούς, με τις συνεταιριστικές οργανώσεις και τους μεταποιητές για το πρόγραμμα απορρόφησης. Οι καθυστερήσεις, όμως, στη σχετική διαδικασία και η έλλειψη σαφούς χρονοδια-

γράμματος ολοκλήρωσης μας υποχρεώνει σήμερα -και πρέπει να πω ότι είστε ο τρίτος Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης στον οποίο καταθέτω ερώτηση για το συγκεκριμένο ζήτημα- να επανέλθουμε, για να δούμε τι ακριβώς συμβαίνει.

Γιατί τα στοιχεία τα οποία παραθέτουν οι συνεταιριστικές οργανώσεις και οι παραγωγοί δείχνουν ότι από τις 19 Ιανουαρίου που ξεκίνησε το πρόγραμμα απορρόφησης μέχρι σήμερα από τις τεσσερισήμισι χιλιάδες τόνους έχουν απορροφηθεί μόνο οι εκατόν εξήντα. Αυτό σημαίνει ότι με αυτούς τους ρυθμούς χρειάζομαστε ενάμιση χρόνο για να έχουμε πλήρη απορρόφηση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Την ανοχή σας για ένα λεπτό, κυρία Πρόεδρε.

Παράλληλα η έλλειψη χώρων ώστε να αποθηκευθούν οι ποσότητες της φετινής σοδειάς δημιουργεί τον κίνδυνο οι παραγωγοί να χάσουν τη χορήγηση και της φετινής συνδεδεμένης ενίσχυσης, καθώς οι προθεσμίες που έχουν οριστεί -υπήρξε παράταση μέχρι 25 Φεβρουαρίου- παραμένουν ασφικτικές.

Και βεβαίως, κύριε Υπουργέ, το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά, μέσα σε όλη αυτή την κατάσταση έχουν δημιουργηθεί τρομερά φαινόμενα αισχροκέρδειας. Έχουμε φτάσει στο σημείο ιδιώτες έμποροι να προσφέρουν τιμές κάτω και από μισό ευρώ το κιλό, την ίδια στιγμή που η εξαγγελία για τιμές παραγωγού στις εναπομείνουσες σταφίδες σοδειάς του 2021 για 1,4 ευρώ το κιλό έχει μείνει στα χαρτιά.

Και όλο αυτό μέσα σε ένα περιβάλλον πρωτοφανούς ακρίβειας, η οποία έχει υπερδιπλασιάσει το κόστος παραγωγής σε λιπάσματα, σε γεωργικά φάρμακα, σε πετρέλαιο, σε τιμές ηλεκτρικής ενέργειας.

Κύριε Υπουργέ, καταλήγω λέγοντας το εξής: Το σταφιδικό ζήτημα έχει πάρει πλέον εκρηκτικές διαστάσεις. Ο κίνδυνος εξαφάνισης -γιατί δεν αναφερόμαστε μόνο στις παρελθούσες σοδειές, αλλά και στο τι θα γίνει στο μέλλον- είναι εμφανής. Επιδάλλεται να δοθούν επιτέλους συγκεκριμένες απαντήσεις από τη μεριά του Υπουργείου και από εσάς πλέον προσωπικά.

Ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των διαδικασιών του προγράμματος απορρόφησης για τη σταφίδα του έτους 2020;

Προτίθεστε να δώσετε μία νέα παράταση, πέραν της 25^{ης} Φεβρουαρίου, για την κατάθεση των παραστατικών χορήγησης της συνδεδεμένης ενίσχυσης της κορινθιακής σταφίδας, ώστε να εκτονωθεί και αυτή η πίεση που σήμερα υφίσταται στους παραγωγούς και να δοθεί η δυνατότητα επιτέλους να υπάρξει μία κανονική λειτουργία της αγοράς, μια κανονική διαπραγματεύουσα των τιμών;

Και υπάρχει βούληση από τη μεριά του Υπουργείου για την ουσιαστική οικονομική ενίσχυση των παραγωγών που εξαναγκάστηκαν να πουλήσουν την παραγωγή τους κάτω από το 1,4 ευρώ το κιλό;

Είναι πολύ κρίσιμα τα ερωτήματα, κύριε Υπουργέ. Απαιτούνται απαντήσεις από εσάς σήμερα, γιατί οι αγρότες, όπως είπα και πριν, οι παραγωγοί της σταφίδας μετά από έναν και πλέον χρόνο δεν μπορούν να περιμένουν άλλο.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ για τις ευχές, κυρία Πρόεδρε και κύριε συνάδελφε.

Θα συμφωνήσουμε όλοι ότι πραγματικά μας αφορά όλους οι αγρότες να μπορούν να παράγουν και να απολαμβάνουν αυτά που απαιτούνται, έτσι ώστε να μπορέσουν να συνεχίζουν την παραγωγική τους διαδικασία, την τόσο σημαντική και για την οικονομία της χώρας αλλά και για την ανάπτυξη της περιφέρειας.

Θα σας πω, κύριε συνάδελφε, το εξής: Είπα την πρώτη μέρα ανάληψης των καθηκόντων μου -και πραγματικά θα προσπαθήσω να το υλοποιώ κάθε μέρα που περνάει- ότι η πόρτα του Υπουργείου είναι ανοιχτή για όλους. Και αυτό δεν αναφέρεται μόνο στους αγρότες και τους παραγωγούς, αλλά -όπως και με βάση τον θεσμικό μου ρόλο απαιτείται- και σε όλους τους συναδέλ-

φους, για οποιαδήποτε ενημέρωση, για οποιαδήποτε πρόταση, για οποιαδήποτε συζήτηση.

Σε αυτό το πλαίσιο, λοιπόν, μου ζητήθηκε με πρωτοβουλία των Βουλευτών του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας οι οποίοι είναι στην Πελοπόννησο και έχουν περιοχές στις οποίες υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον των παραγωγών για την κορινθιακή σταφίδα - και υπήρχε ένα ιδιαίτερα έντονο ενδιαφέρον εκεί- να γίνει και έγινε μια συζήτηση, την οποία μπορώ να κάνω και με όποιον άλλον το ζητήσει. Ήδη οι μεταποιητικές επιχειρήσεις έχουν ζητήσει ραντεβού μαζί μου και βεβαίως πολύ άμεσα θα πραγματοποιήσω και μία συνάντηση μαζί τους.

Θέλω να πω το εξής, για να είναι ξεκάθαρο το περίγραμμα της τοποθέτησής μου. Οι παραγωγοί της σταφίδας δεν πρόκειται να ζημιωθούν, με την έννοια ότι θα στηριχθούν στην απώλεια του εισοδήματός τους που διαφαίνεται φέτος. Γιατί η αλήθεια είναι ότι είναι μια πολύπλοκη υπόθεση, η οποία απασχόλησε πάρα πολύ και την προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου, η οποία έκανε αλλεπάλληλες συσκέψεις επιχειρώντας να βρει λύση. Μια λύση η οποία να είναι συμβατή με το Ενωσιακό Δίκαιο και να μπορεί να υπηρετηθεί, μια λύση η οποία ως τελική κατάληξη θα είχε το να μην υποστούν ζημία οι παραγωγοί της σταφίδας.

Προς αυτή την κατεύθυνση κινούμαστε και εμείς. Είναι σημαντικό -να το αναφέρουμε αυτό- και δείχνει πόσο emblematico είναι αυτό το προϊόν για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης το γεγονός ότι το καθεστώς της συνδεδεμένης βεβαίως παραμένει για το συγκεκριμένο προϊόν. Νομίζω ότι ως τις 25 Φεβρουαρίου, που λήγει η ημερομηνία για την παράδοση, και δεν βλέπω ότι υπάρχει αίτηση για να συνεχιστεί αυτή η παράταση -αν υπάρχει, θα το αξιολογήσουμε, αλλά αυτή τη στιγμή δεν διαφαίνεται κάτι τέτοιο-, δεν θα υπάρχει κάποιος από τους δικαιούχους ο οποίος δεν θα έχει τις προϋποθέσεις για να λάβει τη συνδεδεμένη.

Η δέσμευσή μου αυτή τη στιγμή είναι η εξής, ότι αμέσως μετά το πέρας της περιόδου, αξιοποιώντας τα εργαλεία ενίσχυσης τα οποία διαθέτει το Υπουργείο, όπως δεσμεύεται στο Κοινοβούλιο, όπως δεσμεύτηκε και στους Βουλευτές που εκπροσωπούν τους συγκεκριμένους νομούς, αλλά και σε όλους τους Βουλευτές της περιοχής, αυτή η ζημία που έχουν υποστεί, ζημία η οποία έρχεται και σε αυτή τη χρονιά, θα καλυφθεί με βάση τα εργαλεία τα οποία διαθέτει το Υπουργείο και αυτό θα γίνει εντός του Μαρτίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Τον λόγο έχει ο κύριος συνάδελφος.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Κύριε Υπουργέ, νομίζω πως έχετε κατανοήσει ότι το ζήτημα αυτό απασχολεί χιλιάδες παραγωγούς, συνεταιριστικές οργανώσεις και πρέπει να σας πω ότι στην τοπική κοινωνία της Μεσσηνίας -αλλά όχι μόνο της Μεσσηνίας βεβαίως, της Αχαΐας, της Κορινθίας, των περισσότερων νομών της περιοχής και ειδικά της Πελοποννήσου- είναι ένα ζήτημα το οποίο βρίσκεται στην επικαιρότητα εδώ και πάρα πολύ καιρό. Γιατί ακριβώς οι παραγωγοί έχουν ακούσει πάρα πολλά, έχουν δει όμως ελάχιστα, για να μην πω τίποτα, όλο αυτό το διάστημα.

Εγώ, επειδή δεν θέλω να είμαι κακοπροαίρετος και δεν μου αρέσει να κάνω και δίκη προθέσεων, θεωρώ θετικό το ότι λέτε πως οι παραγωγοί θα στηριχθούν και μάλιστα λέτε ότι θα στηριχθούν, αν κατάλαβα καλά, και μέσα στον Μάρτιο, δηλαδή θα υπάρξει μία προσπάθεια για άμεση ενίσχυση. Εγώ να το δεχθώ αυτό, αλλά πώς θα γίνει αυτό; Μπορείτε να μας περιγράψετε το σχέδιο του Υπουργείου; Μιλήσατε για εργαλεία ενίσχυσης που διαθέτει αυτή τη στιγμή το Υπουργείο. Ποια είναι αυτά τα εργαλεία ενίσχυσης, τα οποία δεν αξιοποιήθηκαν όλο το προηγούμενο διάστημα και θα αξιοποιηθούν τώρα, μετά από όλους αυτούς τους μήνες, για να στηριχθούν οι παραγωγοί;

Κύριε Υπουργέ, επειδή έχω εδώ και τις προηγούμενες ερωτήσεις τις οποίες είχα καταθέσει στους προκατόχους σας και τις απαντήσεις τις οποίες είχα λάβει, επειδή έχουν υπάρξει πάρα πολλές παλινωδίες σε αυτό το θέμα, επειδή έχουν υπάρξει πάρα πολλές υποσχέσεις οι οποίες έμειναν ανεκπλήρωτες, σας παρακαλώ πολύ, εφόσον υπάρχει αυτή τη στιγμή ένα σχέδιο από τη μεριά του Υπουργείου για την ουσιαστική στήριξη των παραγωγών -οι οποίοι επαναλαμβάνω έχουν περάσει έναν ολόκληρο

χρόνο μέσα στην αγωνία, στην ανασφάλεια και στην έλλειψη προοπτικής για το τι θα κάνουν τα επόμενα χρόνια και πώς θα ξανακαλλιεργήσουν-, παρουσιάστε μας επιτέλους αυτό το σχέδιο, για να γνωρίζουμε και εμείς και κυρίως για να γνωρίζουν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, οι παραγωγοί και οι συνεταιρισμοί, τι μέλλει γενέσθαι με αυτό το πολύ κρίσιμο ζήτημα.

Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, δεν πρέπει να απαξιώσουμε την πολύ μεγάλη προσπάθεια που έγινε από την προηγούμενη πολιτική ηγεσία και από όλους τους εμπλεκόμενους, με τη συμμετοχή των Βουλευτών -και εννοώ όλων των Βουλευτών- είτε μέσω του κοινοβουλευτικού ελέγχου είτε μέσω των συνεργασιών και των εκπροσώπων των παραγωγών, πραγματικά για να λυθεί αυτό το μεγάλο πρόβλημα.

Νομίζω ότι και εσείς θα συμφωνήσετε ότι έγινε πολύ μεγάλη προσπάθεια και μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για να μπορέσει να δοθεί μια λύση, η οποία δυστυχώς με επίσημη απάντηση η οποία υπήρξε φάνηκε ότι δεν είναι συμβατή και δεν μπορούσε η συγκεκριμένη εκείνη επιλογή να ακολουθηθεί.

Αυτό που θέλω να σας πω εγώ τώρα και ο λόγος για τον οποίο γίνομαι μόνο χρονικά συγκεκριμένος, αλλά όχι και για το χρηματοδοτικό εργαλείο ενίσχυσης, είναι ένας μόνο. Δεν ξέρω αν οι παραγωγοί επιθυμήσουν μικρή παράταση. Πιστεύω πως όχι, αυτή είναι η εικόνα που αυτή τη στιγμή διαφαίνεται σε μένα, γιατί θεωρώ ότι έχουν διασφαλίσει όλοι τη συνδεδεμένη ενίσχυση με βάση τις ποσότητες που πρέπει να κατατεθούν, τουλάχιστον αυτή είναι η εικόνα μου. Συζητάμε οτιδήποτε άλλο, αν μου το πούνε, για να δοθεί μια μικρή παράταση ακόμα. Μέχρι τις 25 Φεβρουαρίου, δηλαδή όσο είναι ανοιχτή αυτή η διαδικασία, η οποία μέχρι ενός σημείου καθορίζει και την τιμή με την οποία παραδίδουν και πουλάνε, καταλαβαίνετε ότι θα ήταν αθέμιτο από την πλευρά μου και μη ορθό να ανακοινώσω τον τρόπο της ενίσχυσής τους.

Να είστε σίγουρος ότι όλοι όσοι έχετε κάνει ερωτήσεις μέσω κοινοβουλευτικού ελέγχου, όλοι οι ενδιαφερόμενοι Βουλευτές, θα είστε οι πρώτοι οι οποίοι αμέσως μετά, αρχές Μαρτίου -το λέω ρητά- θα ενημερωθείτε και για τον συμβατό τρόπο με το Ενωσιακό Δίκαιο, τον απόλυτα ελεγχόμενο από το Υπουργείο τρόπο με τον οποίο θα γίνει η αναπλήρωση του εισοδήματος αυτών των ανθρώπων για την παραγωγή του 2021.

Και βεβαίως, θα δω και όλες τις μεταποιητικές επιχειρήσεις αυτής της συγκεκριμένης δράσης, για να δούμε τι δυνατότητες υπάρχουν και εκεί. Αυτό, όμως, για το οποίο δεσμεύομαι σήμερα είναι ότι εντός του Μαρτίου θα ανακοινωθεί συγκεκριμένος τρόπος, συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, έτσι ώστε η ζημία στην όποια μείωση της τιμής η οποία μέχρι ενός σημείου διαφαίνεται φέτος ότι ισχύει -και, δυστυχώς, ισχύει- να είναι αυτή η οποία θα αναπληρωθεί. Αρχές Μαρτίου, λοιπόν, θα υπάρχει συγκεκριμένη ανακοίνωση από το Υπουργείο. Ο λόγος για τον οποίο δεν την ανακοινώνω σήμερα και δεν την ανακοίνωσα με τον ίδιο ρητό τρόπο και στους συναδέλφους που είδα την προηγούμενη εβδομάδα είναι γιατί περιμένω να κλείσει η περίοδος της παράδοσης του προϊόντος.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Προχωρούμε στη συζήτηση της τρίτης με αριθμό 400/11-2-2022 επίκαιρης ερώτησης δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αχαΐας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νικολάου Καραθανασόπουλου προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των αγροτών και ικανοποίηση των αιτημάτων τους».

Ο κ. Καραθανασόπουλος έχει τον λόγο για να πρωτολογήσει.
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, αν και νέος στη θέση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης, γνωρίζετε πολύ καλά ότι οι αγρότες εδώ και πάνω από δεκαπέντε μέρες βρίσκονται στον δρόμο του αγώνα. Έχουν στήσει μπλόκα σε πάνω από τριάντα πέντε περιοχές σε όλη την Ελλάδα. Δίνουν έναν αγώνα επιβίωσης.

Γιατί, πρώτον, έχουν να αντιμετωπίσουν το τεράστιο κύμα ακρίβειας στο ηλεκτρικό ρεύμα, στα καύσιμα, στα αγροτικά εφόδια, που εκτοξεύει το κόστος παραγωγής και άρα ζητούν και έχουν συγκεκριμένα αιτήματα για μείωση των επιπτώσεων αυτής της ακρίβειας στο κόστος παραγωγής και, δεύτερον, έχουν να αντιμετωπίσουν εξευτελιστικές τιμές στα αγροτικά προϊόντα. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, λοιπόν, απαιτούν τέτοιες τιμές, που θα μπορούν να τους διασφαλίσουν ένα ικανοποιητικό εισόδημα, για να μπορέσουν να ξαναμπούν στα χωράφια τους και για να τα καλλιεργήσουν, αλλά ταυτόχρονα για να ζήσουν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους.

Η προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης έκανε μία σειρά από εξαγγελίες, οι οποίες, όμως, δεν ανταποκρίνονται στα αιτήματα που προβάλλουν οι αγρότες. Επί της ουσίας δεν λύνουν κανένα από τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και δεν προσφέρουν έστω την παραμικρή ανακούφιση. Τα μέτρα αυτά είναι περίπου 170 εκατομμύρια ευρώ. Τα 100 εκατομμύρια είναι συγκεκριμενοποίηση παλαιών εξαγγελιών και μόνο τα 70 εκατομμύρια είναι νέα μέτρα, που και αυτά ακόμη μπροστά στις πεντακόσιες χιλιάδες αγροτικές εκμεταλλεύσεις είναι ψίχουλα.

Από αυτή την άποψη, λοιπόν, οι αγρότες που διαμαρτύρονται, έχουν τρία συγκεκριμένα αιτήματα:

Πρώτον, να μειωθεί το κόστος παραγωγής, λαμβάνοντας η Κυβέρνηση όλα τα απαραίτητα μέτρα, αφορολόγητο πετρέλαιο, μείωση της τιμής του αγροτικού ρεύματος, κατάργηση της ρήτρας αναπροσαρμογής, επιδότηση της ζωοτροφής και του κόστους σε μέσα και εφόδια, με την κατάργηση του ΦΠΑ στα βασικά είδη και αγροτικά εφόδια.

Δεύτερον, να εξασφαλιστεί η προστασία τους από τις φυσικές καταστροφές και την υλοποίηση των απαραίτητων έργων υποδομής, καθώς και αλλαγής του κανονισμού του ΕΛΓΑ, ώστε να μπορεί να αποζημιωθεί το 100% των ζημιών που έχουν υποστεί στην παραγωγή και στο κεφάλαιο.

Τρίτον, να εφαρμοστούν κατώτερες εγγυημένες τιμές που να ανταποκρίνονται στο κόστος παραγωγής και να διασφαλίζουν ένα εισόδημα επιβίωσης για τις οικογένειες των βιοπαλαιστών αγροτών.

Αυτά είναι τα τρία συγκεκριμένα και θέλουμε συγκεκριμένες απαντήσεις, κύριε Υπουργέ.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Καραθανασόπουλο.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε συνάδελφε, θα συμφωνήσω μαζί σας σε ένα γεγονός, ότι πράγματι το τελευταίο διάστημα -δυστυχώς- λόγω εξωγενών παραγόντων που προσδιορίζονται στην ενεργειακή κρίση έχουμε πραγματικά αύξηση του κόστους παραγωγής στον πρωτογενή τομέα και βεβαίως όχι μόνο, αλλά σήμερα θα συζητήσουμε για τον πρωτογενή τομέα.

Η Κυβέρνηση σε έναν αγροτικό κλάδο τον οποίον πραγματικά με συγκεκριμένες παρεμβάσεις οι οποίες είναι μετρήσιμες στήριξε το προηγούμενο διάστημα, έρχεται τώρα να τον στηρίξει και σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία σε μια κρίση εξωγενή που επηρεάζει όμως πραγματικά πολύ σημαντικά το κόστος παραγωγής τους.

Είναι νομίζω γνωστή σε όλους τους αγρότες, σε όλους τους κτηνοτρόφους μας η πολύ μεγάλη βοήθεια την οποία δέχθηκαν το προηγούμενο διάστημα είτε για ενισχύσεις λόγω του κορωνοϊού είτε για ενισχύσεις λόγω των κλιματολογικών συνθηκών και των ζημιών, με έναν ΕΛΓΑ που -οφείλουμε να το σημειώσουμε- έχει σταθεί αρωγός σε αυτή την πολύ δύσκολη συγκυρία και έχει

καταφέρει να περιορίσει πάρα πολύ τον χρόνο ο οποίος τελικώς απαιτείται για να μπορέσουν να γίνουν οι καταβολές των αποζημιώσεων στους αγρότες. Αυτό νομίζω ότι είναι μια γενική παραδοχή.

Ανακινώθηκαν μέτρα, όπως είπατε, 170 εκατομμυρίων για να περιορίσουν το κόστος της παραγωγής. Απομένει το επόμενο διάστημα να εξειδικευτούν ακριβώς γιατί θέλουμε να είναι στοχευμένα και πραγματικά να μπορέσουν να συμπεριλάβουν όσο το δυνατόν περισσότερους αγρότες και κτηνοτρόφους και να τους δώσουν τη δύναμη να σταθούν αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Να αναφέρω εδώ ότι η πρώτη υπογραφή, την οποία ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης έθεσα, ήταν στην υπουργική απόφαση για τα 50 εκατομμύρια με τα οποία μπορεί αυτή τη στιγμή και καλύπτεται το 80% της ρήτρας αναπροσαρμογής για το διάστημα από τον Αύγουστο έως και τον Δεκέμβριο. Η Κυβέρνηση προσπαθεί να στηρίξει σε σχέση με την αύξηση του ρεύματος, σε σχέση με την αύξηση του πετρελαίου με την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης, σε σχέση με τις ζωοτροφές για τους κτηνοτρόφους και σε σχέση με τον ΦΠΑ στα λιπάσματα αλλά και στις ζωοτροφές που το είχε ανακοινώσει από τον Οκτώβριο. Προσπαθούμε πραγματικά εντός των δημοσιονομικών πλαισίων, τα οποία ξέρουμε ότι είναι συγκεκριμένα. Τις επόμενες μέρες θα εξειδικευθούν ακριβώς τα μέτρα εκείνα τα οποία νομίζουμε ότι θα βοηθήσουν πραγματικά, ώστε αυτή η δύσκολη συγκυρία να περάσει. Γιατί συνολικά με τη δουλειά που έχει γίνει στον τομέα της ενίσχυσης των αγροτών με τα προγράμματα τα οποία είναι σε εξέλιξη, με τις ενισχύσεις οι οποίες με κάθε τρόπο δίνονται στους παραγωγούς, θα μπορούμε πραγματικά το επόμενο διάστημα να μιλάμε για μια άλλη μέρα στον πρωτογενή τομέα στη χώρα που είναι τόσο σημαντικός για την ίδια την ελληνική περιφέρεια.

Είναι μια δύσκολη συγκυρία. Είμαι σίγουρος όμως ότι και σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία όπως και σε τόσες άλλες πάλι η Κυβέρνηση αυτή θα μπορέσει με τα στοχευμένα μέτρα της να κρατήσει όρθιο τον πρωτογενή τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Ο κ. Καραθανασόπουλος έχει τον λόγο. Ελάτε στο Βήμα αν βγάλετε τη μάσκα. Όποιος συνάδελφος μπορεί να εξυπηρετήσει μιλώντας από κάτω, εντάξει. Αν υπάρχει ιδιαίτερο πρόβλημα, μπορείτε και από του Βήματος. Να τηρήσουμε αυτό που η ιατρική υπηρεσία μάς έχει επιβάλει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, δεν υπήρξε καμία συγκεκριμένη δέσμευση δεκαπέντε μέρες από τότε που έχουν ξεκινήσει τα μπλόκα. «Θα» είπατε και πάλι. Και «θα» χωρίς συγκεκριμένα πράγματα, χωρίς ημερομηνία, χωρίς χρονοδιάγραμμα. Και εδώ τα ερωτήματα είναι συγκεκριμένα. Ανεξάρτητα ποια είναι η αιτία της ακρίβειας και των αυξήσεων, αν είναι ενδογενής ή εξωγενής -δεν θα το συζητήσουμε εδώ τώρα- είναι μια κατάσταση η οποία έχει επιδεινώσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι βιοπαλαιστές αγρότες -τα οποία δεν είναι σημερινά, είναι παλιά- εξαιτίας των κυβερνητικών πολιτικών, εξαιτίας της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, εξαιτίας της καπιταλιστικής αγοράς που τσακίζει τα εισοδήματά τους. Άρα, λοιπόν, το ξέρετε πολύ καλά.

Από τις πεντακόσιες χιλιάδες, οι τετρακόσιες χιλιάδες αγρότες δεν μπορούν να πληρώσουν ούτε τα 121 ευρώ που είναι η κατώτερη κλίμακα για να έχουν ασφάλεια, σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη. Τι συζητάμε τώρα; Συζητάμε για ορισμένα ψίχουλα που λέτε; Χωρίς συγκεκριμένες δεσμεύσεις; Για το πόσο θα μειωθεί το κόστος; Αν θα συμπεριλαμβάνει όλους τους αγρότες ή θα έχει κόφτες όπως είναι με το πετρέλαιο; Οι εφοπλιστές παίρνουν αφορολόγητο πετρέλαιο και οι αγρότες που καλλιεργούν τη γη δεν μπορούν να πάρουν; Από πού και ως πού; Επειδή καταργήθηκε με το τρίτο μνημόνιο που το ψηφίσατε μαζί Νέα Δημοκρατία, ΣΥΡΙΖΑ και Κίνημα Αλλαγής; Γιατί δεν μπορεί να καταργηθεί ο ΦΠΑ στα αγροτικά εφόδια; Θα μείωνε το κόστος παραγωγής για τους αγρότες αυτόματα.

Εδώ δεν λέτε τίποτα για τον ΕΛΓΑ. Τι αποζημιώνει ο ΕΛΓΑ με τους κόφτες που έχει; Μπορεί να αποζημιώσει το σύνολο των καταστροφών; Όχι. Στην καλύτερη περίπτωση το 70%. Στη χειρό-

τερη πολύ μικρότερο ποσοστό αναπλήρωσης. Και μετά από δώδεκα μήνες τουλάχιστον. Και δεν λένε να αλλάξετε τον κανονισμό του ΕΛΓΑ. Ξέρετε ότι μία σειρά ζητήματα δεν τα αποζημιώνει. Την ακαρπία στην ελιά που είναι πολύ χαρακτηριστικό φαινόμενο σε πάρα πολλές περιοχές στην Ελλάδα δεν την αποζημιώνει. Τι θα κάνουν αυτοί οι ελαιοπαραγωγοί; Πώς θα μπορέσουν να ξανακαλλιεργήσουν;

Υπάρχουν, όμως, και ζητήματα που αφορούν τις κατώτερες τιμές. Δηλαδή, δεν επιτρέπει η αγορά να καθορίσετε κατώτερες τιμές στα αγροτικά προϊόντα; Και τότε σε μια σειρά άλλες κατηγορίες πώς καθορίζετε τις κατώτερες; Πώς καθορίζετε για παράδειγμα το κατώτερο κέρδος που θα πρέπει να έχουν οι όμιλοι που διαχειρίζονται τους οδικούς άξονες που τους αποζημιώνει μάλιστα και το κράτος, αν δεν βγάλουν αυτό το κέρδος σε ετήσια βάση; Και για τους αγρότες δεν μπορείτε να δεσμευθείτε σε τέτοιες τιμές που να καλύπτουν το κόστος παραγωγής και να έχουν ένα εισόδημα για να μπορούν να ζήσουν και να ξανακαλλιεργήσουν;

Και πόσο είναι το κόστος όλων αυτών των μέτρων, όπως τα υπολογίζουν οι ίδιοι οι αγρότες που έχουν βγει στα μπλόκα από τις επιτροπές αγώνα των μπλόκων, για να ξαναμπούν στα χωράφια. Ένα δισεκατομμύριο είναι, κύριε Υπουργέ, το κόστος αυτών των αιτημάτων που θέτουν. Είναι τόσο δύσκολο να βρεθεί αυτό το ένα δισεκατομμύριο; Θα πέσει έξω η δημοσιονομική εικόνα της χώρας;

Λέτε ότι θα έρθουν 72 δισεκατομμύρια τα επόμενα χρόνια. Για ποιους; Για το μεγάλο κεφάλαιο. Για τους επιχειρηματικούς όμιλους που παίρνουν για ένα κομμάτι ψωμί τη σοδιά. Είχαμε αύξηση των εξαγωγών των τροφίμων το 2021 από τις βιομηχανίες τροφίμων. Ούτε ένα Ραφάλ δεν κοστίζει τόσο, κύριε Υπουργέ. Άρα, λοιπόν, υπάρχουν οι δημοσιονομικές δυνατότητες αν το θέλετε, αν το έχετε ως προτεραιότητα. Αλλά απ' ό,τι φαίνεται και από την απάντησή σας, τέτοια προτεραιότητα δεν έχετε. Κι εμείς το λέμε καθαρά: Οι αγώνες αυτοί είναι δίκαιοι και πρέπει να στηριχθούν. Και πρέπει και η Κυβέρνηση να δώσει λύση στα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν. Αλλιώς δεν θα μπορέσει να υπάρξει αγροτική παραγωγή το επόμενο χρονικό διάστημα. Και σε αυτό έχετε τεράστιες ευθύνες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Καραθανασόπουλο.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Καραθανασόπουλε, τα 50 εκατομμύρια που υπέγραψα για τη ρήτρα αναπροσαρμογής μαζί με τους αρμόδιους Υπουργούς, για να μπορέσουμε πραγματικά να περιορίσουμε -και θέλω να είμαι συγκεκριμένος στις εκφράσεις μου, γιατί καταλαβαίνω ακριβώς τι γίνεται- τη μεγάλη αύξηση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας, δεν είναι «θα». Είναι υπογραφή συγκεκριμένη.

Η μείωση που έχει γίνει στον ΦΠΑ δεν είναι «θα». Είναι κάτι συγκεκριμένο.

Τα 250 εκατομμύρια για το 2021, που έχει πληρώσει μέχρι αυτή τη στιγμή ο ΕΛΓΑ σε ζημιές που έχουν γίνει, δεν είναι «θα». Είναι κάτι συγκεκριμένο.

Βεβαίως, κατανοούμε, όπως σας είπα, τη δύσκολη αυτή συγκυρία. Πρώτα από όλα, απασχολεί την Κυβέρνηση, γιατί όλο αυτό, όπως γίνεται, αυτός ο εξωγενής παράγοντας που επηρεάζει την ελληνική οικονομία αυτή τη στιγμή, καταλαβαίνετε ότι απασχολεί όλη την Ευρώπη, όλο τον κόσμο. Σίγουρα απασχολεί και εμάς και ακόμη περισσότερο για τον πρωτογενή τομέα, καθώς εκεί η όποια ζημία είναι δυστυχώς πολλαπλασιαστική και το καταλαβαίνουμε.

Είμαι από έναν αγροτικό νομό και καταλαβαίνω πολύ καλά τι σημαίνει να μην μπορεί να σταθεί ο πρωτογενής τομέας, τι σημαίνει αυτό για την περιφέρεια συνολικά.

Σε αυτό το πλαίσιο λοιπόν, τις επόμενες λίγες μέρες, ακριβώς επειδή γίνεται η διασταύρωση των στοιχείων που πρέπει, για να μπορέσει η βοήθεια και η στήριξη να είναι στοχευμένη και ουσιαστική, θα έχουμε τις ανακοινώσεις για την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο. Θα έχουμε τη διευκρίνιση σε σχέση με το 7% που έχει ανακοινωθεί για τις ζωτροφές. Θα

έχουμε την όποια άλλη ανακοίνωση στο μεγάλο πρόβλημα της αύξησης του ηλεκτρικού ρεύματος, για το οποίο έχουμε πάρει τις αποφάσεις μας και έχουν ανακοινωθεί και για το φθινόπωρο και για τον Ιανουάριο - Φεβρουάριο και θα δούμε πώς θα υπάρξει η δυνατότητα να συνεχίσουμε να στηρίζουμε τον πρωτογενή τομέα.

Η Κυβέρνηση τα δύο προηγούμενα χρόνια αντιμετώπισε πολλαπλές κρίσεις στον πρωτογενή τομέα. Σας ανέφερα ότι και για τις επιχειρήσεις οι ενισχύσεις λόγω COVID ήταν ιδιαίτερα αυξημένες. Ταυτοχρόνως, ιδιαίτερα ο ΕΛΓΑ πραγματικά υπερέβαλε εαυτόν και πρέπει να το αναγνωρίσουμε αυτό και ήρθε μέσα σε πολύ λίγους μήνες και έκανε εκκαθάριση ζημιών, όταν τα προηγούμενα χρόνια χρειαζόταν πάνω από ένας χρόνος -είχαμε δει και ενάμισι και δύο χρόνια. Τώρα σε λίγους μήνες γίνεται η εκκαθάριση των ζημιών και γίνεται η κατάθεση των χρημάτων, τα οποία απαιτούνται.

Νομίζω λοιπόν ότι όπως σε όλες αυτές τις κρίσεις η Κυβέρνηση πραγματικά στάθηκε δίπλα στον αγρότη, το ίδιο θα γίνει και τώρα. Γίνεται ήδη και θα γίνει ακόμη ισχυρότερο και ακόμα ουσιαστικότερο το επόμενο διάστημα.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι πολύ γρήγορα, με το πέρας αυτής της κρίσης, θα μπορέσουμε να αναπτύξουμε εκείνες τις υγιείς δυνάμεις οι οποίες υπάρχουν στον αγροτικό κόσμο, που ζητά και απαιτεί -είχα πολλές συνεργασίες αυτές τις μέρες με αγρότες- και θεσμικές παρεμβάσεις, πολλές από τις οποίες είναι δίκαιες και εύλογες και οι οποίες θα δώσουν και τον χώρο που απαιτείται, έτσι ώστε ο αγρότης πραγματικά ως ένας σύγχρονος επιχειρηματίας της υπαίθρου να μπορέσει, αξιοποιώντας όλα τα εργαλεία τα οποία υπάρχουν, να έχει το μεγαλύτερο όφελος για τον εαυτό του και ταυτόχρονα να δίνει μια δεύτερη προστιθέμενη αξία και στην ίδια τη χώρα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εγώ ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Προχωρούμε στην επόμενη ερώτηση...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, η Κυβέρνηση θα συναντήσει την επιτροπή των μπλόκων; Είναι κρίσιμο το ζήτημα, κύριε Πρόεδρε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Όχι, δεν επιτρέπω. Έχει τελειώσει η συζήτηση. Τελείωσε η συζήτηση!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν θα χαθεί ο κόσμος...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεν έχω αρνηθεί...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Παράκληση θερμή. Αν θέλετε, την επόμενη στιγμή -μετά από αυτή την ερώτηση του κ. Πουλά- ο κύριος Υπουργός θα τελειώσει. Βρείτε τον κατ' ιδίαν.

Η διαδικασία πρωτολογίας-δευτερολογίας τελείωσε. Δεν προβλέπεται τριτολογία.

Θα συζητηθεί τώρα η έκτη με αριθμό 406/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Αργολίδας του Κινήματος Αλλαγής κ. Ανδρέα Πουλά προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Χρονοδιάγραμμα εκτιμήσεων και αποζημιώσεων των ζημιών που προκλήθηκαν στα εσπεριδοειδή και τα κηπευτικά της Αργολίδας από τον παγετό της 26^{ης} Ιανουαρίου».

Κύριε Πουλά, έχετε τον λόγο απ' όπου εσείς κρίνετε ότι μπορείτε να μιλήσετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς να σας ευχηθώ καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο σας. Εύχομαι να έχουμε καλή συνεργασία για το καλό των αγρωτών.

Όπως είναι γνωστό, το βράδυ της 26^{ης} Ιανουαρίου 2022 στο αγροτικό πεδίο σημειώθηκε πολύ ισχυρός παγετός με οδυνηρά αποτελέσματα για τους παραγωγούς των εσπεριδοειδών αλλά και των κηπευτικών. Λόγω των πολύ χαμηλών θερμοκρασιών που σημειώθηκαν σε όλο τον νομό και των διακοπών ρεύματος της ΔΕΗ, που δεν επέτρεψαν τη χρήση αντιπαγετικών συστημάτων, υπήρξε σχεδόν ολική καταστροφή στα εσπεριδοειδή, στα κηπευ-

τικά. Όπως φαίνεται, όμως, ο παγετός έχει πλήξει και το φυτικό κεφάλαιο.

Στις 3 Φεβρουαρίου επισκέπτεται την Αργολίδα ο προηγούμενος Υπουργός, ο κ. Σπήλιος Λιβανός, μαζί με τον Πρόεδρο του ΕΛΓΑ τον κ. Λυκουρέντζο. Στη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε, στην οποία συμμετείχα, ο Υπουργός ανέφερε συγκεκριμένα πως στόχος της Κυβέρνησης είναι η ταχύτερη δυνατή εκτίμηση των ζημιών και η άμεση καταβολή των αποζημιώσεων κατά τρόπο δίκαιο. Ο δε Πρόεδρος του ΕΛΓΑ είπε ότι θα αποζημιωθούν με 0,22 ευρώ το κιλό, βάσει του ασφαλιστηρίου και ότι ο ΕΛΓΑ θα προβεί άμεσα στην πρόσληψη του απαραίτητου προσωπικού για την εκτίμηση των ζημιών.

Αναφορικά, λοιπόν, με τον τρόπο εκτίμησης της ζημιάς, τη διάθεση των εμπορεύσιμων προϊόντων, τις ζημιές στο φυτικό κεφάλαιο αλλά και το ακριβές χρονοδιάγραμμα για τις πληρωμές, δεν δόθηκαν συγκεκριμένες απαντήσεις, παρά μόνο η υπόσχεση ότι θα ρυθμιστούν στο άμεσο μέλλον.

Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα μέχρι σήμερα τα ερωτήματα των παραγωγών να παραμένουν αναπάντητα, ενώ η αγωνία και ο προβληματισμός τους μεγαλώνει, βλέποντας τη σοδειά τους να χάνεται και τη ζημία να επεκτείνεται και στο φυτικό κεφάλαιο.

Η προθεσμία υποβολής δηλώσεων έληξε και ακόμη δεν γνωρίζουν πώς και πότε θα αποζημιωθούν. Άλλωστε υπάρχουν εκκρεμότητες και από προηγουμένους εκκαθαρίσεις και καθιστούν την Κυβέρνησή σας αναξιόπιστη.

Κύριε Υπουργέ, επειδή η παραγωγή των εσπεριδοειδών και των κηπευτικών αποτελεί βασικό πυλώνα της τοπικής οικονομίας και στηρίζει οικονομικά χιλιάδες οικογένειες, αυτή τη στιγμή οι άνθρωποι αυτοί βρίσκονται αντιμέτωποι με το φάσμα ολοκληρωτικής οικονομικής καταστροφής και εξαθλίωσης.

Θα ήθελα να μου απαντήσετε συγκεκριμένα:

Πότε θα ξεκινήσουν οι εκτιμήσεις των ζημιών στον Νομό Αργολίδας; Με ποιον τρόπο θα γίνουν; Ανά ζώνη ή εξατομικευμένα; Προσέλαβε ο ΕΛΓΑ το απαραίτητο προσωπικό που θα χρειαστεί, για να κάνει τη διενέργεια των εκτιμήσεων;

Ποιο είναι το ακριβές χρονοδιάγραμμα πληρωμής των αποζημιώσεων για την παραγωγή και το φυτικό κεφάλαιο;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ τον κ. Πουλά.

Τον λόγο έχει ο Υπουργός κ. Γεωργαντάς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε συνάδελφε, τα νέα είναι ευχάριστα για την Αργολίδα, για τους ανθρώπους οι οποίοι πραγματικά έχουν υποστεί ζημιές. Ξέρετε το αμέριστο ενδιαφέρον του Προέδρου του ΕΛΓΑ, του Ανδρέα Λυκουρέντζου, ο οποίος επισκέφθηκε την περιοχή. Έγιναν συσκέψεις. Ήσασταν παρών από ό,τι μου είπα. Και βεβαίως η μεγάλη αγωνία είναι γρήγορα να ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία σε μια ζημία, η οποία πραγματικά έχει συμβεί, για να μπορέσουν αυτοί οι άνθρωποι να αποζημιωθούν.

Τη Δευτέρα 14 Φεβρουαρίου υπέγραψαν, μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας του ΑΣΕΠ, τριάντα πέντε γεωτεχνικοί σύμβαση με τον ΕΛΓΑ, οι οποίοι και θα μπορέσουν να διεκπεραιώσουν το εκτιμητικό έργο στους χρόνους που πρέπει. Είναι για την Πελοπόννησο, ουσιαστικά για το υποκατάστημα της Τρίπολης. Όμως, η πρώτη προτεραιότητα είναι πραγματικά στην περιοχή της Αργολίδας για το συγκεκριμένο ζήτημα που αναφέρατε. Έχουν ξεκινήσει ήδη δουλειά. Υπέγραψαν πριν μία εβδομάδα.

Πράγματι, υπήρχε έλλειψη εκτιμητών. Δυστυχώς ξέρετε ότι οι διαδικασίες που πρέπει να γίνουν μέσω του ΑΣΕΠ, μερικές φορές δεν είναι στους χρόνους που επιθυμούμε. Υπογράφηκε η σύμβαση με τους τριάντα πέντε εκτιμητές, γεωτεχνικούς και ο κ. Λυκουρέντζο, με τον οποίο είχα επικοινωνία και στην επίσημη ενημέρωσή που μου έκανε από τον ΕΛΓΑ, πιστεύει ότι αρχές Απριλίου -το λέω, μάλιστα, λίγο περισσότερο από ό,τι μου είπαν, για τέλος Μαρτίου είπαν, εγώ να πω αρχές Απριλίου- θα έχει τελειώσει όλο το έργο της εκτίμησης.

Και για να σας απαντήσω και σε αυτό το ερώτημα, η εκτίμηση ουσιαστικά μετά από το αίτημα των περισσότερων από τους παραγωγούς, αλλά και με βάση την αξιολόγηση η οποία έγινε, θα

είναι εξατομικευμένη. Δηλαδή θα είναι εξατομικευμένα τα πορίσματα για τους παραγωγούς, έτσι ώστε στη συνέχεια και με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας να μπορέσουν πολύ άμεσα, έτσι όπως πραγματικά ο ΕΛΓΑ το τελευταίο διάστημα κινείται, με τη διαθεσιμότητα των χρημάτων που υπάρχουν, να μπορέσει να αποζημιώσει για τους παραγωγούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Τον λόγο τώρα για τη δευτερολογία του εκεί ο κ. Αντρέας Πουλάς Βουλευτής Αργολίδας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ: Κύριε Υπουργέ, άκουσα με μεγάλη προσοχή αυτά που είπατε, αλλά θέλω να σας επισημάνω μερικά πράγματα και μετά θα σας απαντήσω γι' αυτά που ειπώθηκαν από εσάς.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν πάνω από εκατό χιλιάδες τόνοι πορτοκάλια που είναι πάνω στα δέντρα. Κάποιοι κόβουν πορτοκάλια και τα δίνουν με 8 λεπτά και αν λάβετε υπ' όψιν σας και τα κοπτικά «καθαρίζουν» 3 με 3,5 λεπτά. Υπάρχουν άλλοι παραγωγοί οι οποίοι εμπορεύονται το προϊόν με τιμές τις οποίες δεν τις έχουν καθορίσει γιατί ακόμα δεν έχετε ξεκαθαρίσει με ποιον τρόπο θα αποζημιωθούν. Στήνονται απ' έξω από τα χυμοποιεία, γίνονται ατελείωτες ουρές παραγωγών οι οποίοι πάνε τα πορτοκάλια τους να τα δώσουν στον χυμό. Αν έρθετε μια μέρα κάτω και δείτε την κατάσταση, θα φρίξετε.

Υπάρχει και ένα άλλο πρόβλημα, ότι τα πορτοκάλια λόγω του παγετού, πέφτουν πλέον στο έδαφος και σαπίζουν. Πώς θα γίνει εκτίμηση αυτών των πορτοκαλιών; Είναι ένα τρίτο θέμα που προκύπτει, γι' αυτό θα πρέπει γρήγορα να βγουν οι εκτιμητές και να γίνουν οι εκτιμήσεις για να μπορέσουν οι παραγωγοί πραγματικά να πάρουν τα χρήματά τους. Γιατί οι παραγωγοί αυτήν τη στιγμή είναι σε απόγνωση. Πλήττονται και από την ενέργεια την ηλεκτρική και φανταστείτε ότι ακόμα δεν έχει ξεκινήσει η αρδευτική περίοδος στην Αργολίδα. Είναι τα λιπάσματα, οι λογαριασμοί της ΔΕΗ κι ένας σωρός προβλήματα και αυτή τη στιγμή το κράτος πρέπει να σκύψει πάνω στο πρόβλημα. Όσο το αφήνουμε και δεν δίνουμε λύσεις, θα προκύψουν και άλλα. Οι αγρότες είναι σε απόγνωση!

Θα ήθελα ακόμα ένα τελευταίο να σας επισημάνω σχετικά με αυτά που είπατε. Δεν είμαι καθόλου σίγουρος ότι οι συγκεκριμένοι εκτιμητές προσλήφθηκαν, διότι την προηγούμενη εβδομάδα ο κ. Λυκουρέντζος ανακοίνωσε ότι θα «κάνουμε όλες τις ενέργειες για να πάρουμε τους συγκεκριμένους γεωπόνους». Δεν είναι καθόλου σίγουρο ότι αφού έχουν πάρει ήδη τους γεωπόνους για να κάνουν τις εκτιμήσεις στα πορτοκάλια.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Πουλά.

Ο λόγος σε εσάς, κύριε Υπουργέ, για τη δευτερολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε συνάδελφε, από τη Δευτέρα 14 Φεβρουαρίου ξεκίνησε η υπογραφή των συμβάσεων με τους τριάντα πέντε γεωτεχνικούς οι οποίοι...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ: ... (δεν ακούστηκε)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Μα, υπογράφουν τη σύμβαση και μετά αναλαμβάνουν δουλειά. Θέλει και δυο-τρεις ημέρες.

Αλλά σας λέω συγκεκριμένο νούμερο και συγκεκριμένη ημερομηνία. Έχω συγκεκριμένο έγγραφο του ΕΛΓΑ στα χέρια μου το οποίο το αναφέρει. Ξέρετε ότι η διαδικασία του ΑΣΕΠ τελείωσε. Θα σας δώσω κιάλας το έγγραφο. Ο κ. Κεγκερόγλου που είναι εδώ, το καταλαβαίνει. Στις 14 υπογράφετε, αλλά δεν ξεκινάτε από την επόμενη ημέρα την εκτίμηση. Μακάρι να μπορούσε από την επόμενη...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ: Να το καταθέσετε στα Πρακτικά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Βεβαίως, το καταθέτω τώρα στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Γεώργιος Γεωργαντάς καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είναι η επίσημη ενημέρωση του ΕΛΓΑ που λέει ότι στις 14 ξεκίνησαν οι υπογραφές των συμβάσεων με τους γεωτεχνικούς εκτιμητές οι οποίοι πέτυχαν στον διαγωνισμό.

Θέλω να σημειώσω εδώ ότι από το υπάρχον προσωπικό του ΕΛΓΑ Τρίπολης οι επιστημόνες έχουν γίνει. Είναι δύο τα στάδια: Είναι οι επιστημόνες και στη συνέχεια οι εκτιμήσεις. Άρα ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς έχει γίνει. Θα γίνει και η εκτίμηση και βεβαίως το χρονοδιάγραμμα είναι αρχές του Απριλίου να έχουμε όλα τα πορίσματα, έτσι ώστε στη συνέχεια και με πολύ άμεσο τρόπο να προχωρήσουμε στην καταβολή των αποζημιώσεων.

Ξέρετε πολύ καλά το ενδιαφέρον που υπήρξε για τη συγκεκριμένη αυτή ζημία, η οποία πραγματικά είναι πολύ μεγάλη για τους παραγωγούς.

Κατανοούμε απόλυτα το ενδιαφέρον σας. Δυστυχώς, έχουμε έλλειψη προσωπών. Βλέπετε πόσες ζημιές είναι αυτές που εξυπηρετεί ο ΕΛΓΑ αυτήν τη στιγμή σε όλη τη χώρα.

Ενισχύθηκε, υπογράφηκε η σύμβαση με αυτούς τους τριάντα πέντε. Θα είμαστε εδώ για να δείτε ότι θα προχωρήσει πραγματικά, όπως πρέπει, η πληρωμή των παραγωγών που έχουν υποστεί αυτή τη ζημία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Συνεχίζουμε με την ένατη με αριθμό 414/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκερογλου προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα: «Επιχορήγηση φυσικών προσώπων που δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, αλλά κατέχουν αγροτικές εκμεταλλεύσεις εξαιτίας του σεισμού της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2021».

Κύριε Κεγκερογλου, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Γνωρίζετε, κύριε Υπουργέ, ότι ο σεισμός της 27^{ης} Σεπτεμβρίου 2021 είχε καταστροφικές συνέπειες σε όλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και, βέβαια, δεν εξαιρέθηκε ούτε ο αγροτικός τομέας. Αγροτικές εκμεταλλεύσεις, υποδομές του αγροτικού τομέα κάθε κατηγορίας επλήγησαν και η διαδικασία που χρειάζεται, προκειμένου να υποβληθούν αιτήσεις, φάκελοι και να βγουν οι αποφάσεις, είναι αρμοδιότητα της Περιφέρειας Κρήτης.

Δόθηκε παράταση μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου για την υποβολή φακέλων. Ωστόσο το πρόβλημα που διαπιστώνουμε είναι ότι έχει εκδοθεί η κοινή υπουργική απόφαση που αφορά τις εκμεταλλεύσεις φυσικών προσώπων, που είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, αλλά δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από τον νόμο κοινή υπουργική απόφαση για τα φυσικά πρόσωπα που δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες.

Έτσι, λοιπόν, πολλοί αγρότες του ειδικού καθεστώτος, που δεν περιλαμβάνονται στην παραπάνω ΚΥΑ, όπως το ανέδειξε ο Σύλλογος Σεισμοπλήκτων «Ελπίδα», που καθημερινά συζητά με τους σεισμοπαθείς και αναδεικνύει τα θέματα, χρειάζεται την έκδοση της υπουργικής απόφασης που είναι δικιά σας με το Υπουργείο Οικονομικών και πιθανόν και με το Υπουργείο Υποδομών.

Και θα ήθελα να ξέρω ποια είναι η βούλησή σας για να εκδοθεί η ΚΥΑ της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του ν.4797/2021.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Κεγκερογλου.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε συνάδελφε, όπως πολύ σωστά αναφέρεται και στο κείμενο της ερώτησής σας η συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 του ν.4797/2021, δίνει πραγματικά τη δυνατότητα σε εκτεταμένες καταστροφές να λάβουν αποζημίωση έως το 50% φυσικά πρόσωπα μη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, όταν βεβαίως υπάρχουν ζημιές στη δραστηριότητά τους, στις εγκαταστάσεις τους, δεν ξέρω πώς να τον προσδιορίσω ακριβώς.

Όμως η διαδικασία η οποία περιγράφεται συγκεκριμένα στον νόμο και την οποία την αναφέρετε και σεεις το ερώτημά σας, είναι συγκεκριμένη και η κοινή υπουργική απόφαση εκδίδεται στο τέλος αυτής της διαδικασίας από το Υπουργείο Οικονομικών και

τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης μετά την αποστολή των αιτημάτων, αν υπάρχουν αιτήματα, από την περιφέρεια προς το Υπουργείο Οικονομικών. Νομίζω ότι το γνωρίζετε πολύ καλά.

Μόνος σας είπατε ότι αυτή η ημερομηνία για την υποβολή των όποιων αιτημάτων και των όποιων φακέλων είναι μέχρι 28 Φεβρουαρίου τώρα του 2022. Οπότε η διαδικασία η οποία προβλέπεται είναι ότι η αξιολόγηση της ανάγκης ή όχι για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης ακολουθεί μετά δηλαδή από τα αιτήματα, τα οποία, αφού κατατεθούν στην περιφέρεια, με πρωτοβουλία της περιφέρειας στη συνέχεια πηγαίνουν στη διεύθυνση κρατικής αρωγής, αν θυμάμαι καλά.

Σε κάθε περίπτωση, ο τελικός αποδέκτης αυτής της διαδικασίας είναι ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης. Εγώ έκανα ήδη έναν έλεγχο -και παρακαλώ είμαι δεκτικός στο να με βοηθήσετε σε αυτό- στον ΕΛΓΑ -απευθείας στον ΕΛΓΑ- που δεν είναι, βέβαια, ο αρμόδιος εν προκειμένω, αλλά μια εικόνα έχει. Έχει υποβληθεί μόνο ένα τέτοιο αίτημα που θα μπορούσε να ενταχθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση. Βεβαίως, το επαναλαμβάνω -για να μην παρεξηγείται η κουβέντα μου- ότι η διαδικασία είναι μέσω της περιφέρειας, οπότε καταλαβαίνετε ότι πρέπει να δούμε πρώτα τα αιτήματα που έγιναν στην περιφέρεια και στη συνέχεια, βεβαίως, ο νόμος, όπως προβλέπεται, από τη στιγμή που πληρούνται οι προϋποθέσεις του, θα εκπληρωθεί και από εμάς στο μέτρο που μας αναλογεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Ορίστε, κύριε Κεγκερογλου, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, υπάρχουν δύο ζητήματα. Το ένα είναι η ανασταλτικότητα που δημιουργεί η μη έκδοση της υπουργικής απόφασης στους ανθρώπους που έχουν υποστεί ζημία για να υποβάλουν αιτήσεις και το δεύτερο είναι ότι ενώ έχουν υποβληθεί αιτήσεις -ορισμένες τουλάχιστον- αυτές είναι στην αρμοδιότητα της περιφέρειας και όχι στον ΕΛΓΑ και η περιφέρεια αυτό για το οποίο ενημερώνει είναι ότι περιμένουμε την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

Άρα, λοιπόν, ενώ ο νόμος λέει ότι στην περίπτωση που έχουμε εκτεταμένες ζημιές θα πρέπει να εκδοθεί αυτή η υπουργική απόφαση, την ίδια ώρα η ίδια η διαδικασία είναι ανασταλτικός παράγοντας με τον τρόπο που εφαρμόζεται για να συλλεγούν αυτές οι αιτήσεις και να προχωρήσει παρακάτω η διαδικασία.

Θέλω να το καταλάβετε ότι όταν απευθύνονται οι άνθρωποι στις υπηρεσίες, τους λένε: «Μα, δεν έχει εκδοθεί η απόφαση, θα δούμε, θα σας δώσουν και άλλη προθεσμία να υποβάλετε, ας δούμε τώρα αυτούς που προβλέπονται στην ΚΥΑ». Είναι μία πλημμελής και ενημέρωση και διαδικασία, όπως εφαρμόζεται.

Γι' αυτό, θα παρακαλούσα να εκδοθεί μια απόφαση, μια ανακοίνωση έστω από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης ή με δήλωσή σας σήμερα, η οποία θα έχει την επίσημη ανακοίνωση δελτίου τύπου, ότι θα πρέπει μέχρι τις 28 του μήνα να υποβάλουν το αρχικό αίτημα οι αγρότες - φυσικά πρόσωπα που δεν είναι κατά κύριο επάγγελμα μαζί με τους άλλους, προκειμένου να εκτιμηθεί αν θα πρέπει να εκδοθεί η υπουργική απόφαση ή όχι. Εάν αυτό δεν γίνει γνωστό και κατανοητό από τους ανθρώπους, σας λέγω ότι υπάρχει πλειάδα παραγωγών που δεν υποβάλλει, διότι σου λέει ότι αφού δεν έχουν βγάλει την απόφαση για τα φυσικά πρόσωπα μη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, αυτό σημαίνει ότι εμείς δεν θα πάρουμε αποζημίωση. Και θα ήθελα αυτή την ενέργεια.

Κατ' αρχάς, με ικανοποιεί η δέσμευση ότι εφ' όσον υπάρχουν ζημιές, θα βγει η απόφαση, θα εκδοθεί, αλλά για να γίνει αυτό, να συμβεί αυτό, πρέπει να υπάρξει αποτύπωση των ζημιών. Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν προχωρούν τέτοιες αιτήσεις, όπως σας είπα και είναι ένα ζήτημα κακής εφαρμογής του νόμου από πάνω μέχρι κάτω. Θα μπορούσε να είχε εκδοθεί η απόφαση και να πούμε ότι εάν είναι εκτεταμένες οι ζημιές, θα αποζημιωθούν, αλλά να υποβληθούν οι αιτήσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εγώ ευχαριστώ τον κ. Κεγκερογλου.

Ο κύριος Υπουργός έχει τον λόγο για τη δευτερολογία του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε συνάδελφε, κατανοώ το ενδιαφέρον σας, όπως και το ενδιαφέρον όλων των Βουλευτών και των θεσμικών παραγόντων της περιοχής για την ικανοποίηση και τη στήριξη όλων των πληγέντων από τον σεισμό. Είστε έμπειρος συνάδελφος, καταλαβαίνετε ακριβώς το περιεχόμενο του νόμου και της διάταξης την οποία υποχρεούμαι να επαναλάβω για να ακουστεί σε αυτούς που πρέπει να ακουστεί.

Η συγκεκριμένη κοινή υπουργική απόφαση εκδίδεται όταν διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις. Θα κατανοούσα την αδυναμία κάποιου να υποβάλει το αίτημά του προς τον αντιπεριφερειάρχη, εάν απαιτούσαμε αποκατάσταση ζημιών ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο θα καθιστούσε δυσχερή τη διαδικασία εν όψει της έωλης εξέλιξής της. Όμως εδώ απλά δημιουργείται ένας φάκελος προς την αντιπεριφέρεια και ο φάκελος αυτός μετά κατευθύνεται προς τη διεύθυνση κρατικής αρωγής, προς το Υπουργείο Οικονομικών και από τη στιγμή που φαίνεται ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος για την καταστροφή και σε μη κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, τότε εκδίδεται -κατά υποχρέωση που υπάρχει- κοινή υπουργική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης.

Άρα αυτό που μπορεί να ακουστεί δημοσίως αυτή τη στιγμή είναι ότι υπάρχει η δυνατότητα. Όμως η κοινή υπουργική απόφαση εκδίδεται μετά τα βήματα που σας προανέφερα, τα οποία όμως γίνονται κατά βάση στην περιφέρεια. Νομίζω ότι ο τοπικός αντιπεριφερειάρχης, αλλά και οι φορείς που υπηρετούν στην περιφέρεια θα συνδράμουν σίγουρα στο έργο του οποιοδήποτε έχει έναν φάκελο ζημίας, στον οποίο δεν απαιτείται, όπως σας είπα, οποιαδήποτε αποκατάσταση, ώστε να θεωρήσουμε ότι είναι δύσκολη η διαδικασία της υποβολής του.

Όμως, αυτό που οφείλω να πω γι' αυτό που λέει ο νόμος, είναι ότι σε περίπτωση που υπάρξει αυτή η εισήγηση από αυτούς που προηγούνται, τότε βεβαίως το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης δεν θα αρνηθεί να κάνει το καθήκον του και να συνυπογράψει και την αποζημίωση για όλους όσους τη δικαιούνται, σύμφωνα με τον νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον Υπουργό κ. Γεωργαντά.

Και μια και ολοκλήρωσε τις επίκαιρες ερωτήσεις του και θα αποχωρήσει, θα ήθελα να του ευχηθώ και εγώ με τη σειρά μου και από αυτό το Βήμα καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο το οποίο ανέλαβε.

Οι επόμενες τέσσερις επίκαιρες ερωτήσεις θα απαντηθούν από την Αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας κ. Ασημίνα Γκάγκα.

Προχωράμε, λοιπόν, στην έβδομη με αριθμό 412/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Λέσβου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Μαρίας Κομνηνάκα προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Την κατάσταση του συστήματος υγείας στη Σάμο».

Κυρία Κομνηνάκα, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, αυτές τις μέρες συμπληρώνονται δύο χρόνια από την έναρξη της πανδημίας και στη χώρα μας. Η κατάσταση, όμως, που επικρατεί στο δημόσιο σύστημα υγείας όχι μόνο δεν επιβεβαιώνει τις πομπώδεις δηλώσεις και την αριθμητική της Κυβέρνησης σχετικά με την ενίσχυση των δημόσιων δομών, αλλά αντίθετα, αποδεικνύει την επιδείνωση των τραγικών ελλείψεων και την υποστελέχωση που προϋπήρχε πριν από την πανδημία και που σήμερα σε πολλά νοσοκομεία βρίσκεται σε πολύ χειρότερο επίπεδο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το νοσοκομείο και οι δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας της Σάμου, που, δυστυχώς, είναι ένα πολύ χαρακτηριστικό δείγμα της διαχρονικής κατάστασης που ισχύει, ιδίως στις νησιωτικές περιοχές. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στο Νοσοκομείο της Σάμου είναι τραγική και ότι στην πραγματικότητα, η λειτουργία του βασίζεται αποκλειστικά στο φιλότιμο και στις εξοντωτικές, ταυτόχρονα, συνθήκες δουλειάς των υγειονομικών. Γιατροί, νοσηλευτές και λοιπό προσωπικό δουλεύουν δι-

πλοβάρδιες χωρίς ρεπό, με ό,τι αυτό συνεπάγεται τόσο για τη δική τους υγεία όσο βέβαια και για την ασφάλεια των ασθενών, αφού αντικειμενικά η συσσωρευμένη κόπωση εγκυμονεί κινδύνους και για ιατρικά λάθη.

Τα στοιχεία, κυρία Υπουργέ, μιλούν από μόνα τους. Ο ξεπερασμένος πλέον και ανεπαρκής οργανισμός του νοσοκομείου προβλέπει εξήντα τρεις γιατρούς, ενώ σήμερα υπηρετούν μόλις τριάντα έξι. Πενήντα θέσεις νοσηλευτών είναι ακάλυπτες, ενώ δεν υπάρχουν γιατροί στο τμήμα επειγόντων περιστατικών. Επίσης, σε καιρό πανδημίας δεν υπάρχει πνευμονολόγος στο νοσοκομείο, πέρα από μια σειρά άλλων ειδικοτήτων, όπως είναι ογκολόγοι, οφθαλμίατροι, γαστρεντερολόγοι και παιδοψυχίατροι, που είναι μια ιδιαίτερα σημαντική ειδικότητα την περίοδο της πανδημίας και για τα παιδιά. Και βέβαια, η ίδια κατάσταση υπάρχει και σε αποκεντρωμένα τμήματα του νοσοκομείου, όπως είναι το ΚΕΘΕΑ, το Κέντρο Ψυχικής Υγείας κ.λπ..

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Μαρτυριάρικα είναι τα στοιχεία και για την περιβόητη ενίσχυση του δημόσιου συστήματος υγείας, αφού πριν την πανδημία στις ΜΕΘ του Νοσοκομείου Σάμου υπηρετούσαν τέσσερις γιατροί, ενώ σήμερα μόλις δύο. Επίσης, το προσωπικό καθαριότητας πριν την πανδημία ήταν δεκαέξι άτομα, ενώ σήμερα δώδεκα.

Ίδια και χειρότερη είναι η κατάσταση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Ενδεικτικά, το Κέντρο Υγείας στο Βαθύ λειτουργεί μόνο τις πρωινές ώρες με τέσσερις γιατρούς και δύο νοσηλευτές, ενώ πολύ χειρότερη είναι η κατάσταση στα χωριά, όπου ολόκληρες περιοχές καλύπτονται από κανέναν έως το πολύ έναν αγροτικό γιατρό για τέσσερα και πέντε χωριά, που αναγκαστικά περνάει μία φορά την εβδομάδα από κάθε χωριό.

Το ιατρείο στο Ηραίο και στον Πύργο λειτουργεί σε κοντέινερ και αυτά πριν από τον σεισμό, δεν είναι καινούργια.

Γι' αυτό, λοιπόν, σας ρωτάμε τι μέτρα θα πάρετε για την άμεση στελέχωση του νοσοκομείου με όλο το μόνιμο ιατρικό νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό, τη μονιμοποίηση όλων των επικουρικών ιατρών και συμβασιούχων του ΟΑΕΔ και άλλων μορφών συμβάσεων στο νοσοκομείο του νησιού, χωρίς όρους και προϋποθέσεις, για να δημιουργηθεί νέος οργανισμός, σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες του νοσοκομείου, με όλες τις απαραίτητες ειδικότητες και βέβαια, να στελεχωθούν οι μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και να κατασκευαστούν σύγχρονα ιατρεία στα χωριά με όλο τον απαραίτητο και σύγχρονο εξοπλισμό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε την κ. Κομνηνάκα.

Τον λόγο τώρα έχει η Υπουργός, η κ. Γκάγκα.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Κομνηνάκα, η Κυβέρνηση στηρίζει διαχρονικά τις δομές υγείας στα νησιά, με σεβασμό στους νησιώτες και με γνώμονα την παροχή καλύτερων και πιο αποτελεσματικών υπηρεσιών προς τους μόνιμους κατοίκους, αλλά και τους επισκέπτες των νησιών. Προσπαθούμε να καλύπτουμε τις ανάγκες σε υγειονομική στελέχωση, έχοντας πάντα υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες και τις δύσκολες συνθήκες μετακίνησης στην υπόλοιπη χώρα.

Ειδικά για τα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου, όπως είναι η Σάμος, όλα τα αιτήματα για ενίσχυση σε υγειονομικό προσωπικό ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα. Ειδικότερα, για το Νοσοκομείο της Σάμου για το οποίο ρωτάτε, τόσο πέρυσι όσο και φέτος το δυναμικό ενισχύθηκε και ενισχύεται με επαγγελματίες διαφόρων κλάδων και ειδικοτήτων. Αναμένεται δε να δοθούν και άλλες θέσεις από την ανακατανομή των προσλήψεων που δρομολογούνται το επόμενο διάστημα.

Πρόσφατα, τροποποιήθηκε ο οργανισμός του νοσοκομείου ως προς τη διάρθρωση της ιατρικής υπηρεσίας, για να καλυφθούν λειτουργικές ανάγκες και ταυτόχρονα, το 2020 συστάθηκαν πέρα από τις οργανικές θέσεις στο Γενικό Νοσοκομείο Σάμου δεκαέξι θέσεις ειδικευμένων γιατρών ΕΣΥ και είκοσι τέσσερις θέσεις νοσηλευτικού. Το 2020 και το 2021 δόθηκαν στο Γενικό Νοσοκομείο Σάμου συνολικά δώδεκα θέσεις γιατρών και πιο συγκεκριμένα,

δόθηκαν μια θέση διευθυντή εσωτερικής παθολογίας, μια θέση επιμελητή Α' καρδιολογίας, μια θέση επιμελητή Β' χειρουργικής, μια θέση επιμελητή Β' μαιευτικής και γυναικολογίας και μια θέση επιμελητή Β' παιδιατρικής, για τις οποίες η διαδικασία διορισμού έχει ήδη ολοκληρωθεί. Επίσης, δόθηκαν μια θέση διευθυντή παιδιατρικής και μια θέση επιμελητή Β' εσωτερικής παθολογίας, για τις οποίες δεν έχουν ακόμη κοινοποιηθεί τα πρακτικά στην υπηρεσία μας, μια θέση επιμελητή ΩΡΛ Α' που βρίσκεται στο στάδιο των υπογραφών και προκηρύχθηκαν, επίσης, μια θέση επιμελητή Β' πνευμονολογίας, μια θέση επιμελητή Β' ΩΡΛ, μια θέση επιμελητή Α' ψυχιατρικής και μια θέση επιμελητή Α' γαστρεντερολογίας, που απέβησαν άγονες. Εντάχθηκε δε στον οργανισμό του νοσοκομείου μια μονάδα αιμοδυναμικού σαν ειδική μονάδα καρδιολογικού τμήματος.

Όσον αφορά στο προσωπικό, στο διάστημα της διακυβέρνησης του Κυριακού Μητροστάκη ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες πρόσληψης έξι γιατρών από προηγούμενη προκήρυξη και επίσης, με την προκήρυξη του ΑΣΕΠ δρομολογήθηκε η κάλυψη άλλων δέκα θέσεων προσωπικού διαφόρων κλάδων και ειδικοτήτων στο Γενικό Νοσοκομείο Σάμου. Έχουν εκδοθεί τα προσωρινά αποτελέσματα όλων των κατηγοριών και αναμένεται, φυσικά, η κατανομή των εννιάκοσίων θέσεων λοιπού προσωπικού και η κατανομή των τεσσάρων χιλιάδων θέσεων για τους νοσηλευτές.

Σε ό,τι αφορά τη στελέχωση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και ειδικότερα, για τα Κέντρα Υγείας της Σάμου, στο Κέντρο Υγείας της Σάμου -το οποίο, όπως ξέρετε, απέχει πολύ λίγο από το νοσοκομείο- υπηρετούν τρεις μόνιμοι γιατροί ΕΣΥ και δύο επικουρικοί, στο δε Κέντρο Υγείας στο Καρλόβασι υπηρετούν δεκαπέντε μόνιμοι γιατροί. Από τους δώδεκα επιμελητές γενικής ιατρικής οι οποίοι υπηρετούν σε προσωποπαγείς θέσεις, οι πέντε καλύπτουν τα περιφερειακά ιατρεία Κοντακαϊκών, Μαραθόκαμπου, Λέκκα, Μυτιληνίων και Κοκκαρίου και με ειδικές συμβάσεις έχουν προσληφθεί παιδίατρος και καρδιολόγος. Οι νοσηλευτές είναι δεκατέσσερις, ενώ έχουν προσληφθεί και επικουρικοί διαφόρων ειδικοτήτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό.

Ο λόγος τώρα στην κ. Κομνηνάκη για τη δευτερολογία της.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ: Κυρία Υπουργέ, σας ανέφερα πολύ συγκεκριμένα στοιχεία που ισχύουν σήμερα σχετικά με τη στελέχωση του νοσοκομείου και αυτά είναι αδιάψευστα. Εσείς παραθέτετε αριθμούς προσλήψεων χωρίς να αναφέρετε ποιο είναι το αποτέλεσμα με τις κενές θέσεις που παραμένουν και λόγω των αναστολών υγειονομικών και γιατρών και λόγω συνταξιοδοτήσεων, αλλά βέβαια και λόγω της μεγάλης υποστελέχωσης που προϋπήρχε και δεν καλύπτεται.

Είναι αναληθές το ότι σήμερα μόνο οι τριάντα έξι από τους εξήντα τρεις γιατρούς που προβλέπει ο οργανισμός καλύπτονται; Είναι αναληθές ότι είναι πενήντα οι κενές θέσεις των νοσηλευτών και γιατρών ή ότι στη ΜΕΘ σήμερα υπηρετούν λιγότεροι γιατροί από ό,τι υπηρετούσαν προ της πανδημίας;

Βέβαια, είναι χαρακτηριστικό ότι τα περισσότερα τμήματα του νοσοκομείου λειτουργούν με προσωπικό που είναι κάτω από αυτό που θα οριζόταν και ως προσωπικό ασφαλείας σε περίπτωση, για παράδειγμα, μιας απεργίας. Επίσης, πάνω από το 30% του προσωπικού είναι με ελαστικές σχέσεις απασχόλησης και δεν λέτε τι θα γίνει με αυτούς τους ανθρώπους, που έδωσαν πραγματικά τον εαυτό τους και έκαναν πραγματικά φιλότιμες προσπάθειες στις συνθήκες της πανδημίας. Θα μονιμοποιηθεί όλος αυτός ο κόσμος που εργάστηκε σε τέτοιες δύσκολες συνθήκες στα νοσοκομεία;

Φυσικά, είναι διαχρονική η κατάσταση που υπάρχει και στο Νοσοκομείο της Σάμου. Είναι χαρακτηριστικό -και μάλιστα το καταγγέλλουν οι εργαζόμενοι ως ένδειξη αυταρχισμού, για να μην πούμε εκδικητικότητας, από τη μεριά του μέχρι τώρα διοικητή του νοσοκομείου- το γεγονός ότι υπάρχουν εκατοντάδες χρωστούμενες άδειες από τα έτη 2017 και 2018, τις οποίες μέχρι σήμερα αρνείται ο διοικητής να δώσει, ακόμα και στις ελάχιστες περιπτώσεις που μπορούσαν να φύγουν χωρίς να κινδυνεύσει η λειτουργία του νοσοκομείου.

Τι δείχνει, όμως, αυτό; Εκτός του ότι αυτή είναι η «επιβράβευση» των υγειονομικών που πραγματικά κρατούν όρθιο σήμερα το νοσοκομείο, δείχνει και ότι η υποστελέχωση είναι διαχρονική. Διότι και το 2017-2018, που δεν ήταν έκτακτες οι συνθήκες ούτε η πανδημία, ήταν αδύνατον να δοθούν οι άδειες λόγω του γεγονότος ότι το νοσοκομείο πραγματικά λειτουργούσε -και λειτουργεί διαχρονικά- στα όρια του προσωπικού ασφαλείας.

Φυσικά, όταν τα βάζετε όλα στη μεζούρα του κόστους-οφέλους, ακόμα και την υγεία, αυτά θα είναι τα αποτελέσματα. Δεν είναι, εξάλλου, τυχαίο ότι και στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, σε συνθήκες πανδημίας, μειώθηκε στο 50% ο προϋπολογισμός του κράτους, με ό,τι αποτελέσματα, βέβαια, έχει στο να υπονομεύεται ακόμα και η ίδια η εμβολιαστική κάλυψη, το πρόγραμμα εμβολιασμού, καθώς λέμε ότι δεν επιτρέπει και την επισημονική ενημέρωση του πληθυσμού από τους γιατρούς και τη σταθερή παρακολούθησή τους.

Αυτή, βέβαια, η κατάσταση είναι πολύ δυσκολότερη σε πολλά από τα χωριά και της Σάμου. Πολλοί από τους ασθενείς αναγκάζονται λόγω αυτών των συνθηκών να μεταβαίνουν στην Αθήνα, αν και όταν, βέβαια, υπάρχουν κενά και διαθέσιμες θέσεις στα νοσοκομεία, επιβαρυνόμενοι το τεράστιο κόστος. Και βέβαια, δεν είναι σπάνιο το νοσοκομείο να μετατρέπεται πολλές φορές σε μια νόσο.

Σας ρωτάμε, λοιπόν, συγκεκριμένα τι θα κάνετε για να ανατραπούν αυτά τα πολύ συγκεκριμένα νοήματα που σας έδωσα, για να μονιμοποιηθεί το επικουρικό προσωπικό, που σήμερα ιδιαίτερα στο νοσοκομείο είναι στο 30%, για να καλυφθούν όλες οι κενές θέσεις που παραμένουν και βέβαια, όχι για να αναμιασάτε τις δυσκολίες, που γνωρίζουμε ότι υπάρχουν στα νησιά και για την πρόσληψη των υγειονομικών. Όμως, αυτές ακριβώς οι δυσκολίες είναι που κάνουν πιο επιτακτικό το να παρθούν μέτρα, γιατί είναι οι ίδιες δυσκολίες που βιώνουν και οι νησιώτες, που είναι απομακρυσμένοι από την επαρχία. Και βέβαια, δεν μπορεί να μπαίνουν στο ζύγι του κόστους-οφέλους οι ανάγκες τους για την προστασία της υγείας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε την κ. Κομνηνάκη.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Σας ευχαριστώ πολύ.

Δεν μπορώ να σας απαντήσω τι γινόταν το 2017 και το 2018, αλλά μπορώ να σας απαντήσω για το τι κάναμε τώρα, όπου προκηρύξαμε θέσεις και προκηρύσσουμε και άλλες θέσεις. Άρα, αυτό που μπορώ να σας πω, αυτό που κάνουμε εμείς, είναι ότι προκηρύσσουμε θέσεις και βοηθάμε το νοσοκομείο.

Να σας πω, επίσης, ότι ελέγχουμε τις ροές και προς το νοσοκομείο και από το νοσοκομείο προς την Αθήνα και άλλα κέντρα. Η Σάμος γενικά, δεν έχει ιδιαίτερες διαρροές από τη Σάμο προς την Αθήνα, που δείχνει ότι τα πράγματα είναι καλά. Ελέγχουμε όλη τη διαδικασία και του νοσοκομείου και της πρωτοβάθμιας με τον ΟΔΙΠΥ, ακριβώς για να μπορέσουμε να έχουμε τις καλύτερες υπηρεσίες που χρειάζεται ο κόσμος.

Οι νέοι οργανισμοί, λοιπόν, έχουν σχέση με την ανάγκη των κατοίκων, με το τι χρειάζεται στην περιοχή και θα τους έχουμε πάρα πολύ σύντομα και θα τα πούμε πάρα πολύ σύντομα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό.

Συνεχίζουμε με τη δωδέκατη με αριθμό 415/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου της Βουλευτού Λέσβου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Μαρίας Κομνηνάκη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Επείγοντα μέτρα για τη στελέχωση και ασφαλή λειτουργία της μονάδας τεχνητού νεφρού στο «Βοστάνειο» Νοσοκομείο Μυτιλήνης».

Κυρία Κομνηνάκη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΜΝΗΝΑΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, όπως σας επεσήμανα και στην προηγούμενη ερώτηση, η πολιτική υποβάθμιση του δημόσιου συστήματος υγείας είναι μεν διαχρονική, αλλά είναι και σημερινή, είναι υπαρκτή. Σε σημερινές συνθήκες υπάρχουν τα κενά και οι εργαζόμε-

νοι αδυνατούν να πάρουν τις άδειες και τα ρεπό τους.

Από αυτό δεν εξαιρούνται ούτε οι μοναδικές σε ολόκληρη νησιά, σε ακριτικές περιοχές, δομές δευτεροβάθμιας υγείας, δεν εξαιρούνται ούτε οι πολύ ευαίσθητες μονάδες αυτών των νοσοκομείων, όπως είναι οι μονάδες τεχνητού νεφρού.

Έτσι και στο «Βοσπάνειο» Νοσοκομείο Μυτιλήνης η μονάδα τεχνητού νεφρού είναι πραγματικά το μόνιμο θύμα των «ανθυγιεινών» κυβερνητικών πολιτικών που εφαρμόζετε, γιατί τα προβλήματα δεν είναι, δυστυχώς, καινούρια, χρονίζουν και δεν οφείλονται, βέβαια, στις εξαιρετικές συνθήκες της πανδημίας.

Στο Νοσοκομείο της Μυτιλήνης, στο μοναδικό νοσοκομείο ενός νησιού σχεδόν ενενήντα χιλιάδων κατοίκων, η έλλειψη ιατρικού προσωπικού σε μια τέτοια μονάδα δημιουργεί μόνιμες συνθήκες ανασφάλειας και κινδύνου φυσικά για τους εξήντα τακτικά αιμοκαθαιρόμενους ασθενείς, αλλά και για έκτακτα και επείγοντα περιστατικά του νοσοκομείου, για τον προσφυγικό και μεταναστευτικό πληθυσμό που παραμένει στη Λέσβο, για επισκέπτες του νησιού που επιλέγουν, όπως γνωρίζετε, πολλές φορές τα νησιά αυτά στα οποία υπάρχουν τέτοιου είδους μονάδες.

Εδώ και τέσσερα σχεδόν χρόνια η μονάδα τεχνητού νεφρού αναγκάζεται να λειτουργεί με έναν μόνο νεφρολόγο όταν κανονικά θα έπρεπε να στελεχώνεται από τρεις, συνεπικουρούμενη μόνο από γενικούς ιατρούς με ό,τι πραγματικά αυτό συνεπάγεται για την ασφάλεια των ασθενών, αλλά και για την εντατικοποίηση των συνθηκών εργασίας τους, που βέβαια επιτείνεται και στις συνθήκες της πανδημίας που γνωρίζετε ότι οι νεφροπαθείς ακόμα και όταν νοσούν με COVID πρέπει να μπουκ και να κάνουν την αιμοκάθαρση. Άρα, αυτό εμποδίζει και τη μετακίνηση του προσωπικού από τον έναν ασθενή στον άλλο.

Η προβλεπόμενη αναλογία ιατρών - ασθενών για τη μονάδα τεχνητού νεφρού θα έπρεπε να είναι τρεις νεφρολόγοι, ένας αγγειοχειρουργός και ειδικός καρδιολόγος που δεν υπάρχουν στο νοσοκομείο για να αντιμετωπίσουν έγκαιρα επιπλοκές που συμβαίνουν κατά τη διαδικασία της αιμοκάθαρσης, σύμφωνα και με το προβλεπόμενο από τον νόμο πρωτόκολλο ασφαλούς λειτουργίας.

Και ενώ η κάλυψη των βαρδιών, για την εικοσιτετράωρη λειτουργία της μονάδας, στοιχειωδώς επιτυγχάνεται με τη συνδρομή του νοσηλευτικού προσωπικού, πραγματικά ανησύχησε το προηγούμενο διάστημα η διερευνητική, να το πούμε έτσι, η διερεύνηση από τη μεριά της διοίκησης του νοσοκομείου του ενδεχόμενου μεταφοράς νοσηλευτικού προσωπικού από τη μονάδα τεχνητού νεφρού σε άλλες κλινικές COVID που ήταν απαραίτητη, υποβαθμίζοντας, στην πραγματικότητα, ακόμη περισσότερο τη λειτουργία της μονάδας, αφού θα αναγκαζόταν να μειώσει και τις βάρδιες λειτουργίας της.

Σας ρωτάμε, λοιπόν, τι μέτρα προτίθεστε να πάρετε για να στελεχωθεί άμεσα η μονάδα τεχνητού νεφρού με το αναγκαίο μόνιμο ιατρικό προσωπικό, όλων των απαραίτητων ειδικοτήτων, για την πλήρη κάλυψη των αναγκών των νεφροπαθών του νησιού και βέβαια, για να συνεχίσει αδιάκοπα την εικοσιτετράωρη λειτουργία της η μονάδα, με την κάλυψη και των τριών βαρδιών, με το απαραίτητο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και την έγκαιρη βέβαια, υποστήριξη και συντήρηση όλων των μηχανημάτων της αιμοκάθαρσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ την κ. Κομνηνάκα.

Τον λόγο έχει τώρα η κυρία Υπουργός για την πρωτολογία της.
ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κριε Πρόεδρε.

Κυρία Κομνηνάκα, κατ' αρχάς να σας πω ότι δεν ξέρω πού είναι γραμμένο ότι χρειάζεται αγγειοχειρουργός ή καρδιολόγος στη μονάδα τεχνητού νεφρού, γιατί εκτός από το ότι δεν το βρήκα στο ΦΕΚ, μίλησα με τον καθηγητή νεφρολογίας, μίλησα με πάρα πολύ κόσμο. Πρέπει να υπάρχει καρδιολόγος στο νοσοκομείο και υπάρχουν πολλοί καρδιολόγοι στο νοσοκομείο. Δεν αναφέρεται πουθενά για αγγειοχειρουργό. Αν υπάρξει οποιοδήποτε πρόβλημα με τη φίστουλα, υπάρχουν άλλοι τρόποι να αντιμετωπιστούν και σίγουρα δεν είναι κάτι επείγον.

Έχουμε πενήντα πέντε περιστατικά τακτικής αιμοκαθαιρόμενων στο Νοσοκομείο της Μυτιλήνης και είχαμε τον μήνα Ιανουά-

ριο, παραδείγματος χάριν, άλλα δώδεκα επείγοντα περιστατικά.

Το τμήμα έχει δώδεκα θέσεις για αιμοκάθαρση, που σημαίνει ότι σε τρεις με τέσσερις ώρες, οι δύο βάρδιες, μπορεί μέσα σε ένα πρωινό ωράριο να γίνουν περισσότερες από τριάντα την κάθε μέρα, όπως τα περιστατικά, ουσιαστικά, γίνονται μέσα στο πρωινό ωράριο.

Βεβαίως, είναι σημαντικό να μπορεί να γίνει κάτι επείγον το απόγευμα ή το βράδυ, αλλά στην πραγματικότητα, για τους αιμοκαθαιρόμενους και τις θέσεις της μονάδας στη Μυτιλήνη, δεν χρειάζεται. Άρα, η Μυτιλήνη έχει μία μόνιμη νεφρολόγο, έχει άλλους δύο γιατρούς που υπάρχουν στη μονάδα και η δεύτερη ΥΠΕ μετακινεί πολύ συχνά άλλους νεφρολόγους, για να μπορέσουν να κλείσουν βάρδιες, εάν αυτό χρειάζεται, δηλαδή, εφημερίες.

Το νοσοκομείο, λοιπόν, είναι στελεχωμένο αυτήν τη στιγμή. Τον μήνα Φεβρουάριο, υπάρχει και ένας επιπλέον γιατρός κλάδου ΕΣΥ ειδικότητας γενικής ιατρικής, υπάρχει μόνιμη νεφρολόγος, υπάρχει μόνιμη γιατρός γενικής ιατρικής και μία ειδικευόμενη. Και γενικώς, πρέπει να υπάρχει ένας νεφρολόγος για να λειτουργεί μια μονάδα τεχνητού νεφρού. Αυτή είναι η κάλυψη που πρέπει να υπάρχει. Το νοσοκομείο την έχει και έχει και όλες τις επιπλέον ειδικότητες που χρειάζονται για την ασφαλή λειτουργία της.

Άρα, νομίζω ότι η μονάδα τεχνητού νεφρού είναι σε εικοσιτετράωρη ετοιμότητα, όπως όλες οι άλλες, και οι αιμοκαθάρσεις γίνονται όπως πρέπει, μέσα στο πρωινό ωράριο ουσιαστικά, για όλους τους ασθενείς που χρειάζεται να τις κάνουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό.

Η κ. Κομνηνάκα τώρα έχει τον λόγο για τη δευτερολογία της.

MARIA KOMNHNAKA: Εντυπωσιάζει πραγματικά, κυρία Υπουργέ, πώς μπορείτε να υποστηρίξετε ότι μπορεί για μια μονάδα τεχνητού νεφρού ενός νοσοκομείου που εξυπηρετεί ένα ολόκληρο νησί ογδόντα πέντε με ενενήντα χιλιάδων κατοίκων, να επαρκεί μία νεφρολόγος για να υποστηρίξει τη λειτουργία της. Πραγματικά, εντυπωσιάζει και απορούμε, αν αυτή η μία νεφρολόγος δικαιούται να αρρωστήσει, να πάρει άδεια, να λείπει.

Και αυτό, αν θέλετε, αποδεικνύει και επιβεβαιώνει ότι η μόνιμη επωδός που χρησιμοποιούν οι κυβερνήσεις για τη μη πλήρωση των θέσεων στα νοσοκομεία των νησιών, η μόνιμη επωδός των άκαρπων προκηρύξεων είναι, πραγματικά, μια πολύ βολική και φτηνή δικαιολογία, γιατί κρύβει αυτές ακριβώς τις ευθύνες των κυβερνητικών πολιτικών που κάνουν τις συνθήκες εργασίας σε αυτά τα νοσοκομεία αποτρεπτικές. Όταν είναι τέτοιες οι συνθήκες εργασίας, οι συνθήκες ζωής, αν θέλετε, και οι κίνδυνοι που διατρέχουν και οι ασθενείς και οι υγειονομικοί και οι γιατροί, καθώς αναλαμβάνουν την ευθύνη μόνοι τους να στελεχώνουν ολόκληρα τμήματα του νοσοκομείου, πραγματικά, θεωρείτε ότι αυτό ο τρόπος και αυτή η απάντηση που δώσατε -ότι είναι πλήρως και επαρκώς στελεχωμένη με μια νεφρολόγο η μονάδα- μπορεί ποτέ να λειτουργήσει ως κίνητρο, μπορεί να αναρέσει τους αποτρεπτικούς και απαγορευτικούς, πολλές φορές, λόγους, για να καλύπτονται αυτές οι θέσεις των νοσοκομείων; Και αναφέρομαι σε λόγους, όπως είναι η υποστελέχωση, το αυξημένο κόστος ζωής, μάλιστα σε συνθήκες περικοπών μισθών, και η ανεπαρκής κάλυψη ευρύτερων κοινωνικών αναγκών του υγειονομικού και νοσηλευτικού προσωπικού σε αυτές τις ακριτικές περιοχές.

Και επειδή αναφερθήκατε και συνολικά για την επαρκή λειτουργία του νοσοκομείου, δεν ήταν καθόλου τυχαία η διερεύνηση από τη διοίκηση του ενδεχόμενου για μια μεταφορά νοσηλευτικού προσωπικού σε άλλες κλινικές COVID. Αυτό δείχνει μια διευρυμένη κατάσταση υποστελέχωσης που προσπαθεί σταθερά να καλύπτονται κενά με μετακινήσεις από το ένα τμήμα στο άλλο. Έτσι κλείνει μια τρύπα ανοίγοντας μια άλλη.

Και βέβαια, δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι το τελευταίο διάστημα, ιδιαίτερα και στο «Βοσπάνειο» Νοσοκομείο, όλο και πληθαίνουν οι δωρεές από ΜΚΟ που, αν θέλετε, δεν είναι αυτός ο τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίζονται οι ανάγκες των δημόσιων δομών υγείας.

Και φυσικά, αυτού του είδους η επιλογή και το γεγονός ότι

αυτά τα κενά υπάρχουν τουλάχιστον μια τετραετία στη μονάδα τεχνητού νεφρού και αδυνατούν να καλυφθούν, αποδεικνύει τη διαχρονική πολιτική των κυβερνήσεων της υποβάθμισης του δημόσιου συστήματος υγείας. Αποδεικνύει, όμως, αν θέλετε και την κοινή στρατηγική που υπηρετείτε στο να ανοίγετε την ίδια στιγμή πεδίο κερδοφορίας και ενίσχυσης του ιδιωτικού τομέα.

Δεν είναι τυχαίο ότι στην πραγματικότητα τα κενά που δημιουργούνται, καλύπτονται από την ιδιωτική πρωτοβουλία, από τη λειτουργία ιδιωτικής μονάδας νεφρού στη Λέσβο, όπου θα σπρώχνετε και σπρώχνετε σε περίπτωση μη στελέχωσης και επαρκούς λειτουργίας του νοσοκομείου.

Και βέβαια, αυτός ο μύθος της αρμονικής συνύπαρξης που κατέρρευσε με πάταγο στη διάρκεια της πανδημίας είναι, αν θέλετε, και η αιτία της υποβάθμισης στην πραγματικότητα του δημόσιου συστήματος υγείας.

Την ώρα, λοιπόν, που οι συνέπειες της πανδημίας είναι υπαρκτές και συνεχίζονται και στα νησιά παραμένουν ιδιαίτερα αυξημένα τα κρούσματα, εσείς αρνείστε στην πραγματικότητα να ενισχύσετε ουσιαστικά το δημόσιο σύστημα υγείας, αρνείστε να υλοποιήσετε το αίτημα και των εργαζομένων, των υγειονομικών, των φορέων για επίταξη του ιδιωτικού τομέα υγείας. Αντίθετα, ανοίγετε πεδίο δόξης λαμπρό για επιχειρηματική δράση και κερδοφορία, όπως, βέβαια, συμβαίνει και στη συγκεκριμένη περίπτωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε, κυρία Κομνηνάκα.

Τον λόγο έχει η κυρία Υπουργός για τη δευτερολογία της.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Κομνηνάκα, είναι λίγο περίεργο αυτό που λέτε. Από τη μια μεριά εμείς δεν φέρνουμε στον δημόσιο τομέα γιατρούς και από την άλλη ανθεί η κερδοφορία και άρα ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να έχει γιατρούς. Για μια λειτουργία της μονάδας τεχνητού νεφρού, η οποία δεν στοιχίζει στον ασθενή απολύτως τίποτε, πληρώνεται από τον ΕΟΠΥΥ και πληρώνεται με τα ίδια νοσήλια που πληρώνει ο δημόσιος τομέας.

Άρα, τι κάνουμε; Κάνουμε κάτι λάθος στον δημόσιο τομέα και μας στοιχίζει ακριβότερα, ενώ κερδοφορεί ο ιδιωτικός; Θα μου το εξηγήσετε αυτό. Για εσάς πανάκεια και θεραπεία όλων των προβλημάτων είναι η επίταξη του ιδιωτικού τομέα, όπως αναφέρετε και το επαναλαμβάνετε κάθε φορά.

Εμείς έχουμε διαφορετική αντίληψη και φιλοσοφία. Εμείς θεωρούμε ότι πρέπει η δημόσια υγεία να είναι δωρεάν για τον άρρωστο. Το ποιος κάνει την υπηρεσία, λίγο μας ενδιαφέρει. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να έχει ο άρρωστος δημόσια υγεία.

Να σας πω, λοιπόν, ότι για τις μονάδες τεχνητού νεφρού έχουμε λίγο παραπάνω από εντεκάμισι χιλιάδες αιμοκαθαίροντες και από αυτούς πάνω από οκτώ χιλιάδες αιμοκαθαίρονται σε ιδιωτικές μονάδες, χωρίς κανένα κόστος για τους ασθενείς. Αυτό δεν καταλαβαίνω γιατί είναι λάθος. Ο ασθενής αιμοκαθαίρεται μια χαρά, χωρίς κανένα πρόβλημα, πληρώνει το ελληνικό δημόσιο και ο ασθενής έχει τη φροντίδα που θέλει.

Θα αναφερθώ τώρα στο ζήτημα των άγονων θέσεων, ειδικά για τα νησιά. Το πρόβλημα είναι πράγματι υπαρκτό και αυτό δεν είναι φτηνή δικαιολογία. Έχουμε προκηρύξει για τη νεφρολογική δύο φορές θέσεις. Έγιναν και τις δύο φορές άγονες. Πρόκειται να ακολουθήσει νέο αίτημα, που και αυτό μπορεί να αποβεί άγονο. Προσπαθούμε να βρούμε καλύτερα κίνητρα για τους γιατρούς και γενικά έναν καλύτερο τρόπο να αντιμετωπίσουμε την υγεία.

Η υγεία είναι ένα δημόσιο αγαθό που πρέπει η χώρα να δίνει. Δεν πρέπει απαραίτητα να είναι κρατικό αγαθό. Πρέπει να είναι δημόσιο αγαθό, πρέπει να μην πληρώνει ο πολίτης. Αυτό είναι τελείως διαφορετικό από το να είναι κρατική η υγεία. Εργαζόμαστε, λοιπόν, για τις θέσεις και για τη δημόσια υγεία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ.

Συνεχίζουμε με την όγδοη με αριθμό 424/14-2-2022 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Χίου του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Ανδρέα Μιχαηλίδη προς τον Υπουργό

Υγείας, με θέμα: «Σοβαρές ενδείξεις κακοδιοίκησης στο Νοσοκομείο Χίου».

Κύριε Μιχαηλίδη, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, θα μου επιτρέψετε εισαγωγικά να εκμεταλλευθώ με την καλή έννοια την παρουσία σας εδώ και με την ανοχή του Προεδρείου και επειδή προηγήθηκαν οι ερωτήσεις της συναδέλφου κ. Κομνηνάκα πάνω στα υπαρκτά ζητήματα -τα οποία αποδεχθήκατε κι εσείς ότι πράγματι υπάρχουν- των άγονων προκηρύξεων θέσεων, κυρίως σε νοσηλευτικές μονάδες των νησιών μας, ζητήματα τα οποία αντιμετωπίζουν όλα τα νησιά, όπως για παράδειγμα και το νησί της Χίου, το οποίο έχει μια εξαιρετικά εξοπλισμένη σύγχρονη μονάδα χημειοθεραπείας και βεβαίως, στερείται ογκολόγου συναδέλφου γιατρού.

Πρέπει επιτέλους, κυρία Υπουργέ, να ανοίξετε επί συγκεκριμένου το θέμα των κινήτρων για την προσέλκυση γιατρών σε νοσηλευτικές μονάδες της περιφέρειας, των νησιών. Νομίζω ότι πρέπει να κάνετε πολύ συγκεκριμένη αυτή την πρόταση και είμαστε έτοιμοι να συνεισφέρουμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Κυρία Υπουργέ, επιστρέφοντας στο θέμα της επίκαιρης ερώτησης που σας έχω καταθέσει, θέλω να πω ότι το Νοσοκομείο της Χίου, σας είναι γνωστό ενδεχομένως, ότι πρωτοστάτησε στην εκδίωξη των εργολάβων από καιρίους τομείς δραστηριότητας στο νοσοκομείο. Έτσι, η καθαριότητα των χώρων του υλοποιήθηκε με συμβάσεις εργαζομένων στο παρελθόν, των οποίων είκοσι τριών εργαζομένων οι συμβάσεις έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου του 2021. Η διοίκηση ανέθεσε πλέον την καθαριότητα σε εργολαβική εταιρεία με 660 ευρώ τον μήνα, χωρίς να υπολογίζονται η προϋπηρεσία, ο αριθμός των παιδιών, ενώ εάν κάνουν διάλειμμα οι εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια του ωραρίου τους προβλέπεται να λαμβάνουν 590 ευρώ, όπως ακριβώς καταγγέλλει ο σύλλογος των εργαζομένων του νοσοκομείου με ανακοίνωσή του στις 16 Δεκεμβρίου 2021, αλλά και το νομαρχιακό τμήμα της ΑΔΕΔΥ.

Η ιδιωτική εταιρεία που ανέλαβε με απευθείας ανάθεση την καθαριότητα από 1^{ης} έως 14 Ιανουαρίου 2022 θα εισπράξει 29.400 ευρώ, καθώς και το σχετικό ΦΠΑ. Ωστόσο, η απόφαση της διοικήτριας 48/13-12-2021 αλλάζει την ίδια μέρα, ορίζοντας τελικά συγκεκριμένη εταιρεία στην οποία και αναθέτει το έργο της καθαριότητας. Στην ίδια εταιρεία αναθέτει και το επόμενο τρίμηνο την καθαριότητα, εταιρεία η οποία προσφέρει έκπτωση -σας επισημαίνω, κυρία Υπουργέ- μόλις 1,75% και μάλιστα με ΦΠΑ 24%, παρ' όλο που τα νησιά, όπως ξέρετε, έχουν μειωμένο ΦΠΑ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Όμως, και η νέα αυτή διαγωνιστική διαδικασία για το έργο της καθαριότητας έχει τραγική κατάληξη για τη διοίκηση. Η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ακυρώνει την απόφαση 81/2021 της διοίκησης. Και διαβάζω συγκεκριμένα: «Εν όψει των ανωτέρω, παρέλκει ως αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων της προσφυγής, δοθέντος ότι αφ' ενός μεν η προεκτεθείσα πλημμέλεια της διακήρυξης παρέχει αυτοτελές νόμιμο έρεισμα για την ακύρωσή της...» κ.λπ.. Για τους λόγους αυτούς, λοιπόν, δέχεται την προδικαστική προσφυγή και ακυρώνει εν συνόλω τη συγκεκριμένη απόφαση της διακήρυξης.

Ένα δεύτερο κομμάτι είναι η τοποθέτηση αναπληρώτριας διευθύντριας της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας. Τοποθετήθηκε στη θέση αυτή, κυρία Υπουργέ, νοσηλεύτρια η οποία δεν είχε ποτέ κριθεί για θέση προϊστάμενου οργανικής μονάδας, όπως προβλέπει το άρθρο 87 του ν.3528/2007, νόμο που επικαλείται η διοίκηση του νοσοκομείου σε ανάλογη περίπτωση για να δικαιολογήσει μία άλλη απόφασή της, για να αποκλείσει έναν άλλον υπάλληλο σε μία άλλη θέση. Βλέπουμε να χρησιμοποιεί, δηλαδή, δύο μέτρα και δύο σταθμά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θέλω να πω ότι οι δύο άλλοι προϊστάμενοι τομεάρχες που παρακάμφθηκαν, είχαν θέσεις ευθύνης για είκοσι εννέα και είκοσι επτά χρόνια αντίστοιχα ο καθένας, πλήθος τυπικών και ουσιαστικών προσόντων, ενώ ένας μάλιστα εξ αυτών αναπλήρωνε τη δι-

ευθύντρια της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κατά την απουσία της για πολλά χρόνια, αλλά και οι δύο είχαν ένα βασικό μειονέκτημα, κυρία Υπουργέ: Ακούσαν κατά καιρούς κριτική στη διοίκηση και με βάση τη συνδικαλιστική τους ιδιότητα εξέφραζαν διαφορετικές απόψεις. Μάλιστα, δε δίστασε η διοίκηση να ανασύρει κρίσεις από υπηρεσιακό συμβούλιο που έγινε το 2011, προκειμένου -λέει- να ελέγξει την ακρίβεια των στοιχείων που είχαν αξιολογηθεί τότε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Επειδή έχω κάνει κατάχρηση του χρόνου στην πρωτομιλία μου, κύριε Πρόεδρε και ευχαριστώ για την ανοχή σας, θα συνεχίσω στη δευτερομιλία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κ. Μιχαηλίδη.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ.

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, το νοσοκομείο διενήργησε όλες τις νόμιμες διαγνωστικές διαδικασίες για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, με βάση τις διατάξεις του ν.4412/2016, όπως τροποποιήθηκε αυτός και ισχύουν σήμερα οι διατάξεις. Και έχουν μάλιστα εξοικονομηθεί χρήματα, προς το δημόσιο συμφέρον, καθώς η αξία των συμβάσεων που συνήφθησαν, που είναι 44.568 ευρώ συν ΦΠΑ -δεν ξέρω για το ποσό που λέτε εσείς, αυτά είναι τα ποσά που μου δίνουν εμένα- για 36,6 άτομα πλήρους απασχόλησης, είναι ευνοϊκότερες για το νοσοκομείο αυτό σε σύγκριση με τις τιμές της αγοράς. Παραδείγματος χάριν, στο Νοσοκομείο της Μυτιλήνης το μηνιαίο κόστος των υπηρεσιών καθαριότητας είναι 45.000 ευρώ για 32,17 άτομα. Άρα, οικονομικά δεν είναι απορριπτέα η προσφορά.

Σχετικά με το ζήτημα του ΦΠΑ, εάν είχε θεθεί το ποσοστό του 17% θα μπορούσαν να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό μόνο τοπικοί φορείς, στο νησί δηλαδή, οπότε οι συνθήκες και οι τιμές, προφανώς, θα ήταν ακριβότερες, ενώ με το 24% μπορούν να πάρουν μέρος στο διαγωνισμό και άλλοι πάροχοι.

Τώρα, όσον αφορά τις καταγγελίες για την κακοδιοίκηση στο Νοσοκομείο της Χίου, δεν στοιχειοθετούνται γιατί τα πραγματικά δεδομένα δείχνουν ότι δεν έγινε καμμία οικονομική ζημία για το νοσοκομείο και έχει γίνει ποιοτική αναβάθμιση της καθαριότητας.

Σχετικά με τις αναφορές σας για συνδικαλιστικές διώξεις, δεν έφυγε κανείς, δεν διώχτηκε από τη θέση του κανείς. Στην κενή θέση της διευθύντριας νοσηλευτικής υπηρεσίας που συνταξιοδοτήθηκε τοποθετήθηκε υπάλληλος που διαθέτει τα προσόντα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Και τέλος, τα ασφαλιστικά μέτρα που κατατέθηκαν από το θιγόμενο τομέαρχη νοσηλευτικής υπηρεσίας, απορρίφθηκαν.

Αυτά μπορώ να σας πω.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό. Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Μιχαηλίδης για τη δευτερολογία του.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Αγαπητή, κυρία συνάδελφε, θέλω να σας ενημερώσω ότι για τα συγκεκριμένα ζητήματα των συμβάσεων της καθαριότητας, εξ' όσων πληροφορήθηκα σήμερα, έχει διατάξει ο εισαγγελέας πρωτοδικών Χίου προκαταρκτική έρευνα -και έχει αναθέσει σε ανακριτή- προκειμένου να διερευνηθούν τα ζητήματα αυτά. Δεν σημαίνει τίποτα αυτό. Το τεκμήριο αθωότητας το σεβόμαστε απόλυτα, αλλά σημαίνει οπωσδήποτε ότι υπάρχει ένα ελεγκτέο υλικό, το οποίο, προφανώς, θα αξιολογηθεί αναλόγως.

Επίσης, θέλω να σας επισημάνω, κυρία Υπουργέ -και να το έχετε υπ. όψιν αυτό- ότι τα ζητήματα αυτά τα οποία σας εξέθεσα, τα συζήτησα σε κατ' ιδίαν επίσκεψή μου και με τον κ. Διοικητή της 2^{ης} ΔΥΠΕ, τον κ. Ροϊλό, ο οποίος μάλιστα δεσμεύτηκε ότι θα τα εξετάσει και θα μου απαντήσει συμβουλευόμενος, μάλιστα, τους νομικούς συμβούλους της 2^{ης} ΔΥΠΕ. Και πρέπει να σας πω, κυρία Υπουργέ, ότι όσο πήρατε εσείς απάντηση, πήρα κι εγώ. Αλλά γι' αυτό είναι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος για να έχουμε, εδώ, στην Ολομέλεια απαντήσεις από εσάς.

Ένα τρίτο σημείο στο οποίο, νομίζω ότι, πρέπει να αναφερ-

θούμε είναι ότι η διοίκηση του νοσοκομείου έχει καταθέσει αγωγές, μεταξύ των οποίων και μία κατά της ιστοσελίδας astraparis.gr, του δημοσιογράφου Ιωάννου Στεβή, επειδή δημοσιοποίησε διαμαρτυρίες εργαζομένων ή δημοσιοποίησε πρακτικές της διοίκησης του νοσοκομείου.

Η ενέργεια αυτή, κυρία Υπουργέ προκάλεσε την αντίδραση της ΕΣΗΕΑ, η οποία τονίζει, κατά λέξη, σε ανακοίνωσή της «η ΕΣΗΕΑ καταδικάζει τις αγωγές που στρέφονται κατά δημοσιογράφων. Η πλέον πρόσφατη περίπτωση της βιομηχανίας των αγώνων αφορά τον συνάδελφο Ιωάννη Στεβή, κατά του οποίου συζητείται αγωγή με απαίτηση ύψους 100.000 ευρώ» και υπάρχει μάλιστα και κοινή ανακοίνωση για το θέμα αυτό των δημοσιογράφων, των εργαζομένων σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη Χίο. Επίσης, να επισημάνω ότι η διοίκηση, εκτός των άλλων, έστειλε εξώδικο σε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της ΠΟΕ-ΔΗΝ για κριτική την οποία της άσκησε.

Θεωρούμε ότι τα ζητήματα αυτά, κυρία Υπουργέ, απάδουν της χρηστής διοίκησης και θεωρούμε ότι θα πρέπει, βεβαίως, να ασκείται η διοίκηση στα πλαίσια της νομιμότητας και της τάξης, αλλά αυτά τα θέματα, τα οποία σας εξέθεσα, κατά τη γνώμη μας αποτελούν σοβαρές ενδείξεις κακοδιοίκησης στο Νοσοκομείο της Χίου για τα οποία, προφανώς, πρέπει να επιληφθείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Μιχαηλίδη.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Κατ' αρχάς επειδή αναφερθήκατε στις κρίσεις του 2011, δεν ξέρω γιατί ζητήθηκε ο έλεγχος, αλλά ο έλεγχος των φακέλων απέδειξε ότι είχε γίνει μοριοδότηση για πιστοποιητικά ξένης γλώσσας που δεν υπήρχαν. Αυτό ήταν ένα κομμάτι πάνω στο οποίο βασίστηκε. Δεν ξέρω αν υπήρχε η πληροφόρηση από μέσα ή αν υπήρχαν υπάλληλοι που θιγόντουσαν και ανακίνησαν το θέμα. Πάντως, το γεγονός είναι ότι ο έλεγχος των φακέλων απέδειξε ότι είχε δοθεί μοριοδότηση χωρίς να υπάρχουν τα αντίστοιχα πιστοποιητικά. Και έτσι έγινε τότε.

Τώρα για την καθαριότητα να πω ότι επειδή υπάρχει υποκατάστημα του φορέα που έχει αναλάβει, γίνεται μία διαδικασία για να μπει στο 17% αφού υπάρχει υποκατάστημα.

Όσον αφορά τα καινούργια θέματα, φυσικά κάθε τι που έρχεται στην αντίληψή μας το ελέγχουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό.

Θα συζητηθεί η τέταρτη με αριθμό 1650/2-12-2021 ερώτηση των αναφορών και ερωτήσεων της Βουλευτού Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Χαρούλας (Χαράς) Καφαντάρη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Ενίσχυση σε προσωπικό και επαναλειτουργία του ΓΝΔ Αττικής "Η Αγία Βαρβάρα"».

Κυρία Καφαντάρη, έχετε τον λόγο.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Πραγματικά δύο χρόνια διανύουμε αυτή την πανδημία του COVID-19 και είναι γεγονός εκ των πραγμάτων, εκ των αποτελεσμάτων ότι η διαχείριση της πανδημίας από την πλευρά της Κυβέρνησης ήταν και είναι πλήρως αποτυχημένη. Άλλωστε τα στοιχεία και θανάτων, αλλά και η αύξηση κατά 85% της θνητότητας από τον Αύγουστο μέχρι σήμερα, δεκατρείς χιλιάδες θάνατοι μέσα σε έξι μήνες, δείχνουν ακριβώς ότι κάτι δεν πάει καλά.

Βέβαια, το θέμα της σημερινής συζήτησης και ερώτησης την οποία συζητάμε και η οποία αφορά επανακατάθεση γραπτής ερώτησης από τις 2 Δεκεμβρίου σχετικά με τη λειτουργία του Νοσοκομείου Δυτικής Αττικής «Η Αγία Βαρβάρα» και τον ρόλο τον οποίο έχει αυτό το νοσοκομείο, έπαιξε και μπορεί να παίξει και μέσα στις συνθήκες πανδημίας, τις συνθήκες τις οποίες βιώνουμε.

Πραγματικά το Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής «Η Αγία Βαρβάρα» είναι ένα ιστορικό νοσοκομείο. Είναι ένα νοσοκομείο που συνέβαλε καθοριστικά στη δυτική Αθήνα, που χαρακτηρίζεται και από λαϊκά στρώματα, θα έλεγα, κατοίκων. Όμως, το 2012 ο κ. Γεωργιάδης, Υπουργός Υγείας το έκλεισε. Έγιναν πολλοί αγώνες από την περιοχή, από την αυτοδιοίκηση, από τους κατοίκους,

από τους εργαζόμενους και το νοσοκομείο υπολειπόρησε. Επί διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ τακτοποιήθηκαν πολεοδομικά ζητήματα και εκκρεμότητες που υπήρχαν και μπόρεσε να γίνει η πρώτη παθολογική κλινική, η οποία -σημειώνω- μέσα στο πρώτο, δεύτερο κύμα αν και διαθέτει πενήντα δύο κλίνες πλήρως εξοπλισμένες, κάποιες στιγμές εξυπηρετήσε και πενήντα εννέα ακόμα ασθενείς.

Όμως, από το καλοκαίρι ενώ η πανδημία προχωρεί -να μην πω «καλπάζει»- και τα αποτελέσματα τα βιώνουμε -δεν πρόκειται να τελειώσει, αν και ακούσαν οι κλίνες του νοσοκομείου -που είναι μέχρι τον Μάρτη θα έχει εκτονωθεί η κατάσταση, μακάρι βέβαια- το νοσοκομείο αυτό είναι ανενεργό, όταν στη δυτική Αθήνα ουσιαστικά η «ναυαρχίδα» του δημόσιου συστήματος υγείας, το «Αττικό» Νοσοκομείο είναι ουσιαστικά υπό κατάρρευση. Αρκεί να το πω ότι σήμερα τα ΤΕΠ είναι γεμάτα, έκλεισε η εφημερία στις 8 το πρωί, όλο ράντζα και δεν υπάρχει κανένα κενό κρεβάτι.

Έρχομαι λοιπόν στα εν λόγω θέματα που αφορούν το νοσοκομείο. Δεν είναι η πρώτη φορά που απευθυνόμαστε κοινοβουλευτικά με τον θεσμό των επίκαιρων ερωτήσεων.

Έχουν γίνει ερωτήσεις, κυρία Υπουργέ -δεν ήρασαν εσείς τότε βέβαια- στις 15-10-2019, στις 17-1-2020, στις 12-6-2020, στις 4-3-2021 και στις 19-3-2021 και πάντα οι απαντήσεις για το Νοσοκομείο «Η Αγία Βαρβάρα» ήταν ασαφείς. Ο κ. Κοντοζαμάνης, ο προκάτοχός σας, είχε δεσμευθεί στην από 19-3-2021 επίκαιρη ερώτησή ότι θα λειτουργήσει διασυνδεδεμένο με το «Αττικό», ώστε να αποσυμφορήσει το «Αττικό». Σημειώνω ότι τώρα είναι διασυνδεδεμένο με το Νοσοκομείο της Νίκαιας.

Πραγματικά από τότε, όμως, δεν έχει γίνει τίποτα συγκεκριμένο σ' αυτό. Αυτή τη στιγμή στέλνετε στον ιδιωτικό τομέα ασθενείς COVID, ενώ μπορούσαν οι κλίνες του νοσοκομείου -που είναι στελεχωμένο, όπως είπα και πριν-, και συγκεκριμένα η παθολογική κλινική, να λειτουργήσουν και να εξυπηρετήσουν. Βέβαια, αυτό προϋποθέτει προσωπικό και γιατρούς.

Αρκεί να σας πω ότι τρεις οργανικές θέσεις αναισθησιολόγων υπηρετούν στο Νοσοκομείο Νίκαιας, δεκαεπτά νοσηλευτές επίσης στο Νοσοκομείο Νίκαιας και αυτή τη στιγμή ο κόσμος δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί. Υπάρχει η δομή πραγματικά. Έμαθα πριν από μία - δύο εβδομάδες ότι αρχίζουν να παίρνουν και τα κρεβάτια από την Α' παθολογική κλινική.

Δώστε μας συγκεκριμένες απαντήσεις κάποια στιγμή. Το λέω αυτό γιατί είχαν δοθεί πολλές ασαφείς απαντήσεις σε προηγούμενες ερωτήσεις μας. Τι θα γίνει με το εν λόγω νοσοκομείο; Θα αξιοποιηθούν αυτές οι κλίνες; Θα αναβαθμιστεί; Τι θα γίνει με τη μονάδα τεχνητού νεφρού, να το πω έτσι, που ακόμα στάζει η οροφή; Μπορεί να εξυπηρετεί κόσμο, φτωχό και ανασφάλιστο, για να το πω αλλιώς, αλλά όλοι έχουν δικαίωμα σε μία αξιοπρεπή περίθαλψη και στον τομέα του τεχνητού νεφρού. Είστε γιατρός και καταλαβαίνετε πολύ καλά τι σημαίνει αυτό.

Θέλουμε, λοιπόν, κάποιες απαντήσεις και συγκεκριμένες δεσμεύσεις, κυρία Υπουργέ. Τα υπόλοιπα θα τα πω στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε, κυρία Καφαντάρη.

Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ, κυρία Καφαντάρη. Λοιπόν, να σας απαντήσω. Ο σχεδιασμός του Υπουργείου Υγείας είναι σαφής. Όπως είπατε κι εσείς, έχουμε δύο χρόνια πανδημία. Η πανδημία χρειάστηκε να αλλάξει χρήσεις νοσοκομείων ούτως ή άλλως. Να σας πω ότι επί κυβερνήσεως ΣΥΡΙΖΑ δεν λειτουργούσε καμμία παθολογική κλινική. Η παθολογική κλινική λειτούργησε τον Μάρτιο του 2020 για να είναι κλινική COVID, όχι παθολογική κλινική. Λειτούργησε μέχρι το καλοκαίρι του 2021 που υπήρχαν πολλά περιστατικά. Το καλοκαίρι του 2021 σταματήσαμε να έχουμε ανάγκη για κλινική COVID και τα άτομα από το προσωπικό που ήταν στην κλινική COVID -τα οποία ήταν από το «Αττικό» και από αλλού- γύρισαν πίσω στα νοσοκομεία τους. Αυτή τη στιγμή σε αυτό το κύμα στην Αττική δεν χρειάστηκε να τη λειτουργήσουμε και δεν τη λειτουργήσαμε. Ο σχεδιασμός του νοσοκομείου όμως υπάρχει και το νοσοκομείο λειτουργεί.

Σήμερα το νοσοκομείο, λοιπόν, είναι στελεχωμένο με είκοσι έξι γιατρούς, είκοσι ένας από τους οποίους είναι στα εξωτερικά ιατρεία και στα χειρουργικά τμήματα και πέντε είναι στα εργαστήρια. Όπως ξέρετε, είναι διασυνδεδεμένο και με το Νοσοκομείο της Νίκαιας και με το «Αττικό» για την περίοδο της πανδημίας. Βασικά ακόμη είναι συνδεδεμένο επισήμως με το Νοσοκομείο της Νίκαιας. Λειτουργούν αιματολογικό, βιοχημικό, ακτινολογικό, μικροβιολογικό, ιολογικό και ανοσολογικό εργαστήρια. Λειτουργεί παθολογικό, παιδιατρικό, ψυχιατρικό, δερματολογικό, οδοντιατρικό, ουρολογικό και χειρουργικό ιατρεία.

Το 2021 έγιναν τρεις χιλιάδες εκατόν ενενήντα μικρές επεμβάσεις. Λειτουργεί, επίσης, όπως είδατε, η μονάδα τεχνητού νεφρού με δώδεκα θέσεις, με τέσσερις εν ενεργεία νεφρολόγους -ο πέμπτος δυστυχώς έχει ένα σοβαρό πρόβλημα υγείας- και έχει τριάντα έξι αιμοκαθαριζόμενους ασθενείς. Είναι δηλαδή πλήρως στελεχωμένο. Έχουμε κάνει μία συζήτηση και μεταφέρουμε ένα κονδύλι για να γίνουν αυτές οι επισκευές που αναφέρατε και θα γίνουν σύντομα και θα τις δείτε.

Σε ό,τι αφορά, λοιπόν, τη στελέχωση σκοπεύουμε να αξιοποιήσουμε όλο το διαθέσιμο προσωπικό με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ανάλογα με τις ανάγκες των πολιτών κατ' αρχάς, όπως λέτε κι εσείς, αλλά και των δομών στην ευρύτερη περιοχή, με γνώμονα την καλύτερη φροντίδα των ασθενών. Ο βασικός σχεδιασμός είναι πραγματικά να είναι μία μονάδα μετανοσοκομειακής φροντίδας για τα Νοσοκομεία Νίκαιας και «Αττικό».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ.

Τον λόγο έχει η κ. Καφαντάρη.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Κυρία Υπουργέ, λυπάμαι, αλλά το πρόβλημα της πανδημίας είναι μεγάλο. Ανέφερα κάποια στοιχεία για το «Αττικό» Νοσοκομείο, τη ναυαρχίδα της δυτικής Αθήνας, που είναι πανεπιστημιακό νοσοκομείο.

Θα μιλήσω συγκεκριμένα. Ο ίδιος ο διοικητής του νοσοκομείου σε επιστολή του στη 2^η Υγειονομική Περιφέρεια μίλησε για επιχειρησιακή και λειτουργική δυσχέρεια, για ομαλή εξυπηρέτηση περιστατικών και ασφαλή διαχείριση ασθενών. Ζήτησε την προηγούμενη εβδομάδα ακόμα και να μην εφημερεύει το νοσοκομείο στο κομμάτι του χειρουργικό. Από την άλλη μεριά υπάρχουν ράντζα παντού.

Σας μίλησα για την κατάσταση σήμερα. Σας αναφέρω δε πρόβλημα ακόμα και στο οξυγόνο. Υπάρχει πρόβλημα και στο οξυγόνο και στη Νίκαια. «Η Αγία Βαρβάρα» έχει οξυγόνο, κυρία Υπουργέ. Έχει μία μονάδα, η οποία μπορεί ελαφρά περιστατικά, αυτή την παθολογική κλινική την Α' που λέμε, να τα εξυπηρετήσει.

Γιατί πραγματικά δεν φέρνετε γιατρούς για να λειτουργήσει και να βοηθήσει στην κρίσιμη φάση αυτή της πανδημίας όταν τα γύρω μεγάλα νοσοκομεία ουσιαστικά είναι σε κατάσταση κεραισμού, να μην πω κάτι παραπάνω;

Σχετικά δε με το ΣΥΡΙΖΑ και τη διακυβέρνησή του εγώ θα πω ότι έγινε μικροβιολογικό, έγινε φυσικοθεραπευτήριο, μεταφέρθηκε παιδί μέσα στο χώρο της «Αγίας Βαρβάρας», στελεχώθηκαν τα εξωτερικά ιατρεία και δεν μπορούσε να γίνει παθολογική κλινική αν δεν επεμβαίναμε εμείς νομοθετικά σχετικά με πολεοδομικά ζητήματα, τα οποία υπήρχαν στο κτήριο και αυτά λύθηκαν. Γι' αυτό και εσείς σωστά λειτουργήσατε και έγινε η παθολογική κλινική, έγιναν οι εργασίες και μπόρεσε να βοηθήσει στο πρώτο και στο δεύτερο κύμα.

Το ερώτημα είναι γιατί δεν γίνεται αυτό σήμερα; Γιατί αυτή η συνειδητή υποβάθμιση του νοσοκομείου; Πάει κόσμος στον ιδιωτικό τομέα, που όλοι ξέρουμε ότι ο ιδιωτικός τομέας διαλέγει ελαφρά περιστατικά COVID, κάτι που μπορούσε και εδώ να εξυπηρετηθεί. Γιατί μονάδα εντατικής θεραπείας δεν υπάρχει στην «Αγία Βαρβάρα», αλλά τουλάχιστον πενήντα δύο ασθενείς μπορούν πραγματικά να εξυπηρετηθούν.

Λοιπόν, θέλουμε δε και το χρονοδιάγραμμα. Αυτό που είπατε για τη σκεπή και το τεχνητό νεφρό, το ακούμε. Μακάρι να γίνει βεβαίως, αλίμονο. Νομίζω το κονδύλι υπάρχει. Από εκεί και πέρα, όμως, γιατί δεν αξιοποιείται ο συγκεκριμένος χώρος στη φάση της πανδημίας;

Αντίθετα βλέπουμε και ναϊσκους να μπαίνουν μέσα στον τεράστιο αυτό χώρο του νοσοκομείου, γίνονται πολεοδομικές παραβάσεις γι' αυτό. Έχουν γίνει και καταγγελίες στην πολεοδομία του Αιγάλεω. Από την άλλη μεριά το νοσοκομείο πραγματικά υπολειπεται όταν τα γειτονικά, όπως το «Αττικό» που αναφέρθηκε πριν είναι σε κατάσταση ασφυξίας και θα έλεγα και οριακή.

Θέλουμε κάποιες πιο συγκεκριμένες δεσμεύσεις, διότι επιτρέψτε μου να πω ότι δεν μας κάλυψε η απάντηση ότι εξυπηρετούνται οι ασθενείς. Το πρόβλημα είναι μεγάλο. Θέλουμε κάτι πιο χειροπιαστό, γιατί τα είχαμε ακούσει και από τον κ. Κοντοζαμάνη.

Αυτή η διασύνδεση με το «Αττικό» πότε θα γίνει; Υπήρχε μία τροπολογία, η οποία νομίζω δεν ήρθε από την πλευρά σας, το Δεκέμβρη αν δεν κάνω λάθος, που αφορούσε αυτή την αλλαγή της διασύνδεσης. Έχετε κάτι να μας πείτε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ (Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας): Από τη μια μεριά λέτε αναβάθμιση και από την άλλη λέτε να λειτουργήσει σαν κλινική COVID. Είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Αναβάθμιση είναι τι θέλουμε να κάνουμε το νοσοκομείο σε ένα σχέδιο με έναν ορίζοντα χρόνων και το δεύτερο αν θέλουμε να το χρησιμοποιήσουμε ως μονάδα COVID. Ως μονάδα COVID δεν θέλουμε να το χρησιμοποιήσουμε. Ούτε το πρόβλημα του «Αττικού» είναι η μονάδα COVID αυτή τη στιγμή και οι νοσηλείες COVID. Το πρόβλημα του «Αττικού» είναι ότι πραγματικά παραλαμβάνει πολλά περιστατικά. Έχει ιατρικό προσωπικό που έχει και ασθενείς που τους βλέπει σε ιατρεία, έχει πάρα πολλούς ασθενείς που το επισκέπτονται.

Το νοσοκομείο θέλουμε να λειτουργήσει σαν μία μονάδα μετάνοσοκομειακής φροντίδας και για τα δύο νοσοκομεία, γιατί και

η Νίκαια έχει πολλά περιστατικά. Άρα μας χρειάζεται, όμως, όλα αυτά μπορούν να γίνουν σε μία φάση ηρεμίας όχι σε μία φάση πανδημίας.

Άρα, θα έχετε πολύ σύντομα όλον τον προγραμματισμό για όλα τα νοσοκομεία, για όλες τις ΥΠΕ, που θα είναι αλληλένδετος. Δεν μπορεί να είναι για ένα νοσοκομείο. Πρέπει να είναι για όλα τα νοσοκομεία, εκεί που είναι τα καλά στοιχεία του ενός κι εκεί που είναι τα καλά στοιχεία του άλλου, για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε όλο το δυναμικό της χώρας, με καλές διασυνδέσεις, με καλές φροντίδες υγείας, για όλους τους ασθενείς παντού στην Ελλάδα.

Καινούργια πράγματα και αναβάθμιση πρέπει να γίνουν με ηρεμία, με έναν σχεδιασμό μακροχρόνιο, για να μπορούμε πραγματικά να έχουμε καλές συνθήκες νοσηλείας και όχι κάθε ένα νοσοκομείο ξεχωριστά να λέει «εγώ κάνω αυτό», ούτε καν κάθε πόλη ξεχωριστά να λέει «εγώ κάνω αυτό». Όλοι μαζί για την Ελλάδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε κι εμείς την κυρία Υπουργό για το σύνολο των απαντήσεων.

Ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 20.45' λύεται η συνεδρίαση για την προσεχή Τετάρτη 23 Φεβρουαρίου 2022 και ώρα 9.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ